öykü

John Biguenet

İşkencecinin Yamağı

çeviren: ümit şenesen

O. HENRY ÖYKÜ ÖDÜLÜ

AYLAK ADAM

Aylak Adam 42
Öykü 11
Kitabın Özgün Adı: *The Torturer's Apprentice*
©2014 Aylak Adam Kültür Sanat Yayıncılık
ISBN: 978-605-4849-32-1
Sertifika No: 27938
Tüm hakları saklıdır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.
© 2001 John Biguenet
Bu eserin Türkçe yayın hakları AnatoliaLit Telif Hakları ve Tercümanlık Hizmetleri Ajansı aracılığıyla Sterling Lord Literistic'ten satın alınmıştır.

1. Basım: Nisan 2014
Yayın Yönetmeni: Kaya Tokmakçıoğlu
Yayına Hazırlayan: Aziz Gökdemir
Tasarım: Aylak Adam Tasarım (aAt)
Baskı: Özal Matbaası (0212 565 25 99)
Matbaa Sertifika No: 26699
Aylak Adam Kültür Sanat Yayıncılık
Merkez Mah. Kesir Sok. Çakmak Apt. No: 5/4 Çekmeköy/İstanbul
Tel: (0216) 640 1979 / (0542) 586 7961
bilgi@aylakadamyayinlari.com
aylakadamyayinlari.com
facebook.com/aylakadamyayinlari
twitter.com/aylakadamyayin

John Biguenet. Modern Amerikan öykücülüğünün en önemli temsilcilerinden olan John Biguenet'in, *Oyster* ve *İşkencecinin Yamağı* adlı kitaplarının da içinde yer aldığı yedi kitabı vardır. O. Henry Öykü Ödülü ve Harper's Magazine Ödülü gibi seçkin ödüller kazanan yazar, Amerika'nın en iyi gizemli öyküler seçkisinde yer almıştır. Oyunları Amerika ve Avrupa başta olmak üzere pek çok ülkede sahnelenmiştir. Loyola Üniversitesi'nde profesör olarak görev yapmaktadır.

Ümit Şenesen. 1944 doğumlu. Erkek olmadığı için ortaokula gönderilmeyen annesi ile yoksulluktan iki yıl okula gidebilen babası sayesinde küçük yaşta okumayı sevdi, hâlâ seviyor. Dil(ler)in büyüsüne kapılıp çeviriye başladı. 1971'de asistan olarak girdiği İstanbul Teknik Üniversitesi'nden kırk yıl sonra emekli oldu. Şimdiye kadar çevirdiği kitaplar şunlardır: *Ulaştırma İktisadı* (Akbank, 1978); *Malların Mallarla Üretimi* (İTÜ, 1981, Yordam, 2010); *Ekonometri Kuramı* (Gülay Günlük-Şenesen ile), (Verso, 1989, İTÜ 1992); *Temel Ekonometri* (Gülay Günlük-Şenesen ile), (Literatür, 2. basımdan 1999, 5. basımdan 2012); *İstatistik* (Literatür, 2000); *Matematiksel İstatistik* (Literatür, 2001); *Felsefi Denemeler* (Aylak Adam, 2013).

John Biguenet

İşkencecinin Yamağı

O. Henry Öykü Ödülü

ingilizce aslından çeviren
ümit şenesen

İÇİNDEKİLER

Ham Ruh 9
Benim Köle 45
Gül 55
Ben Yahudi Değilim 59
Kızımla Öğle Yemeği 77
Kurbağaların İstilası 85
Baba Olmak 111
Sanat Eseri 127
Gregory'nin Kaderi 155
Açık Perde 165
Mehtapta Savaş Alanı 187
Hadi Yap 191
İşkencecinin Yamağı 207
Bir Daha Görünmezler 217

HAM RUH

Her şey sol avucunda bir parça derinin kuruyup kaşınmasıyla başladı. Önce aldırmadı ama farkında olmadan çatlak deriyi kaşırken yakaladı kendini zaman zaman.

Bu böyle sürdü. Bir hafta kadar sonra evinin yakınlarında, içinde gazoz satılan büfesi de bulunan eski tarz eczanedeki görevliye danıştı. Ufak tefek şikâyeti olan müşterilerin karşısında buzdan heykel gibi oturan, arkasında asılı diploması sırtındaki önlüğü kadar yepyeni, bembeyaz olan genç bir eczacı, adama kızarıklık olan elini açıp göstermesini söyledi.

Adam tezgâhın üstüne avucunu açarken, "Tam da kızarık değil," dedi. "Pul pul soyuluyor gibi."

"Evet, Bay Hogue."

"Tom," diye atıldı adam.

"Evet, Tom, sanırım size gereken ilaç bizde var."

Eczacı, adamı merhemlerin sergilendiği raflara götürdü. Mor bir kutuya uzanıp, basit bir nemlendirici losyonun yeterli olabileceğini anlattı. "Ama," diye ekledi ciddiyetle, "eğer kaşınma artarsa hidrokortizonlu bir merhem düşünebiliriz."

Eczanenin önünde arabasına girip oturan Hogue şişenin kapağını açtı, eline bir parça losyon damlattı. Nemlendiriciyi soyulmuş yere sürerken derisinde önceden görmediği daha derin çatlaklar fark etti. Çukurlaştırdığı avucuna biraz daha losyon döktü şişeden.

O gece yatmadan önce çoraplarını çıkarırken sağ ayağı şişmiş gibi geldi. Kendi kendine, *illâllah bu yeni ayakkabılardan*, dedi, ama nemlendirici losyonla elini ovalarken içine küçük bir şüphe düşmedi değil. Şişliğe daha yakından bakmamak için kendini zor tuttu.

Hogue birkaç gün işe güce daldı. Losyon, kaşınan eline iyi gelmiş gibiydi. Biraz büyüyüp patlamış, sonra yine şişmiş olan ayağındaki kabarcık ise ilgilenmeyi gerektiriyordu. Mikrop kapmasın diye orayı sardı, vücudun kendi yarasını iyileştirmesini bekledi. Abarttığını düşünüp, günlük gailelerin koca bulvarından akıp gitsin diye kendi kendine güldüğü endişelerinin yakasını koyuverdi.

Birkaç akşam sonra ayakkabı bağlarını çözüp de ayak tabanındaki ıslaklığı hissettiğinde, yapması gereken bir işi unutup da sonra birden hatırlayanların paniğine kapıldı. Çorabını sıyırdığında sargının kana bulandığını görüp şaşakaldı. Seke seke banyoya gitti, küvetin kenarına oturup ayağını öbür dizinin üstüne koydu. Soluğunu tutarak sargının yapışkan bandını dikkatle çekip soydu. Bandajı çözüp de yaraya bakar bakmaz başını başka tarafa çevirdi. Derin bir nefes daha alıp oksijenli suyla tabanını temizledi. Kanı silerken kullandığı pamuğu kaldırınca, ortaya çıkan yerde on kuruş büyüklüğünde derin bir çatlak dışında hiçbir açık yara göremeyince şaşırdı.

Hogue saatler sonra uyuduğunda, olup bitenler-

de garipsenecek bir yan bulunmadığına kendini inandırmıştı. O gün bir toplantıdan öbürüne koşarken her zamankinden çok yürümüş, bu yüzden kabarcık patlamıştı. Ertesi gün cumartesiydi. Hafta sonu ayakta fazla kalmazsa yaraya iyileşme şansı vermiş olurdu.

İki günü ayağının altında yastıkla kanepede geçirmesi fayda etmedi, pazartesi günü her iki tabanındaki ağrı nedeniyle yürümekte zorlanıyordu. Şişkinlik öbür ayağına da geçmişti.

Topallayarak gittiği işyerindeki arkadaşlarının gösterdiği ilgiden mahcup oldu. Her iki ayağındaki taze yaralar, sargılara karşın yürüme biçimini bozmuştu. Bütün gün masasından kalkmamaya çalıştı.

Arabasıyla eve dönerken eczanenin önünden geçti ama tek ayağının üstünde durup çıplak olan öbürünü tezgâhın üzerine uzattığında ne kadar gülünç görüneceğini gözünün önüne getirince, genç eczacıya uğramamanın daha doğru olacağını düşündü. Üstelik ya kanama yeniden başlarsa? O eczanede sık sık komşularına rastlıyordu.

Hogue beklemeye karar verdi. Hafif acı dışında sağlığı yerindeydi. Kötü bir durumu yoktu, bu kesindi ya da kendi kendini öyle olduğuna inandırdı.

Sonraki birkaç gün bir iki kez kanama olduysa da ağrılar azaldı. Nemlendirici losyonu ayaklarında da kullanmaya başladı. Allah'ın emriymiş gibi eline losyon sürmeye devam etti ama ama kuru deri ne kötüleşti ne de iyileşti... Aslında sağ elindeki kurumuş deri çatlağını, bir parça losyonla iki avucunu birbirine sürterken ilk kez hissetti.

Kendini bu keşfine neredeyse boyun eğmiş gibi yakalayınca çok şaşırdı, öbür üç yaradan sonra bu so-

nuncusu, farkında olmadan, içine doğmuştu sanki.

Ama bir gece soyunduğunda, vahyin ineceğini kestirmeye yarayan hiçbir belirti yoktu. Aynanın önünde çıplakken kaburgalarının hemen altında pembe bir yuvarlağın yiyecekmiş gibi kendine baktığını gördü. Aynaya bakarak derinin çatlak olduğu noktaya doğru ulaşırken vücudunun her santimini parmaklarıyla yokladı. Yoğun acı veren bir noktaya değen eli tepkiyle geri çekildi. Aniden oradan kan sızmaya başladı. Hogue ellerini yüzüne doğru kaldırdı; ikisinden de kan damlıyordu. Ayaklarının da kanadığını anlaması için bakmasına hiç gerek yoktu.

Hissettiği şey ona olamazmış gibi geliyordu, dingin ama dinmeyen bir korkuya kapıldı. Ellerini kaldırdı, aynada usulca kanayan kendini seyretti. İçinde büyüyen yılgınlık son birkaç haftadır öyle yavaş olgunlaşmış, buruk tadıyla o kadar sık keyfini kaçırmıştı ki paniğe kapılmadı. Ama ne olup bittiğini hiç mi hiç anlamadığının ayırımına vardı.

§

Ertesi sabah Hogue, telefona çıkan hemşireyi, doktorundan hemen randevu alma konusunda ikna etti. Hemşire de ona, saat onda başlayacak öbür randevulardan önce doktoru görmek istiyorsa acele etmesini söyledi.

Elinden geldiğince yaralarını sargıladı, güç bela bir bardak portakal suyu içebildi.

Muayene odasına girdiğinde doktor neşeli bir havadaydı. Hogue söze nasıl başlayacağını düşündü.

Tedirginlikle, "Vücuduma bir şeyler oluyor," dedi.

Dr. Loewy, "Anlatın bakalım," diye başını salladı, bir yandan da Hogue'un oturduğu muayene yatağının yanına bir tabure çekti.

Öykü bitene kadar doktor hiç araya girmedi. "Kaşınan beş yer de dün gece aynı anda mı kanamaya başladı?" diye sordu, şaşırmış ses tonu Hogue'u telaşlandırdı.

"Aynı anda," diye doktoru doğruladı, "hem de durup dururken."

"Gösterin bakayım," dedi Dr. Loewy.

Hogue gömleğiyle birlikte ayakkabılarıyla çoraplarını da çıkardı. Beş sargıyı, çözmesi için doktora bıraktı.

Hareketli bir lambayı yakan yaşlı adam her bir bölgeyi dikkatle inceledi. "Bir losyon kullandınız sanırım. Evet, kullandığınızı söylemiştiniz, değil mi?"

Sonunda lambayı kıvrık yerinden tutup bir kenara iten doktor, gözlerini Hogue'a çevirdi. "Bir tür egzamaya benziyor. Ama emin olmak için bir cildiyeciye de soralım."

"Egzamada kanama da olur mu?"

"Pek olmaz," diye kabul etti doktor. Zaten bu yüzden bir uzmana sormamız gerekiyor."

Hogue, "Daha ciddi bir şey olabilir, değil mi?" diye sordu.

Doktor içini çekti. "Daha ciddi bir şey olması her zaman mümkün. Belki birkaç kan tahlili yapabiliriz, bakalım sayılar ne diyecek?" Hemşireyi çağırmak için zile bastı. Maggie birkaç kan örneği alsın, siz de cuma öğleden sonra dört civarında beni bir arayın. Sonuçtan sizi haberdar ederim."

Kapıyı açıp çıkarken doktor ekledi, "Bu arada,

kanama olmadıkça yaraları sarmayın. Maggie size benim çalıştığım bir cildiyecinin adıyla telefonu numarasını verecek. Ben de bu sabah onu arayıp bu hafta içinde sizi görmesini rica ederim. Tamam mı?"

Ne cildiyeci ne kan tahlilleri konuya açıklık getirdi. Her şey "normal sınırlar içinde" görünüyordu. Cuma günü konuştuklarında Dr. Loewy, Hogue'u yatıştırdı ama bir hafta sonraya da bir randevu verdi. "Hafta sonu biraz araştırma yapacağım," dedi; gizemli bir hali vardı.

Sah günü randevusuna gidince hemşire onu, muayene odası yerine doktorun özel ofisine götürdü. "Doktor hemen geliyor," dedi.

Masanın üstü dağınık dosyalar, ilaç şirketlerinden gelmiş ıvır zıvırla doluydu -defterler, bir kalem takımı, bir takvim, bir cetvel-, her biri ilaç üreticilerinin şirket logolarıyla süslenmişti. Çocuklu bir genç kadın fotoğrafı, çok tanınmış bir burun açıcı ilacın adı basılı plastik bir çerçeveye konmuştu. Duvarda çilli bir oğlan çocuğunu muayene eden bir Norman Rockwell[1] baskısı vardı.

Kapıyı hızla açınca ürken hastasına, "Geldiğinize sevindim," dedi doktor. "Sizin vakaya bakıyordum."

Egzamasına "vaka" denmesi Hogue'u kaygılandırdı.

"Sizinkine çok benzeyen bir duruma ilişkin bazı makaleler buldum, psikojenik purpura[2] denen bir

1. Norman Rockwell (1894-1978). Amerikan kültürünü yansıtan resimleriyle tanınmış bir ressam. (ç.n.)

2. Psikojenik purpura, ruhsal nedenlerle ortaya çıkan, acı veren kaşınmalarla, morumsu lekelerle kendini gösteren ender rastlanır bir hastalık. (ç.n.)

şey." *Archives of Internal Medicine*[3] dergisinin bir nüshasını uzattı.

Hogue dergiyi aldı ama açmadı. "Psikojenik ne?"

"Purpura. Benekli deri bozukluğu... Belli bir fiziksel nedene bağlanamıyor."

"Tam benimki gibi."

"Ama sizin vakanın geçmişine uymuyor." Dr. Loewry duraksadı. "Başka bir yayın daha var, sizin durumunuza daha yakın. Tanıdığım bir hematolog bunu verdi." Hogue'a başka bir dergi uzattı, *Seminars on Haematolog.*[4] "Sizinkine uyan vakanın geçmişini inceleyen bir yazı."

"Peki, benim vakam ne?"

"Therese Neumann'ın adını hiç duydunuz mu?" diye sordu yaşlı adam, masasındaki dosyaları karıştırırken.

"Hayır, sanmıyorum."

"1926'da Kutsal Cuma[5] günü, siz yaşlardaki Bayan Neumann, köyün adı ..." dağınık masasında makaleyi ararken Dr. Loewy'nin dikkati dağılmıştı. Makaleyi dosyaların arasında bulunca "Hah," dedi kendi kendine, "köyün adı Konnersreuth, Bavyera'da." Doktor bir şey arar gibi yazıya bakmaya devam etti. "Bu kadının bir yeri durup dururken aniden kanamaya başlar. Aynı anda, sol elinin günlerdir kızaran bir yeri de kanar. Geceleyin vücudundaki yaranın yanı sıra hem elleri hem ayakları kanamaktadır." Makaleyi masaya bırakıp gözlerini kaldırdı. "Ama siz ondan talihlisiniz. Onun gözleri de kanıyordu."

3. Dahiliye Arşivleri. (ç.n.)
4. Kanbilimi Seminerleri. (ç.n.)
5. Kutsal Cuma, İsa'nın çarmıha gerilişinin anıldığı kutsal gün. (ç.n.)

"Gözleri mi?" Hogue tekrarladı, kaygılanmıştı.

"Evet, ama bu yaşlar vecd halinde sanrı görürken dökülmüştü."

"Nasıl bir sanrı?"

"İsa'nın Çilesi, elbette." Doktor, hastasının anlamadığını düşünerek ona baktı. "Evladım, o da alâmetliydi –sizin gibi."

Hogue daha önce bu hiç aklına gelmemiş gibi davrandı. "Olur mu? Saçma bu," diye karşı çıktı. "Orta Çağ'da yaşamıyoruz."

Dr. Loewy başka bir makale arıyordu. "İşte burada. Padre Pio'yu da duymamışsınızdır sanırım. Yahut Hamburglu Alâmetli –ilginç bir olay: Adam Protestan'mış. Şaşırtıcı."

Hogue sarsılmıştı. "Tanrı aşkına siz bir doktorsunuz. Bu boş inançları nasıl ciddiye alırsınız?"

"Boş inanç mı?" Dr. Loewy elindeki makaleyi masaya koydu. "Alâmetler elinizdeki kanlı sargılar kadar gerçektir."

Hogue sargılara baktı, gazlı bezler kana bulanmıştı.

"Sanırım size sargı kullanmayın demiştim," diye çıkıştı doktor.

"Yaralar dün gece yine kanamaya başladı." Hogue kırmızı kanıtın avuçlarından sızdığını gördü.

Doktor, sandalyesinde geriye yaslandı. "Bakın, ben Yahudi'yim. Siz de benim, İsa'nın vücudunuzu kanattığına inandığımı mı sanıyorsunuz? Ama bu sizin alâmetli olmadığınız anlamına gelmiyor. Hamburglunun, hani şu Protestan olanın, dini duyguları pek zayıfmış. Ama alnında kanayan haç biçimi yaranın yanı sıra dikenli taç yaraları da varmış. Doktoruna bir çare

bulması için yalvarmış."

Hogue gülümsemeye çalıştı. "Katolikler bu adamı ne yapmış?"

"Onlara epey bir sorun yaratmış. Biliyor musunuz, bütün yazılanlara bakılırsa, alâmetlileri kendilerinden saymaktan gurur duyuyorlar. İlahiyatçılarından biri sınıflamada onu şeylerin arasına koymuş –neydi o terim?" Doktor kâğıtları yine karıştırdı. "İşte buldum: Âmes vulgaires. Ham ruhlar. Onu 'manevi bakımdan vasat biri' sayıp 'psikolojik bozuklukları' olduğuna karar vermişler! Sinir hastası deyip defterden silmişler."

"Ya Yahudi olsaydı kim bilir neler yaparlardı?"

Doktor güldü. "İşte bu dikenli bir ilahiyat sorunu."

Hogue biraz rahatlamıştı. "Peki, diyelim ben alâmetliyim. Ne yapacağız?"

Dr. Loewy, yeniden ciddileşerek, "Hımm," dedi, "belirtiler fiziksel. Biliyor musunuz, düşünüyorum da, hastalığın özel işaretlerinin tıbbi adı –'stigmata' yani alâmetler. Her neyse, sizin alâmetleriniz fiziksel ama nedeni açıkça duyumsal. Bütün laboratuvar tahlilleri negatif sonuç verdi. Cildiyeci, ne diyeceğini bilemedi, raporunda yara yerinin kendiliğinden oluşmadığını yazmış. Bu da bize tek bir açıklama bırakıyor. Psikosomatik bozukluklarınız var."

"Yani gerginlik mi?"

Doktor, Hogue'un yorumundan pek hoşlanmadı. "Vücutla ilgili her bozukluk şu ya da bu biçimde gerginliğe bağlanabilir elbette. Ama bu biraz daha karmaşık."

"Çünkü bu olduğunda özellikle gergin hissetmi-

yorum kendimi. Dün gece uyuyordum."

"Bu öyle basit bir doğrudan neden-sonuç ilişkisi değil. Vücut isterse son derece gizemli olabiliyor. Hepimiz karmaşık makineleriz."

Dr. Loewy, Hogue'a iki psikiyatrın adresini verdi. "İkisiyle de konuşun. Hangisine güvenebileceğinize bir bakın."

Bir soru hâlâ aklını kurcalıyordu. "Daha da kötüleyecek mi?"

"Ee, klasik alâmetliler iki üç başka belirti gösteriyor ama siz kafanızı bunlara takmayın. Biz tanıyı epey erken bir aşamada koyduk."

Hogue ısrar etti. "Öbür belirtiler nedir?"

Doktor sorudan hoşlanmamış gibiydi. Tekrar notlarına baktı. "Uykusuzluk, hazmın durması, gaipten haber verme."

"Nedir bu 'hazmın durması?' "

"Yemeyi kesiyorsunuz."

"Sonra da ölüyor musunuz?"

"Hayır, yayınlar öyle demiyor. On dokuzuncu yüzyıldan çok bilinen bir örnek var, Mollie Fancher adlı Brooklyn'li bir kadın. Hayli güvenilir görgü tanıklarına göre 1866 Nisan başından Ekim sonuna kadar hemen hiçbir şey yememiş -bir parça muz, iki çay kaşığı şarap- pek bir şey sayılmaz."

"Sonra ne olmuş kadına?"

"Bir deri bir kemik kalmış, gaipten haber vermeye başlamış. Üstelik kadın alâmetli bile değilmiş." Doktor belli etmeden Hogue'a baktı. "Kadında çoklu kişilik de varmış elbette, onlardan biri çaktırmadan bir şeyler atıştırsa bile, Mollie hiçbir şey yemediğine samimi olarak inanıyormuş. Dediğim gibi, karmaşık bir iş bu mistisizm."

Hogue doktordan çıkınca, planladığı gibi iş yerine dönmek yerine, şehrin öte yanındaki parka doğru sürdü arabasını. Park, yüzyılın başlarında, küçük, eciş bücüş örüntüleri sevdiği besbelli bir tasarımcının elinden çıkmıştı. Daracık yaya yolları, nazlı çiçek tarhlarının çevresini dolaşıyor, salkım söğütlerin gölgelediği kuytuluklardaki yontma taştan oturma yerlerinin hemen önünden döngüler çizerek geçiyordu. Küçük parkın merkezinde orta boy bir fıskiye, sularını sığ ama geniş bir havuza püskürtüyordu.

Fıskiyenin çevresinde dolaşırken, doktorun kendisine koyduğu tanıyı tam olarak algılamaya çalışan Hogue, ışıl ışıl sulara, havuzun tabanına döşenmiş arabesk mozaiklere değene kadar dalma isteği duydu. Otuz santim boyunda benekli bir balık, su yüzeyinde duran bir su sineğini kaparak havuzun ayna gibi yüzeyini paramparça ettiğinde irkildi. Havuz bir an için hareketlendi sonra hemen eski durgunluğuna döndü; bu olağandışı olayın dalga çemberleri, havuzun, suyun üstüne doğru bir eğri çizerek kıvrılmış kenarlığına ulaşamadan suyun durgunluğunda eridi gitti. Neredeyse yüksek sesle, "Hiç iz kalmadı," dedi, o sırada onu izleyen (kendisi de yakındaki çatık kaşlı bir kadın tarafından izlenen) küçük bir oğlanı görünce sözü ağzında kaldı.

Hogue döndü, kıvrılarak fıskiyeden uzaklaşan bakımlı yollardan birine girdi. Bir meşe ağacını çevreleyen demirden bir bank bulup oturdu, düşünmemeye çalıştı. İnsanları seyretmeye başladı -kuytularda gizlice birbirine sarılan genç çiftler, çocukları kollayan kadınlar, göğsünü kabartıp kasılan güvenlikçiler- hepsine derin bir sempati duydu. Böyle hissetmesine

şaşırdı. Bu duygu dalgalarının, eğer onlara bu ad verilebilirse, bir yolun çevrelerinden dolaşıp yeniden fıskiyeye yöneldiği hemen yakınındaki birkaç ağacın arasında öpüşen oğlanla kıza ulaşamadan, bahar havası içinde sönüp gideceğini biliyordu.

Ne yaptığının farkına varınca duygusallığına kızdı. "Ermiş rolünü oynuyorum, değil mi?" diye sordu, banktan yere, yerden banka sıçrayıp duran serçeye.

§

Hogue psikiyatrları aramayı erteledi; bu düşünce onu rahatsız ediyordu. Fakat çok geçmeden yardıma gerek duyduğunu ister istemez kabul etti.

Durumu gittikçe daha çok kaygı verdiğinden son birkaç haftadır iştahının kapandığı doğruydu ama uykusuzluk daha ivedi bir sorundu. Dr. Loewy ile görüşmesinden sonra bu sorun inatla kendini kabul ettirmişti ama geriye bakıp düşününce, *alâmet*i fark ettiği ilk birkaç gecedeki uykusuzluk nöbetlerini hatırladı.

Alabileceği en erken randevuyu aldı; iki psikiyatrdan birinin, Dr. Burke'ün, üç gün içinde bir boş saati vardı. Neyse ki kadının boş saati öğleden sonra geç bir vakitteydi. Hogue iş yerinde daha fazla zaman harcamak istemedi.

Çalışması aksıyordu. Kaçınılmaz sıkıntılardan bunalıp kendini uykusuz gecelerden mahmur sabahlara, daha da uykusuz gecelerle sona eren bitkin öğleden sonralara taşıdı. Şefinin sempatisi kızgınlığa eviriliyor ama Hogue elbette hiçbir açıklama yapamıyordu. Yalın döşenmiş muayenehanesinde Dr. Burke'ün elini sıktığında derdine bir derman bulma isteği dayanılmaz hale gelmişti.

Psikiyatr kahve isteyip istemediğini sordu. Hogue başını hayır anlamında sallarken kahve içmeyi de bıraktığını fark etti. İşiyle ilgili kaygılanmaktan, yaşamındaki bütün değişimleri düşünmeye vakti olmamıştı. İlk seans bittiğinde, Dr. Burke ile birlikte, alışkanlığa dönüşen bu değişikliklerin, özellikle de önemsiz olanların bir dökümünü yapmışlardı. Doktor, elleriyle onun ellerini tutup avuçlarını yukarı çevirdi. Tıbben söylüyormuş gibi, "Güzel elleriniz var," dedi.

"Yaralarım dışında," diye düzeltti adam.

"Yaralar mı? Onlara yara mı diyorsunuz?" diye şaşkınlıkla sordu kadın, defterine de bir şeyler karaladı.

Çıktıktan sonra kendini daha iyi hissetti, o gece birkaç saat uyudu. Sabah Dr. Burke'ün ofisini arayıp randevusunu ertesi güne öne aldı.

Psikiyatr onu gördüğüne şaşırmıştı. "Gelecek haftaya kadar görüşmeyeceğimizi sanıyordum."

Hogue başıyla onayladı. "Ama geçen sefer gerçekten biraz aşama kaydettiğimizi düşündüm. Bu böyle gitmez. Bir şeyler yapmak zorundayım..." Az kalsın "yaralarıma ilişkin" diyecekti, diyemedi.

Dr. Burke, Hogue'dan geçen yıl olanları anlatmasını istedi. Alâmetler dışında söyleyecek pek bir şey yoktu.

Yakınlarda biriyle çıkıp çıkmadığını sorunca biraz sıkılarak, "Sakin bir yaşamım var," diye açıkladı.

"Dinle ilişkiniz?"

"Ee, Katolik'im -en azından öyle büyütüldümama vecibelerini yerine getirdiğim pek söylenemez."

"Niye?"

Tanrı'ya inanınca, diye sabırla açıkladı psikiyatra, insan pek çok şeye göz yummak zorunda kalır. "İnançtan anladıkları ne? Apaçık olanı reddetmek, gözümüzün önündekileri kabul etmemek değil mi?"

"İnananlar da tam bunu söylemiyor mu?" diye karşı çıktı doktor. "Tanrı hep orada, gözümüzün önündedir. Sadece biz gözlerimizi açmıyoruz."

"Belki de göz önündekileri görmek o kadar kolay olmayabilir."

Psikiyatr güldü. "Doğru söylüyorsunuz, Bay Hogue. Öyle olmasaydı ben işsiz kalırdım."

"Onları suçlamıyorum," diye kadını yatıştırdı. "Aslında bazen inanmayı bile istiyorum. Ama kendime yalan söyleyip -mış gibi yapmaya niyetim yok. Bu çocukça olur."

Çocukken inançlı, hatta aslına bakılırsa çok inançlı olduğunu itiraf etti. Üniversitedeyse, diye açıklama yaptı, en ilkel toplulukların en akla sığmaz söylencelerinin bile bakireyken doğurmaktan ya da ölümden sonra dirilmekten daha fantastik olmadığını anlamıştı. "Gözlerimden bir perde kalkmıştı," deyimini kullandı.

"Ama inandığınız her şeyi aniden kaybetmeniz," diye Dr. Burke araya girdi, "kabul edin ki sizi çok derinden etkilemiş olmalı."

Gülümseyerek omuz silkti. "Pek öyle olmadı. Hepsi birden önemini kaybetti."

Alâmetlerini, Tanrı'nın varlığının kanıtı olarak kabul etmeyi olanaksız görüyordu. "Mucize dediğiniz nedir ki," diye üsteledi, "bilimin henüz açıklayamadığı bir şey olması dışında?" Tanrıtanımazlığını gözden geçirmeyi istiyordu, hatta inanç yokluğunun yükün-

den de kurtulmayı umut ediyordu belki. Ama kendi içine döndüğünde, kadına ısrarla en ufak bir inancı olmadığı, hatta kuşku bile beslemediğini belirtti.

"Sizin deyiminizle 'alâmetleriniz' Tanrı'nın varlığını kanıtlar demedim ki," dedi kadın, biraz duraksadı, "sizin durumunuzda, alâmetlerin kendinizi kandırmanızın uç bir örneği olup olmadığını merak ediyorum."

Hogue boş bulunmuştu. "Kendimi kandırmak mı? Hangi konuda kendimi kandırıyorum ki?"

"Bilmiyorum. Bulmamız gereken de bu zaten. Ama vücudunuz kendini dönüştürüyor. Sizden bir şey istiyor, öyle değil mi?"

Hogue anlamıştı. "Evet, öyle kuşkusuz."

"Ne istediğini biliyor musunuz?" diye sordu Dr. Burke neredeyse fısıldayarak.

Hogue başını hayır anlamında salladı.

§

Psikiyatr seansları ilerledikçe alâmet kanaması seyrekleşti. Hogue daha iyi uyuyordu, hâlâ kilo veriyorsa da her gün bir şeyler yiyebiliyordu.

Başpiskoposluk makamından bir mektup aldığında Dr. Burke ile yaklaşık bir aydır görüşüyordu. Monsenyör McRae diye biri, cemaatten adını vermeyen bir üyenin, Hogue'un vücudunda İsa'nın yara izlerini taşıyabileceği konusunda bilgi ilettiğini bildiriyordu. "Kutsal Ana Kilisesi'nin görevi," diye belirtiyordu mektup, "Kurtarıcı İsa'nın yaralarını taşıdığı iddiasında olan bütün bireyleri muayene etmektir."

Hogue'un ilk tepkisi, monsenyörün sözünü ettiği

alâmetler konusundaki her türlü bilgiyi inkâr etmekti. Ama bunun işe yaramayacağını anladı. Başpiskopos'a her kim yazdıysa -işyerinden bir arkadaşı, bir komşu, benzin istasyonundaki biri- eldiven taktığını, beyaz gömleğinde aniden beliren kırmızı lekeyi kapatmak için ceketini çekiştirdiğini yine görecekti. Sonunda kuşkucu bir yerel rahip tanık listesinde yerini alacaktı. Haber bir kez duyuldu mu, kentteki her tombala salonunu, her kiliseyi dolduracaktı. Bir kadınlar grubunun ya da bir hayır derneğinin, yerel alâmetli dedikodusunu şimdiden yaymaya başlamış olduğu kesindi.

Bu yüzden Hogue, monsenyörü arayıp görüşme istedi. Monsenyör, Hogue'un gizlilik ricasını kabul etmekten memnun olacaktı; "mucize avcıları" diye aşağıladıkları kimselerin duygusal kıvılcımlarını körüklemeye kilisenin hiç niyeti yoktu. İki adam, yaşlı bir papazın o akşam için onlara bıraktığı kilisesinde bir araya geldi. Monsenyör, "Onu sinemaya gönderdik," diye açıklama yaptı.

Geçmişi hakkında biraz sohbet ettikten (Hogue'un Katolik olarak vaftiz edilmesinden duyduğu rahatlamadan) sonra rahip sordu, "İşaretleri görebilir miyim?"

Hogue eldivenlerini çıkardı, gömleğinin düğmelerini çözdü, ayağındaki çorapları sıyırdı. Monsenyör lekelere usulca dokundu. "Bu kadar mı?"

Hogue ona, "Bunlar kanıyor," dedi, "zaman zaman."

Rahip, "Başka bir şey var mı?" diye sordu, etkilenmediği açıktı.

"Hayır, pek yok." Hogue, uykusuzluk, "hazmın durması" gibi konuları açmamaya karar verdi. Suçluy-

muş gibi görünmeye çalışıp, "Size açıkça söyleyeyim Monsenyör, Katolik olmanın gereklerini yerine getirmiyorum." Sonra da kendini güvenceye almak için ekledi, "Ayrıca bir psikiyatrla görüştüğümü de bilmeniz gerek."

Monsenyör rahatlamıştı. "Güzel," dedi.

Hogue, "Umarım bunu gizli tutabiliriz," diye devam etti. "Bütün bunlardan utanıyorum."

"Tabii," diye rahip onu onayladı. "Kilise, gösterileri destelemekle ilgilenmiyor. Müminler kolayca yanlış yola sürüklenebiliyor."

O akşam kiliseden ayrılırken Hogue kendinden pek memnundu. Kendini "manevi bakımdan sıradan" biri gibi göstermiş, "psikolojik bozukluklarını" itiraf etmişti. Durumu açığa çıkarsa doğacak aşağılanmaya karşı kendini korumaya aldığından emindi. Bir bara uğrayıp bira bile içti, daha doğrusu ilk birkaç yudumdan sonra içemedi.

Evine vardığında taşkın sevinci balon gibi patlayıp söndü. Beş komşusunun imzaladığı bir dilek kapıya kıstırılmıştı. İsimlerin üstünde "Bizim için dua et" yazılıydı.

Hogue elinde sallanıp duran kâğıtla koltuğa çökünce kendini kimsesiz hissetti. Bundan kaçamayacağını anladı. Birkaç gün içinde yüzlerce, belki binlerce kişi yaralarından haberdar olacaktı. Umarsızca başını öne eğdi, dilek kâğıdından kan damladığını gördü.

Ertesi sabah, uzun, uykusuz bir gecenin ardından şafağın söküp sökmediğini görmek için perdenin aralığından baktı. On, on beş kişi sokakta birbirlerine sokulmuş, evinden çıkarken kendisini bir an olsun görebilmek umuduyla huşu içinde sabırla bekliyordu.

Hâlâ karanlık olan odada yüksek sesle, "Demek böyle başlıyor," dedi.

§

O akşam, daha önce hiç bilmediği bir grup olan Kutsal Ruh Derneği'nin temsilcisi onu görmeye geldi.

Orta yaşlı adam, "Kutsal Ruh bize müjdeyi açıklamamızı öğütlüyor," dedi. "Yetkililerin tersine biz hâlâ mucizeler çağında yaşadığımıza inanıyoruz. Mucizeye inanır mısınız, Bay Hogue?"

Hogue inanmadığını itiraf etti.

"O zaman alâmetlerinizi nasıl açıklıyorsunuz?"

Onların varlığını inkâr etmenin işe yaramayacağını biliyordu. "Bir psikiyatra gidiyorum. Vücuduma ne olduğunu anlamaya çalışıyoruz. Gerginlikle ilgili bir şey."

"Belki haklısınız. Yanıldığınızı söyleyecek konumda değiliz. Ama hiç başka bir seçenek düşündünüz mü?"

"Karşı seçeneği reddediyorum."

Orta yaşlı adam öne eğildi. "Bay Hogue, olağandışı bir şeye karışmışsınız. Bu mucizede yer almamayı seçemeyeceğiniz kesin. Ama başkalarının bu mucizeyle karşı karşıya gelmesini engelleme hakkınız var mı?"

"Bu bir mucize değil ki."

"Niye bunu başkalarının kararına bırakmıyorsunuz?"

Yorulmak bilmeyen sakin adam, Hogue'un direncini kırdı. Sonunda, grupla tek bir kez buluşmak üzere anlaşmaya vardılar.

Hogue'un konuştuğu adam, Albert Rapallo, ge-

lecek pazar akşamına onu razı etti. "Gizlilik için kusura bakmayın," diye Rapallo özür diledi, "ama kilise yetkilileri çalışmalarımızı pek hoş karşılamıyor. Cellatlarından kaçan ilk Hıristiyanlar gibiyiz, diye şakalaşmayı severiz. Yalnız bizim yeraltı mezarlarımız evlerimizin bodrumu."

Çoğu yaşlı olan Katolik grup Hogue'u içten karşıladı. Önerilen kahveyi geri çevirip ev sahipleriyle bodruma indi. Erkekler, kadınlar, çocuklar ellerini kavuşturup Hogue'un bilmediği bir dua ettiler. Peşinden İncil'den bir parça okundu. Sonunda, o âna kadar töreni yöneten adam herkese oturmasını söyledi. "Değerli arkadaşımız Bert bize konuğu tanıtacak," dedi.

Rapallo tanıtımı birkaç sözcükle bitirip, sözü Hogue'a vererek genç adamı şaşkınlık içinde bıraktı.

Hogue ne söyleyeceğini bilemedi. Sadece eldivenlerini çıkarıp ellerini yukarı kaldırdı. Fark etmemişti ama elleri kanıyordu.

"Lütfen," dedi yakınında oturan bir kadın, "ötekileri de görebilir miyiz?" Kadın öyle nazik, öyle mahcup sormuştu ki Hogue reddedemeyeceğini hissetti. Ayakkabılarını, çoraplarını çıkarıp gömleğini yukarı sıyırdı, dışarı çıkarken ne olur ne olmaz diye artık hep kullandığı sargılar ortaya çıktı, yaralar iyice görünsün diye koltuğunda arkaya kaykıldı. Grup dizlerine kapanıp tespih çekmeye başladı.

Onlar, tespihleriyle *Göklerdeki Babamız*, *Selam Sana Meryem* gibi duaları mırıldanırken Hogue ilk önce, panellerle kaplı bu oyun odasında onların aydınlanmasına destek veriyormuş gibi kendini son derece gülünç hissetti. Ancak yüzlerindeki yoğunluk, bu ânın onlar için ifade ettiği saygılı coşku, en temel

dileklerinin kabul görmesi, onun da duygularını değiştirdi. Son dualar okunduğunda bu umutsuz inanmışlara büyük bir yakınlık duymaya başladı. Parktaki öğleden sonrası aklına geldi ama farkı da hemen anladı. O zaman bir tür tutkuya kapılıp kanmıştı; şimdi ise bu insanların masum coşkularından duygulanmakla birlikte, sahte kutsallık gösterisine girişmemişti. Yine de içinde bir şeyleri çözümlediği duygusuna kapıldı.

Sonraki birkaç hafta boyunca başka gruplara da konuk olmayı kabul etti. Hep gizlice toplanıyor, o yaralarını gösterirken küçük cemaat dua ediyordu. Yaralar nadiren kanıyordu ama bu pek bir fark yaratmıyordu. İnananlar, özel amaçları yönünde kendileri için dua etmesini, gittikçe artan bir sıklıkla fısıldayarak istiyorlardı. Kuşkusuz hiç kimseye herhangi bir söz vermiyordu ama kanser olan kocasının iyileşmesi için yakaran kadını, evden kaçan kızının sağ salim dönmesini dileyen adamı, çocuklarının olmasını isteyen çifti geri çevirmedi.

§

İki ay kadar sonra Dr. Burke gece yarısından hemen sonra bir telefon sesiyle uyandı. Arayan Hogue'du.

"Uyandırdım mı? Özür dilerim. Gece vakti saati şaşırdım."

Kadın hâlâ yarı uykuluydu. "Bay Hogue, hayır, iyi ki aradınız. Telefonunuza mesajlar bırakıp duruyorum. Artık sizden umudu kesmiştim."

"Kusura bakmayın. Öyle yoğunum ki."

"Nasıl oldunuz. Hâlâ akıntılardan yakını-

yor musunuz?"

Adamın güldüğünü duydu. "Yaralarım hâlâ kanıyor mu diye soruyorsunuz, değil mi? Evet, sık sık."

"Peki, nasılsınız?"

"Ee, korkarım sırrım açığa çıktı. Başpiskopos benim gerçek bir alâmetli olmadığıma hükmetti, ama halk, özellikle yaşlılar, buna inanmadı. Onlar benim yaralarının bir mucize olduğunda ısrarlı."

Psikiyatr kaygılanmıştı. "Siz de buna inandınız mı?"

Hogue yine güldü. "Yo, hayır. Elbette değil. Korkarım din konusundaki düşüncelerim bir milim bile değişmedi."

"Fiziksel durumunuz nasıl?"

Derin bir soluk aldı. "Durağan. Her gün bir şey atıştırıyorum. Çok değil, biraz."

"Ya uyku?"

"Bilmem, çoğu zaman uyku sersemiyim. Belki orada birkaç dakika, burada yarım saat uyukluyorum. En kötüsü de bu, uykusuzluk, yine de hiç olmazsa ağrım yok. Alâmetler konusunda bir hayli okuyorum; dayanılmaz acılar oluyormuş."

"İşten ne haber?

"İşi bırakmak zorunda kaldım. Artık olanaksız duruma gelmişti, özellikle kehanetler başladıktan sonra." Kadının "kehanetler" sözcüğünü not aldığını biliyordu.

"Peki, nasıl geçiniyorsunuz?"

"Bir tür dinsel şöhret oldum. Birilerinin evinde yaralarımı gösteriyorum, bazen yaşlıca bir papaz beni kilisede gizli bir toplantıya çağırıyor. Hepsi bu kadar gerçekten. Sonuçta, birilerinin inancını -ben paylaş-

masam da- desteklemenin, onları rahatlatmanın ne zararı olabilir? Öyle ince, öyle masumlar ki, tıpkı çocuk gibi. Bir görseniz."

"Bunun sahtekârlık olduğunu düşünmüyor musunuz?

"Nasıl? Onlara hiçbir iddiada bulunmuyorum ki? Kendi gözleriyle görüp karar veriyorlar. İnanmak istediklerine inanıyorlar."

Bir suskunluk oldu, sonra Dr. Burke sordu, "Karşılığında ne alıyorsunuz?"

"Bağış yapıyorlar," diye itiraf etti. "Çok değil ama kirama yetiyor. Çalışmayı bırakıp arabamı sattım -araba kullanmanın güvenli olmadığını düşündüm- artık fazla masrafım da olmuyor gerçekten. Tabii yol paramı da onlar ödüyor."

"Yol parası mı?"

"Başka kentlerdeki grupları da ziyaret ediyorum." Kıkırdadı. "Bunun tersine bir hac olduğu şakasını yapıyorlar."

"Sizin evinize de geliyor mu bu insanlar?"

"Evet ama sandığınız kadar sık değil. Benim özel yaşamıma saygı gösteriyorlar. Tabii gittikçe daha çok mektup alıyorum, benden yardım istiyorlar."

Psikiyatrın sesi kızgındı. "Bay Hogue, buna bir son vermelisiniz. İşler çığırından çıkıyor."

"Doktor, vücudumun kendini dönüştürdüğünü, benden bir isteği olduğunu söylediğinizi hatırlıyor musunuz?"

Kadın yumuşacık, "Evet," dedi.

"İşte, ben de vücudumun isteğine uymaktan başka bir şey yapmadım. Vücudumun benden ne istediğini bilmiyorum ama onu neyin tatmin edeceğini bili-

yorum. Ben de bunu yapıyorum."

"Ama kandırdığınız insanlar ne olacak?"

"Alâmetlerim gerçek," diye direndi, sabrı taşmıştı. "Nedeninin ne olduğu da beni hiç ilgilendirmiyor." Derin bir soluk aldı. "Dinleyin, eğer yaralarım ölmek üzere olan bir adama huzur veriyorsa, onun dul eşini teselli ediyorsa, birkaç damla kanım bebeklerini kaybetmiş anne babaya yardımcı oluyorsa, bu avuntudan onları niye mahrum edeyim?"

Bir sessizlik oldu. Sonunda Hogue konuştu, "Bu akşam sizi aramamın özel bir nedeni var, Dr. Burke. Birdenbire sizi düşünmeye başladım. Bu hafta sonu bir yere gidiyorsunuz, değil mi?"

Psikiyatr şaşırmıştı. "Evet, New York'a, bir konferansa. Nereden bildiniz?"

"Bu önemli değil," dedi bıkkınlıkla. "Ama gitmemelisiniz."

"Niye?" Not defterine göz gezdirdi, yazdığı "kehanet" sözcüğünü buldu. "Uçak mı?"

"Hayır, değil. Bütün bildiğim gitmemeniz gerektiği."

"Gerçekten gaipten haber verdiğinize inanmıyorsunuz, değil mi?" Öfkelenmişti.

"Hiçbir şeye inanmıyorum. Tek bildiğim ara sıra bunların doğru çıkması. Sizi uyarmak istedim."

Psikiyatrın öfkesi yoğunlaşıp kızgınlığa dönüyordu. "Sizin kehanetiniz yüzünden gezimi iptal edeceğimi beklemiyorsunuz herhalde. Söz konusu bile olamaz."

Hogue kadını yatıştırmaya çalışarak, "Belki de haklısınız," dedi. "Sizin yerinize karar veremem, bunu biliyorum. Sizi aramayı bir görev bildim. Lütfen söy-

lediğim her şeyi unutun. Özür dilerim." Telefonu kapattı.

§

Bir ay ya da daha uzunca bir süre sonra Dr. Burke, Hogue'un evine geldiğinde, kapıyı açan yaşlı kadın randevusu olup olmadığını sordu.

"Lütfen," diye psikiyatr üsteledi, "Bay Hogue'a benim geldiğimi söyler misiniz?"

Az sonra Hogue'un kendisi doktoru çalışma odasına buyur etti. "Margaret'in kusuruna bakmayın," diye kısık bir sesle konuştu. "Bazen çok kaba olabiliyor, biliyorum, sadece beni korumak istiyor. Artık her saatte gelen olabiliyor."

Psikiyatr, Hogue'un durumundan şaşkına dönmüştü. Son görüşünden bu yana bir hayli kilo vermişti. Zorlukla yürüyordu, yüzü öyle solmuş, öyle sarkmıştı, koyu renk gözleri kocaman görünüyordu. Bir koltuğa büzülüp yanındaki masa lambasını söndürdü. Bir gözüne dokunarak, "Işık, biliyorsunuz işte," diye açıklama yaptı.

"Sizi gördüğüme sevindim," diye devam etti. "Ben de arayıp özür dileyecektim..."

Kadın sözünü kesti. "Haklıydınız."

Suratına tokat yemiş gibi gözlerini kırpıştırdı. "Ne oldu?"

"Hamileyim."

Hogue gülümsedi. "Harika. Ben de korkmuştum ki..."

"Hiç de harika değil. Olan biten aptalcaydı. Yaptığım şey."

"Geziniz sırasında mı?"

Kadın başıyla onayladı, sonra derin bir soluk aldı. "Test sonuçlarını laboratuvardan bu sabah aldım." Koltuğunu Hogue'unkinin yanına çekti. "Ne yapacağıma hemen karar vermem gerekiyor."

"Niye? Daha zamanınız var."

"Evliyim. Bu çocuk kocamdan değil. Anlayacak." Ağlamaya başladı. "Onu seviyorum."

Kapı vuruldu, peşinden açıldı. "Konuğuna çay getirdim, Thomas."

Psikiyatr gözyaşlarını silerek kadına teşekkür etti.

Margaret kaşlarını çattı. "Dinlenmesi gerekiyor."

"Bitmek üzere," diye güvence verdi.

Hogue evi çekip çeviren kadına usulca çekilmesini işaret etti.

Dr. Burke kapının kapanmasını bekledi. "Ne yapacağım? Çocuğu doğurup Ted'inmiş gibi mi davranayım? Ömür boyu bu yalanla mı yaşayım? Yoksa aldırayım mı? Yahut Ted'e gerçeği mi söyleyeyim?"

"Ne yapacağınızı benim söylememi mi bekliyorsunuz?"

Kadın bir soluk daha çekti içine. "Telefon ettiğiniz gece ne gördüğünüzü bana söylemenizi istiyorum."

"Bir şey görmedim. Sadece bir seziydi." Koltuğuna yerleşmeyi denedi. "Sizin yolculuğunuzu düşünüyordum –neden bilmem. Gitmemen gerektiğini anladım. Hepsi bu."

Kadın yine ağlamaya başladı.

"Özür dilerim." Kadının ellerini tuttu. "Dr. Burke... Evelyn," dedi, "Kafanı karıştırmak istemem. Başıma gelenlerin bir mucize olmadığını sen de bili-

yorsun. Senin dediğin gibi: Vücudum benden bir şey istiyor. Şimdi de senin vücudun senden bir şey istiyor. Hepsi bundan ibaret."

Kadın onun yorgun gözlerine bakarak gülümsedi. "Seni ermiş yerine koyuyorlar. Belki beni de bakire anamız sayarlar."

Bitkin bitkin gülümsedi.

Tam kadın kalkarken adam fısıltıyla, "Yanılıyorlar, biliyorsun. Baştan beri yanılıyorlar. Ruh değil bu, beden."

Ona ne demek istediğini soracakken yaşlı kadın doktorun koluna yapışmıştı bile, onu kapıya doğru sürükledi.

§

Birkaç ay sonra tam kışın ortasında Margaret ilk kez iştahına dikkat çekti. "Thomas, yemeğinin hepsini bitirmişsin. Tanrı'ya şükür, nihayet yemeye başladın."

Hogue tabağına baktı. Her şeyi silip süpürdüğünü görünce pek şaşırdı.

O gece irkilerek uyandı, korktu, nerede olduğunu anlayamadı. Yatağın yanındaki saatin kırmızı sayılarına yüzünü yaklaştırdı: 4.12'yi gösteriyordu. Kafasını toplamaya çalıştı. Gerçekten beş saat uyumuş muydu?

Hogue acıkmış, sıkıntılı öylece yattı karanlıkta. Kendindeki değişiklikleri duyumsamıştı, kabul etmeliydi ki bunlar ufak tefek şeylerdi ama yine de değişiklikti. Kan son zamanlarda hepsi hepsi bir iki damla kadardı, her damla, yaradan güç bela sızıyor gibiydi. Buna pek de önem vermemişti –zaten kanama hep düzensizdi. Ama şimdi düşününce, en son kanama ne zamandı?

Birkaç ayda, önceden verdiği kiloları almaya başladı. Gittikçe sıklaşan biçimde bütün gece deliksiz uyuyordu. Kanama gittikçe azaldı, yaz geldiğinde alâmetlerinden eser kalmadı.

Önceleri değişiklikleri saklamaya çalıştı. Ancak bütün bunlar başladığında çevresindekiler nasıl her şeyi fark ettiyse, azalırken de öyle oldu. Daha birkaç hafta önce dualarından kendilerini esirgememesi için yerlerde sürünenlerin şimdi onu bir şarlatan, tersyüz bir mucizenin faili gibi gördüklerini gitgide daha sık hissediyordu.

Yaz sonunda Hogue müritlerini kaybetmişti. Margaret bile, hâlâ yakınlık duysa da, eylül ayında ondan ayrılıp hasta bir rahibeye bakmak için Seattle'a taşındı.

Beklenmedik biçimde iyileşen her engelli gibi, her gereksinmesine koşturanların -onlara hiç kırılmasa da- kendisini terk ettikleri duygusuna kapıldı. İçten içe de onlardan kurtulduğuna sevindi.

Hogue bıraktığı yerden devam etmeye çalıştı. Bir iş buldu -alâmetlerden önceki konumunun epey altında bir işti bu ama hiç olmazsa aynı alandaydı-, başka bir semtte minik ama ucuz bir daire kiraladı. Yine de her şeyin normal olduğu hissini ne evde ne de işte duyabildi.

Yeni iş arkadaşlarıyla, yeni komşularıyla ilişkilerinde edinilmiş bir kimlikle yaşıyormuş gibiydi. Yakın geçmişindeki olağanüstü olaylardan söz etme cesaretini göstermedi elbette. Zorda kalınca pek ender görülen bir hastalığa yakalandığını ama artık ondan kurtulduğunu üstü kapalı biçimde dile getirdi. Gerçeği söylemeye kalksa, elinde hangi kanıt vardı ki? Bir eli-

nin başparmağını öbür avucunda ne kadar gezdirirse gezdirsin, iyileşmiş bir yaranın varlığını doğrulayacak ne bir lekeye ne de bir çizgiye rastlıyordu.

Yeniden uyum sağlama konusunda yardıma gereksinim duyduğuna iyice inanınca, randevu almak için Dr. Burke'ün ofisine telefon etti, hâlâ doğum izninde olduğunu söylediler. O da doktoru evinden aradı. Doktor, Hogue'un buluşma için önerdiği küçük parkı biliyordu.

Kadın fıskiyeye yakın bir banka oturmuştu –bebeğin güneşlenmesi için, diye düşündü Hogue, oraya yaklaşırken. "Seni görmek ne güzel, Dr. Burke."

Çocuktan başını kaldırıp gözlerini kısarak ikindi güneşine doğru baktı. "Bay Hogue, nasılsın? Harika görünüyorsun."

"Ya, yemek yiyorum. Uyuyorum."

"Otursana lütfen. Neler yaptın bakalım?"

İçini çekti. "Biraz tuhaf oldu. Telefonda da söylediğim gibi kanama durdu."

"Peki, ya yaralar?"

Hogue gülümsedi. "Onları öyle mi adlandırıyorsun?"

Dr. Burke de güldü.

"Yok oldu," dedi, "izi bile kalmadı,"

"Bakıyorum artık eldiven de takmıyorsun."

"Eldiven mi?" Başını iki yana salladı." Neredeyse unuttum onları."

Arabasındaki bebeği belli belirsiz salladı. "Ee, Bay Hogue, gerçekten nasılsın?"

"İyiyim sanırım."

"Düş kırıklığı yaşıyormuşsun gibi konuştun. İstediğin bu değil miydi –alâmetlerinden kurtulmak iste-

miyor muydun?"

Hogue yeniden iç çekti. "Onlar kaybolmaya başladığında önce eski yaşamıma döneceğimi sandım. Ama hayır, tam öyle olmadı." Uzaklara baktı. "Biliyor musun, içinde yaşadığın dünya gitmiş, kayıplara karışmış gibi. Şimdi elinde olan yeni bir dünya, başka birinin dünyası."

"Bay Hogue, bir tek bu dünya var."

"Ya evet, haklısın galiba. Bütün herkes 'mucize, mucize' diye fısıldaşırken duyumsamadığım, inanmadığım hiçbir şeyi bir kez bile duyumsuyormuş, inanıyormuş gibi davranmadım. Şimdi ise her şey bittiğinde -bunun saçma olduğunu bile bile- bir tür yalan içinde yaşıyormışım gibi geliyor bana."

Kadın, arabayı hafifçe iterek yol üstünde yer değiştiren gölgenin dışına çıkardı. "Biliyor musun, seni son gördüğümde bana söylediğin şeyi sık sık düşündüm."

"Bebek konusunda mı?"

"Hayır, en sonda, tam ben çıkarken. Ruh değil bu, beden dedin."

Adam onaylayarak salladı başını. "Başka ne olabilirdi ki? Tanrı'ya, peşinden gelen öbür her şeye inanmadıkça, başka ne denebilir ki? İsa, Muhammed, Buda –eğer ruh yoksa bedenden söz ediyorlar demektir."

"Teddy doğana kadar senin söylediğini anlamamıştım."

"Bebeğin adı Teddy mi?"

"Evet, kocamın adı."

"Ona söylemedin mi?"

"Niye söyleyeyim? Ted incinirdi bundan. Bebek

babasız büyürdü. İyi mi olurdu sanki?"

"Bunun dürüst olmadığını düşünmüyor musun?"

Yorgun bir kahkaha attı. "Elbette dürüst değil. Merak etme, suçluluk duygusu hiç sönmez. Şunu fark ettim ki kendimi suçluluktan korumak için yaşamımda en sevdiğim iki kişiyi, kocamla çocuğumu kurban ettim. Ben niye mutlu olayım ki?"

Kadın, elini bebeğin başının üstüne doğru uzatıp parmaklarını oynatarak peş peşe usulca çocuğun adını tekrarladı.

Hogue'a dönerek "Biliyor musun," dedi, eli hâlâ arabanın kenarında çocuğu oyalarken, "belki ikimiz de yalanla yaşamıyoruz. Belki sadece kendimizi kandırmayı bıraktık, o da böyle bir duygu yaratıyor."

Kadın gittikçe huysuzlaşan bebeği aldı, kucağında salladı. "Acıktı," diye açıkladı. Küçük mavi bir battaniyeyi ihtiyatla omzuna yerleştirip bluzunun düğmelerini açtı, bebeği emzirmeye koyuldu.

Hogue örtünün altından, acıkmış yavrunun emme seslerini duyabiliyordu. "Peki, kendimizi neyle ilgili olarak aldatıyorduk?"

Kadın, bebeğini emzirmeyi sürdürerek yüzünü ona çevirdi. "Her şeyle, Bay Hogue, her şeyle."

Kadın oturuşunu değiştirdi, çocuk kıpırdanınca memeyi ağzından kaçırdı. Israrlı ciyaklamalar arasında minicik bir yumruk battaniyeden fırladı, katlanmış bir yerini kaparak mavi örtüyü yere doğru çekti. Annesi omzunu kaldırıp ortada kalan memesini çocuğun yüzüne yaklaştırdı. Memeyi ağzıyla yakalayan çocuk sızlamayı kesmeden sütü emmeye başladı.

Utanan Hogue gözlerini yere indirdi, kucağındaki ellerini, bir zamanlar sadece kanayan ellerini gör-

dü, içine düşmek üzere olduğu umutsuzluğu kesinlikle kavradı.

§

Böylece Hogue sıradan bir adam rolünü oynamaya karar verip, kentin sokaklarında, köşedeki marketin çapraşık koridorlarında taşıdı sırrını. Yan dairedeki sessiz kiracı olarak, adı tam hatırlanamayan meslektaş olarak yaşamını sürdürdü, ta ki birkaç yıl sonra Kutsal Ruh Derneği'nin eski bir üyesi tarafından bir kafede tanınıncaya kadar.

"Benim kim olduğumu bilmiyorsun, değil mi?"

Üstü bir pirzola tabağı, bir kâse patates püresi, bir tas bezelye, mısır unundan bir çörek, bir bardak buzlu çay, başyazı üste gelecek biçimde katlanmış o günün gazetesiyle dolu küçük masasından başını kaldırıp baktı. Önünde, yiyeceklerle dolu bir tepsiyi dengelemeye çalışan bir kadın duruyordu. Kendi yaşlarında, belki bir iki yaş küçüktü.

"Efendim?"

"Sen, o değil misin? Hani şu kanayan adam?"

"Neden söz ettiğinizi gerçekten anla..."

"Seni bir toplantıda görmüştüm," diye sözünü kesti, "bir duada. Bert Rapallo getirmişti seni." Tepsisinin bir köşesini masaya dayayıp oturdu. "Dört-beş yıl oldu." Gözlerini kıstı. "Hayır, dört yıl önce."

Hogue içini çekti. "Ha, hatırladım."

Bu kabullenişi bir davet olarak algılayan kadın, tepsisini masaya boşaltmaya başladı. Adam yiyeceklerini masanın kendi tarafına toplamaya çalışırken o, küçük kâseleriyle yemek tabaklarını onunkilerin ara-

sına yerleştirdi.

"Sen de fena değildin ha." Başını salladı. "Sahiden hiç de fena değildin."

Saçı kısa kesilmişti, kürk gibi diye aklından geçirdi Hogue. Onu kızdıran bir kaba sabalık vardı bu kadında.

Sırf konuşmuş olmak için, "Grup hâlâ toplanıyor mu?" diye sordu.

Başını salam diliminden kaldırıp baktı. "Bilmem. Onlar Frank'in arkadaşlarıydı aslında." Çatalı ağzına götürürken durdu. "Eski kocamın," diye açıkladı.

"Boşandınız demek, üzüldüm."

"Boşandık mı?" kıkırdadı "Hayır, Katolik mezhebinde *iptal* diyorlar biliyorsunuz. Frank *iptal* ettirdi."

Hogue başını salladı.

Birkaç dakika sessizce yemeklerini yediler. Kadın bir yemekten bir lokma alıyor, tabağı itip bir başkasına geçiyordu. Birden hınzırca gülümsedi. "Nasıl yapıyordun? İşte bunu bilmek isterdim."

"Neyi?" diye soruyu anlamazdan geldi. Kadının adını bile bilmediğini fark etti.

"Kanı diyorum. Üçkâğıdı neydi?"

Hogue kadının yemek yeme biçimine şaşırmıştı, çiçek tarlasında oradan oraya uçan arı gibi tabaktan tabağa atlıyordu. Şimdi de tatlı sosa bulanmış patates tabağına geçmişti.

"Üçkâğıdı mı?" Bir an düşündü. "Kanı durdurabilmek, asıl hile oydu."

Kadın yanıtı şaka sanıp kahkaha attı.

Adam kamışıyla usulca buzlu çayını içip kahverengi bardağın dibine doğru inerken, kadını süzdü. Yıpranmıştı ama güzel bir kadındı. "Bu arada," barda-

ğını masaya koydu, "adım Thomas."

"Ben de Karen," diye gülümsedi. "Biliyor musun, az kalsın benim evliliğimi kurtarıyordun."

"Evliliğinizi mi?"

"Frank, eski kocam," diye yeniden açıklama yaptı, "sonunda beni Christine Aronson için terk etti –onu hatırladın mı, koca göğüslü sarışın. Nereden hatırlayacaksın? Sadece bir gece geldin oraya. Her neyse, Frank bana, kendimi ruhani mükemmelliğe adamadığımı, bu yüzden kendini adamış bir 'hayat arkadaşı' bulması gerektiğini söyledi. Herife bakar mısın? Tam da böyle dedi, 'hayat arkadaşı'. Sonra beni fırlatıp bir kenara attı, gidip Christine'i dost tuttu. Evliliğin iptali işini yoluna koyunca tabii."

Hogue kadından rahatsız olmaya başlamıştı. "Yazık olmuş."

"Sonra," diye devam etti kadın, "her şeyi kitabına uydurup onunla evleneceğini tam duymuştum ki bana tanı kondu." Çatalıyla patatesleri kenara itti. "Yumurtalık kanseri. İlerlemiş." Küçük bir çikolatalı puding tabağını önüne çekti. "Feleğimi şaşırmıştım."

Hogue ne diyeceğini bilemedi. "Tahmin ederim," diyebildi ancak.

"Frank haklıydı –benim hakkımda yani. Bu yüzden onun yakasını bıraktım, böylece birlikte kilise yargıcının önüne çıktık. Ben o dinsel alengirli numaraları hiç yutmadım ama Frank bayılırdı onlara, cehenneme kadar yolun var, dedim. Bir süre sonra Frank ne düşündüğümü anladı gerçi, kendini küçük bir aptal gibi hissetti tahminim. Devamlı kavga etmeye başladık."

Adamın aklı karıştı. "Sizin evliliğinizle ne ilgim oldu benim?"

"Sen karşıma çıktın, kendi gözlerimle gördüm –yaraların sahiden kanıyor gibiydi. Onları gördüm. Bert, senin bizi kandırdığını söyleyene kadar aylarca gerçek bir mümin oldum. Bütün o yıl boyunca Frank'in hayat arkadaşıydım. Aramızdaki her şey bambaşkaydı –daha iyiydi."

"Ben kimseyi kandırmıyordum."

"Senin kabahatin yok. Yani öyle ne kadar gidebilirdi ki? Ne diyorlar ona, aptal cenneti. İşte ben orada yaşıyordum. Orası cennetti, en azından bir süre için."

Hogue kendini savunmaya çabaladı. "Bunda hiçbir hile yoktu. Gerçekten kanıyordu."

Kadın omuz silkti. "Kimse seni suçlamıyor. Biz kendimize yalan söylüyorduk. Hepimiz. Dürüst olmak gerekirse, Frank için, onların çoğu için hiçbir şey fark etmedi. Ama benim için, gözümün boyandığı gerçeğini anlayınca -sen üstüne alınma Tom- artık geriye dönüş yoktu. Kısa kalmadan iptal belgelerini imzalamıştık, Frank'le ben."

"O sırada da kansere yakalandığını mı öğrendin?"

"Birkaç ay sonra. Bütün tesisatı söküp çıkardılar, görünen bütün kanseri kazıdılar." Çatalını bir şeftali dilimine sapladı. "Ama bir işe yaramadı."

Birden, yemek için kadının kendini zorladığını fark etti.

"Biliyor musun, birkaç hafta önce doktor bana kötü haberi verince sen aklıma geldin. Ya durum farklı idiyse? Kafamda bunu döndürüp durdum. Ya sen sahtekâr değilsen? Ellerin gerçekten kanadıysa?" Kadın güldü, yeniden tatlı patateslere döndü. "Ne saçma ha, değil mi?

Hogue kadına baktı. Kadın hâlâ gülüyordu.

Ağzını sildikten sonra, belli etmeden, masanın altında katladığı peçetenin arasına biftek bıçağını yerleştirdi.

BENİM KÖLE

Bu işin artık revaçta olmadığının, hatta toplumumuzun bazı kesimlerince ayıplandığının farkındaydım. Sözgelimi geçenlerde büyük şehirlerimizden birinde bir grup göstericinin resmi bir iş için oraya gelen yüksek zevata kabalık ettiğini okumuştuk. Birkaç görevli -aslına bakarsanız politikacı- bu kölelik karşıtları adına polisle görüşerek kamuoyunu arkasına almaya çalışmıştı. Ama köle sahibi olmak hâlâ kanuniydi.

Bu noktanın altını çizmek istiyorum: Tamamen kanuniydi. Aslında, köleliğin ülkeye sağladığı iktisadi fayda, tarımın makineleşmesiyle, seri üretime geçilmesiyle düşmüşse de, köle sahibi olmak özel hayatta hâlâ onurlu bir gelenek sayılmaktaydı. Hali vakti yerinde ailelerin evlerinde, en azından bizim buralarda, insanı her zaman kapıda bir köle karşılar, yemeğini bir köle verir, bir köle tarafından eğlendirilir. Ara sıra da olsa, zengin çocuklarına ninni söyleyen bir kölenin ahenkli sesinin mermer merdivenlerden aşağıya bir esinti gibi süzüldüğünü duyabilirsiniz.

Köleliğe karşı çıkanların köle tutma olanakları bulunmayanlar olduğu dikkatten kaçmamalı. Birçok

iktisadi konuda olduğu gibi burada da kıskançlık, özgürlükçü görüşlerin, toplumsal ilkelerin değirmenine su taşıyor gibiydi.

Her neyse, şeker piyasasındaki başarım, mali durumumu öyle bir noktaya ulaştırdı ki ben de bir köle alabileceğimi bir gün aniden fark ettim. Ama bu temlik işi öyle kolay bir muamele değildi. Köle ithali birkaç yıl önce beynelmilel bir sözleşmeyle yasaklandığından köle sahipleri ellerindekilerini satmaya yanaşmıyorlardı. Geniş aileler, kölelerine yaptırdıkları işlere o kadar bağımlı hale gelmişlerdi ki ani bir eksilme ailenin elini ayağını bağlayabilirdi. Bir kölenin yaşamındaki belirsizlikleri göz önüne alan bir efendinin, kölelerinin ömrü konusunda bahse girmesi aptallık olurdu. Dolayısıyla satın alınabilecek köleler şu ya da bu biçimde kusurluydu. Çoğunlukla işe yaramayacak ölçüde sağırdılar. Kırbaçlandıklarında tepki göstermeyecek kadar akli dengeden yoksun olanlara da arada bir rastlanırdı. Ama fiyatları yine de fahişti.

Yani köle almaya niyetlenen kimse biraz uyanık olmalıydı. Birkaç kez arkadaş toplantılarında edindiğim ipuçlarının peşine düşmüştüm ama hep ya satış tamamlanmıştı ya da köle ölmüştü. Hayal kırıklığına uğrayınca, servetleri azalmakta olan kişilerle ahbaplık etmeye başladım. Alacaklılarınca köşeye kıstırılmış çaresiz bir borçlunun, elinde hazır nakit parası olan sevimli bir arkadaşına, yerini dolduramayacağı bir varlığı olan kölesini -piyasanın çok altında bir fiyata satabileceğini düşünüyordum.

Piyasanın çalkantıları kısa sürede beni, birkaç hafta önce tanıştığım sarhoş bir emekli subayın teklifiyle yüz yüze getirdi. Öneriye şaşırmıştım ama ada-

mm ne kadar zorda olduğunu bildiğimden, pazarlığı, bugün bile söylemeye utandığım bir fiyata bağladım. Doğrusu, deyim yerindeyse, tam bir cahil cesaretiydi yaptığım. Adamın kölesini hiç görmemiştim. Ama ödediğim paranın azlığına bakılırsa bu işten zararlı çıkmayacağım kesindi.

Ayılırsa adamın pazarlıktan cayabileceğini bildiğimden malı hemen almakta ısrar ettim. Bir arabaya atlayıp benim eve geldik, ona bir kadeh daha doldurdum. O bir koltuğa doğru tökezleyerek yürüyüp içkisini halıma damlatırken ben yatak odama süzüldüm, sakladığım yerden paramı çıkardım. Anlaştığımız kadarını alıp cebime soktum. Albayı ayağa kaldırıp merdivenlerden indirerek sokağa çıkmasına yardım ettim.

Yakında oturuyordu, evinin döküldüğü ayışığında bile görülebiliyordu. Kapıya giden kaygan taş yolu, yer yer bakımsız bahçenin otları örtmüştü. Adam, aşınmış bir pirinç levhayı koca bir kapı tokmağıyla, içeriden sürgülerin çekildiğini duyana kadar dövdü durdu.

Bir zamanlar alımlı olan eve girerken ufak tefek, sade bir kadın önümüzde eğildi. Adam hırıltılı bir sesle kadına, çalışma odasına içki getirmesini emretti. O, odanın her tarafına dağılmış, askeri başarılarının anısı olan eşyasına titreyen elleriyle dokunup güzel günler geçirdiğini acınacak biçimde kanıtlamaya çalışırken, ben imzalaması için satış sözleşmesini onun antetli kâğıdına yazdım. İmzasını kâğıdın üzerine neredeyse umursamadan çiziktirdi.

O sırada kadın kararmış bir gümüş tepside iki kadehle döndü. Adam kadehini benimkine uzatıp tokuşturduktan sonra bir yudumda içti. Sonra kadına -Aurelia- eşyalarını toplamasını, onları yanında götü-

rebileceğini söyledi. Aurelia anlamadı. "Seni bu beyefendiye sattım," diye homurdandı Albay. Kadının yüzünde yaprak kıpırdamadı.

Biraz sonra koltuğunda bir bohçayla döndüğünde, ihtiyar adam birden ne olup bittiğini kavradı. Bu subay, bu ada savaşları kahramanı, şaşkın bakışlarım altında, ağlamaya başladı. Dizlerinin üstüne çöktü, kadının beline sarılıp hıçkırıklara boğuldu. İğrenerek adamın kollarından kadını kurtardım, parayı yere fırlatıp masadaki satış sözleşmesini kaptım. Adamın acınası haykırışlarına karşın kapıyı çarpıp çıktım.

Arabada yanımda sessizce oturan kadınla eve dönerken alışverişimden dolayı öylesine kendimden geçmiştim ki haneme yaptığım bu eklemeye ne kadar hazırlıksız olduğumu fark edememiştim. Öyle ya bir köle hayatımda değişiklik demekti; ama ben evden akşam yemeği için çıkarken birkaç saat sonra bir köleyle döneceğimi hiç aklımdan geçirmediğimden, gerekli hazırlıkları düşünmeye başlamamıştım bile. Sözgelimi bu kadın nerede yatacaktı? Ben kendi mahremiyetimi korurken ona nerede yer gösterecektim? Hangi lavaboyu kullanacaktı? İstediğimi alabilme konusunda aylarca uğraşmıştım ama onu ele geçirmenin ne demek olduğunu düşünmeye bir saatimi bile ayırmamıştım.

Kapının kilidini açıp da ardımda Aurelia ile içeri girince, çözülmesi gereken yüzlerce sorunla karşı karşıya buldum kendimi. Köle salonda emrimi bekliyordu. Sorunlarımı düşünmenin yorgunluğuyla ona kanepede yatmasını söyledim.

Birlikteliğimizin ilk birkaç haftasında, dairemin küçük olmasına karşın, Aurelia'nın bana görünmemeyi nasıl başardığına şaşıp kaldım. Gerçi sadece dört

odam vardı ama onu sık sık aramak zorunda kalıyordum. Bazen önce boş bir odaya bakıyordum, sonra öbürüne; ilk odaya döndüğümde onu orada, elleri kucağında otururken buluyordum. Sorduğumda, "Ama beyefendi ben bir saattir buradaydım," diyordu. Sinsice denebilecek kadar sessiz olduğundan, odaya ilk baktığımda onu görememiş olabileceğini düşünüyordum.

Zamanla çoğu korkumun yersiz olduğu ortaya çıktı. Aurelia hiç ayakaltında dolaşmıyordu. Kendine yatacak bir yer hazırlamıştı. Eşyasını bir yerlere tıkıştırmıştı. Dairede -kokusu dışında- ondan hiçbir iz yoktu.

Herkes kölelerin kokmasından şikâyetçiydi elbette. Ekşi kokuları çok nemli gibiydi. Kapalı yerlerde onlarla birlikte olmaya dayanılamazdı. Umumi vasıtalarda, tren istasyonlarının bekleme salonlarında ayrı yerlere oturtulmalarının nedeni konumları değil bu kokularıydı.

Yine de bir efendi kendi kölesinin kokusuna alışıyordu. Birkaç ay geçince Aurelia'nın kokusunu tanımaz oldum demek istemiyorum ama bu koku artık beni rahatsız etmiyordu. Aslında bir koku değil de, geriye dönüp düşününce, evimde mevcudiyeti hep duyulan bir hayaldi sanki. Her şeye sinmişti. Ne hoş ne de pis olan bu koku, onun elinin değdiği her yerde saatlerce kalıyordu. Kaldırdığı her elbisemin içine onu da katlıyordu. Bana dilimlediği her elmaya onu da sürüyordu. Maun masamı ovduğu limonlu yağ bile onu örtemiyordu.

Bu yolla Aurelia neyim varsa hepsinin içine sızdı. O tuhaf kokusu özellikle havlularıma sindi. Her gece

başımı, yastık kılıfının kıvrımlarında saklanmış huylandırıcı rayihasına yaslıyordum.

Başlangıçta Aurelia'ya nasıl davranacağım konusunda bazı beceriksizlikler gösterdiğim doğruydu. Köle yönetme konusunda tecrübesiz olduğumdan, köleli bir evde dengeyi korumak için yüzyıllar boyunca geliştirilmiş karmaşık disiplin-ceza mekanizmasına ilişkin hemen hiçbir şey bilmiyordum. Avukatım beni, kölelik hukukunun ilgili kuralları konusunda bilgilendirdi; bana Aurelia üzerindeki haklarının kanuni hudutlarını açıkladı. Ama bu kadına karşı davranışlarımın gelişme sürecinde gündelik bazı sorunlar çıkınca, bana yol göstermeleri için dostlarıma, ahbaplarıma başvurdum.

Herkesten aynı tavsiyeyi aldım: Zalimlik denecek noktaya kadar git. Kölenin efendisinden beklediği budur. Aurelia'nın hürmetini kazanmak istiyorsam, ona güvenmek istiyorsam, onun efendisi olduğumu yanlış anlamaya yol açmayacak biçimde ortaya koymalıydım. Kimi arkadaşlarım münasebeti rayına oturtmak konusunda geç bile kaldığımdan korkuyordu. Annemin tanıdıklarından biri şöyle demişti: "Onu eve getirdiğin ilk geceden dövmeliydin." Yaşlı hanım bana kendi köleleri üzerinde sıkça kullandığı binici kırbacını hediye etti. "Artık benim işime yaramıyor," diye açıkladı, "mafsal romatizmam var da."

Eve döndüğümde bu fiyakalı küçük kırbacı çekmeceme sakladım. Onu Aurelia'nın görebileceği, ortada bir yere bırakmaktan utanıyordum.

Birkaç gün sonra bizim kulüpten bir arkadaş, yeni efendisinin elinden ilk dayağı yiyen kölemin bundan ne kadar hoşlandığını sordu. Oyun masasındaki öte-

kiler de ayrıntıları anlatmam konusunda ısrar ettiler. Sonunda kölemi hâlâ kırbaçlamadığımı itiraf ettiğimde, tepkilerinin şiddetinden ürktüm. Onları hayal kırıklığına uğrattığımda hemfikirdiler. Hepsini aldatmıştım. Ne düşünüyorsun, diye sordular. Onlara karşı olan sorumluluğumu anlamıyor muydum?

Bu basit köle alma işlemiyle, köle sahipleri gibi bir tür gizli örgütün üyesi olacağım hiç aklıma gelmemişti. Ama onların tavrını da anlıyordum. Eğer herkes kölelerle efendilerin ortak beklentilerine uygun davranmazsa, sistem darmadağın olurdu.

O gece geç vakit kırbacı dolaptan aldım, Aurelia'yı çağırdım, beni sinirli sinirli kırbacı avucuma vururken görünce, arkasındaki düğmeleri usulca çözdü, entarisini yukarıya omuzlarına kadar sıyırdı. Sırtını bana dönüp yatağımın kendine en yakın oymalı direğinin, boyunun erişebildiği kadar yüksek bir yerine iki eliyle sıkı sıkıya tutundu. Yatak odasının soluk ışığında bile sırtındaki çapraz çizgili izleri görebiliyordum.

İlk vuruşta acıyla inlemesi beni şaşırttı. Daha önce hiçbir şey onda en ufak bir tepki yaratmamıştı. Her zaman kımıltısız olan yüzü gözyaşlarıyla seğiriyordu. Yeniden vurdum. Merhamet diledi. Gerçekten o kadar acıtıyor muydu? Üçüncü darbeyi indirdim. Dehşetle haykırdı. Numara yaptığına karar verdim ama komşularımın gece yarısı bu gürültüden şikâyetçi olabileceğini düşünerek kırbacı çekmecenin dibine doğru atıp Aurelia'dan bana bir içki getirmesini istedim. Gözyaşlarını yenine silip düğmelerini ilikledi, yüzüme bakmadan odadan çıktı.

Kabul etmeliyim ki dostlarım çok haklıydı. Aurelia'nın davranışları hemen iyileşti. Ertesi sabah

işime gitmek üzere çıkarken, hafif bir ürküntü görür gibi olduysam da -belki gerçekten canını yakmıştım, ama birazcık- beni uğurlamak için yerlere kadar eğildi. Akşam yemeği için döndüğümde ev tepeden tırnağa temizlenmişti. Daha önce ayakaltında dolaşmadığı yetmezmiş gibi şimdi hepten görünmez olmuştu.

O akşam sırtımı keselemesi için kendisini banyoya çağırdığımda hemen arkamda banyo teknesinin yanında yerde oturuyor olduğunu fark edince yüzüm kızardı. Orada olduğunu bilmeden önünde soyunmuştum.

Benim alçakgönüllüğüm ikiyüzlülük gibi görünebilir. Kölemi odalık gibi kullandığımı kabul etmekten utanmıyorum. O benimdi, ne istersem yapardım. Onu sakatlayabilirdim, bu benim hakkımdı; canım isterse idam edilmesi için yetkililere başvurabilirdim. Benim tarafımdan sevilmesini emretmem, öteki seçeneklere göre daha mı zalimdi? Zannetmem.

Efendi ile kölesi arasında bundan daha yakın bir münasebet olabilir mi? Evin öbür bütün odalarında efendisine hizmet eden bir kölenin yatak odasında da onun isteklerine boyun eğmesini buyurmak -ayıplamayı bir yana bırakın- kimi şaşırtır ki?

Madalyonun bir de öteki tarafı var. O kaba esvabından soyunup, ben de geceliğimi atıp takılarımdan sıyrılarak birbirimize efendiyle köle gibi değil de -bir anlamda gerçekten eşit olarak- erkekle kadın gibi sarılıyorduk. Duygularını bana göre değiştirmesini, aslında içinden gelmeyen bir şeyi yapmasını ondan hiç istemedim. Ne istiyorsa onu hissetmekte özgürdü. Ama bir kez bile bana karşı gelmedi.

Aslında bunu bir kere yaptı ama önemsiz bir şey

için. O ânın zevkini tatmak için insan hata yapabilir. Benim hatam da, Aurelia'ya benim elbiselerimi giydirmek olmuştu. Emrime uyup ipek geceliğimi başının üstüne kadar kaldırdı, sonra da aşağı bırakıp çıplak bedeniyle benim aramda bir perde oluşturdu. Yatağın yanındaki iskemlede duran şapkama uzandım. Onu benden alıp başına koydu; şapka bir kova gibi kulaklarının altına kadar kafasına oturdu. Küçük kölem, babasının kıyafetleri içinde şaklabanlık yapan bir çocuktu sanki. Güldüm. İşte bir tek o zaman onu gerçek bir duygusunu sergilerken görebildim. Şapkayla geceliği sıyırıp attı, yüzü nefretle yanıyordu. Sonra ne yaptığının farkına vardı, çıplak olarak kalkıp iki eliyle yatak direklerinden birini kavradı, kırbacı çekmecemden çıkarmamı bekliyordu.

Kendimi suçlu hissettim; kabahat benimdi. Ama o güne kadar öğrenmiştim artık; bir köle dövülmeyi bekliyorsa dövülmeliydi. Komşularının şikâyetlerini aklıma bile getirmeden kollarım ağrıyıncaya kadar kırbaçladım onu.

Birkaç gün sonraydı, zümrüt kol düğmelerimi mücevher kutumda bulamadım. Ertesi hafta, şöminenin kenarında duran antika bir heykelin kaybolduğunu fark ettim. O gece Aurelia'yı kendi yatağına yolladıktan sonra sakladığım yerden paralarımı çıkardım; bir kısmı uçmuştu.

Sabahı bekledim. Benim köle her şeyi inkâr etti elbette. Daireme kimse gelmemişti. Ama müşkül vaziyete düşmüştüm. Hırsızlığı polise bildirirsem, benim eşyamı belki bulacaklardı, buna karşılık Aurelia'nın elleri kesilecekti. Bir kölenin böyle bir suç işlemesinin cezası buydu. Sağlam kalması, çaldıklarından daha

değerliydi. Elleri olmayan köle bir hiçti. Öte yandan, bir şey yapmazsam hiç ceza görmeden çalmayı sürdürecekti.

Bu yetmezmiş gibi, kıyı bölgesindeki şeker kamışları, yağmur mevsimindeki kuvvetli yağışlardan çürümüştü. Gelecek hasada kadar işlerimi sürdürebilirdim ama nakit sıkıntısı çekiyordum. Hırsızlıkları kaldıramazdım.

Bir talip bulmam birkaç günümü aldı –hem de istediğim fiyatı veriyordu. Tam o sırada gümüş bir kadehle incili kravat iğnem de ortadan yok oldu. Aurelia'yı götürecek bey gelince, üstümden ağır bir yük kalkmış gibi ferahladım. Köle bana tek kelime bile etmeden bir kez daha eşyalarını topladı, yeni efendisinin peşinden gitti.

Bunu kutlama sevinciyle, akşam yemeği için üstümü değiştirmek üzere odama gittim. Kol düğmelerim, heykelcik, paralar, kadeh, incili iğnem yatağının üzerindeydi.

GÜL

"Eşiniz ilk geldiğinde kaçırılmanın üstünden, galiba iki yıl geçti demişti." Telefondaki sesin tınısı genç gibiydi. "Ne zamandı, 83 mü, 84 mü?"

"Ne, kaçırılma mı?"

"Evet, bana her şeyi anlatmıştı, polis işin peşini bırakınca özel dedektif tuttuğunuzu falan."

"Yani resmi mi söylüyorsun?"

"Tabii, yaşlandırmayı."

"Bunu o zaman yapabiliyordunuz demek."

"Anamız ağladı. Programı kendimiz yazmaya mecbur kaldık. Ama diş büyümesine göre dudakların biçimlendirilmesi, burunla kulaklardaki kıkırdakların geliştirilmesi gibi numaralar için algoritmayı bir kere kurduktan sonra, bütün iş dokudaki yağ oranını yaşa göre düzeltmeye kalıyordu, sonunda yüzün almış olabileceği biçimi oldukça iyi gösteren bir resim ortaya çıkıyordu. Bir iki değişik saç tıraşı deneyip görüntüyü temizledikten sonra yani –yazıcılar o günlerde pek dandikti."

"Siz de güncelleyip duruyordunuz Kevin'ın Terimi hatırlamak için duraksadı. "Kevin'ın yaşlandırılmasını."

"Her yıl 20 Eylül'de, saat gibi, hiç kaçırmadan. Tabii yenilerle kıyaslanmaz. Ekran 3D artık, yani üç boyutlu; bütün kafayı kendi çevresinde döndürebiliyorsun. Eğer çocuğun konuşma ya da şarkı söyleme kaydı varsa, sesi yaşlandırmaya, dudaklarla senkronize etmeye yarayan program bile var. Sanki bir tür konuşma öğretiyorsun, istediğin her şeyi söylüyor, kafa yani."

Telefondaki ses onun bir şey söylemesini bekliyordu.

"Sizi çok takdir ettik, Bay Grierson, ikinizin de bir gün çocuğunuzun bulunacağı umudunuzu hiç yitirmemenizi yani. Bunca yıldan sonra bile."

Adamın sözünü bitirmesini beklemeden telefonu kapadı. Mutfak masasında, Emily'nin, fotoğrafları, yani yaş ilerletmelerini koyduğu albümün açık sayfasının kenarına basılmış, Crescent CompuGraphic'in logosuyla telefon numarası görünüyordu. Resimde oğlu on beş, belki de on altı yaşında kadardı.

Albümü dün gece, karısının cenazesinden sonra bulmuştu. Tenha mezarlıktan, baldızının evindeki cipsli, meşrubatlı ucuz ikramdan sonra acısına teslim olmuş bir halde, Emily'nin, yataklarının ayakucunda tuttuğu çeyiz sandığının önüne dizüstü çökmüş, zamanla eriyip kahverengiye dönüşmüş uzun ipek sabahlığına parmaklarıyla dokunup, eski bir geceliğinin kıvrımlarına sinmiş gardenya kokusunu içine çekerek, kollarını, özenle katlanmış kadifelerle satenlerin arasına gömmüştü. Eşyayı karıştıran eli sandığın dibindeki albümü işte bu sırada bulup çıkarmıştı.

Önce kim olduğunu anlamadı, her sayfayı açtıkça yüz gençleşiyordu. Ama hemen sonra kuşkulanmaya

başladı. Saçları taranmış küçük oğlanın, narin gülümsemesiyle, kırmızı cildin son yaprağında bir okul fotoğrafından kendi bakışlarına karşılık verdiğini gördü.

Her yıl Kevin'ın doğum gününde bir önceki yılın fotoğrafının üstüne yeni birini eklediği yaşlandırmaları parmaklarıyla gizlice çeviren Emily'yi düşününce, bir bulantının boğazına doğru yükseldiğini hissetti, derin bir soluk aldı. Bu da bir başka tür anı, diye karısını savundu.

Kendisi de, sözgelimi, oğlunun okuldan dönmüş olması gerektiğini ilk hatırlatan, mutfağın duvarındaki yeşil saati hâlâ unutamıyordu. Çocuğun kaldırımda sallanarak gelip gelmediğini görmek için kapının sürgüsünü açarken çıkan acımasız tok sesi de unutması olanaksızdı. Kapının önüne çıkıp, görüş alanının tam sınırında, gölgeye bir girip bir çıkan bir çiçek gibi sallanıp duran kırmızı lambayı fark etmesi de hiç aklından çıkmayacaktı.

Aslında o kısacık belirsizlik anında başını çevirdiğinde, o ışığı tam da böyle algılamıştı: Cadde boyunca yapraklarını dökmüş karaağaçların seyrek gölgelerinin üzerinde oynaştığı, ikindi güneşiyle umuda kapılıp açılmış bir gül. Çakıp duran ışığa doğru döndüğünde, gözlerini bahçe çitine yaslanmış güllerden -mevsimi atlatamayacak melez Mavi Kız gülünden, kalın kamışlarla kadife tomurcukların arasında kıvrılmış Don Juan gülünden- aldığında, hatta eve doğru koşarken onun adını haykıranlarla hiç ilgisi yokmuş gibi, tahta basamakları kasten yavaşça inip bahçe kapısına yöneldiğinde bile düşünmeye devam etti, gül, gül, gül.

BEN YAHUDİ DEĞİLİM

Daracık merdivenlerden otelin hap kadar lobisine inerken yatakta kitap okuyan Ellen'ı düşündü. Karısı yaşlı, yorgun görünüyordu. Her ikisi de öyleydi.

"*Grüss Gott, Herr Anderson.*"

Gülümseyerek başını sallayan danışmadaki delikanlı onu şaşırtmıştı. "Oo, iyi akşamlar." Nedense, eliyle merdivenlerin üst başını gösterip ekledi, "Eşim gelmiyor." Otel kâtibi anlamamış gibi boynunu ileri uzattı. "Bizim odada... Ben yürüyüşe çıkıyorum," diye açıklamaya çalıştı Amerikalı.

"*Wie bitte?*"

Anderson bu deyimi biliyordu. Kimsenin İngilizce anlamıyor göründüğü bu küçük kasabada kendisi de aynı sözleri defalarca kullanmak zorunda kalmıştı. "Pardon," demişti bir dükkân sahibinden öbürüne özür dileyerek, "ne dediniz?" "*Wie bitte?*" Neyse ki karısının Almancası onunkinden çok daha iyiydi de, öğleden sonra buraya geldiklerinden bu yana çoğu konuşmayı o yürütmüş, hatta fazladan yüz kilometrelik yolu göze alıp Waldheim'a sapmalarına neden olan ünlü restoranda yemekleri de o ısmarlamıştı.

"*Nichts.*" Oğlana gülümseyerek başını yana salladı. "Yok bir şey."

Anderson tokmağı çevirip kapıyı açtı. Kâtip, "*Auf Wiedersehen,*" dedi.

Sonra yanıt bekler gibi baktı. "Evet, *Grüss Gott,*" diye yanıtladı onu. Sonra da bu deyim kulağına o kadar yabancı geldi ki kendi kendine İngilizce mırıldandı, "Tanrı selamı."

Saat onu hayli geçmiş olmasına karşın, antik otellerle, restoranlarla çevrilmiş *Marktplatz*'da ortalık aydınlıktı, ama kasaba meydanına açılan dar sokaklar kararmaya başlamıştı. Dondurma mı yesem, diye düşündü; daha önce kalabalık bir dükkânın vitrininde tepesine serpilmiş fındık-fıstığıyla bir *Kartoffeleis*, tıpkı kumpire benzetilmiş dondurma resmi görmüştü. Başka bir fotoğraf daha kışkırtıyordu onu, domates soslu, köfteli makarna tabağı, *Spaghettieis.* Ama beline bağladığı saten para kesesinin göbeğini sıkması, bu gezide şimdiden çok fazla kilo aldığını hatırlatıyordu.

Uzun bir sokağın yarı uzaklığında bir şadırvan dikkatini çekti. Alışkanlıkla başını çevirip arkasına bir göz attı. Meydan ailelerle, flört eden gençlerle, banklarda oturan yaşlılarla dolup taşıyordu, kuşkulanacak kimse yoktu. İkirciklenmesine güldü. *Amerika'da değilsin*, diye içinden söylendi.

Yakından bakınca şadırvan epey küçüktü aslında. Ortasında, çıplak ayakları üstüne dikilmiş, kollarında tuttuğu testiden su döken, yerel kıyafetli genç bir kadın vardı. Ama onu, tek dizinin üstüne çöküp ayrıntıları dikkatle incelemeye yönelten kenar süsleriydi. Bir çember üzerine yontulmuş, uçuyormuş gibi görünen zarif yaratıkların ince işlenmiş kanatları ile ciddi görü-

nümlü uzun yüzleri, kadının testisinden şırıldayarak dökülüp duran suyun biriktiği tunçtan bir havuzun kenarlarını oluşturuyordu. Alacakaranlıkta bunların melek mi şeytan mı olduklarını ayırt edemedi.

§

Sokağın devamında sakin bir cadde, modern bir semte doğru kıvrılıyordu. Yol kenarına düzgünce sıralanmış arabaların üstüne sarkan ağaçların adını çıkaramadı. Kapılarının yanındaki minik bahçeleriyle evler, ucuz görünümlü ama bakımlıydı. Kesin savaş sonrası, diye içinden mırıldandı.

Mavi televizyon ışıklarının nabız gibi attığı dantel perdelerin çokluğuna şaşarak yürüdü. Bir an için, perdesi kapanmamış bir pencereden, M*A*S*H[6] seyreden saçı dökülmüş bir adam gördü. Aynı pencerenin köşesinde, kendini süzen kocaman bir kediyi fark etti.

Son bir aydır, gerek Paris'ten kiraladıkları dapdaracık yeşil Renault'da, gerek Fransa'nın, Almanya'nın bir sürü otelinin ufacık odalarında karısıyla geçirdiği uzun sürelerden daraldığı için, yalnız kalmak onu hafifletmişti. Yaz akşamının yalnızlığının üstüne bir de kuzey ışıklarının kararmaya yüz tutmasının verdiği hazla, kendini kasabanın kenar mahallelerinde bulunca dek, bir sokaktan öbürüne ne kadar yürüdüğünün farkına varamamıştı. Bu son cadde, aslında daha çok sokaktı, küçük bir tepeyi tırmanıyor, sonra yo-

6. M*A*S*H, Mobile Army Surgical Hospital (Gezici Askeri Sahra Hastanesi) sözcüklerinin baş harfleri. 1970'te çevrilmiş, Kore Savaşı'nı kara mizah diliyle anlatan, Türkiye'de "Cephede Eğlence" adıyla gösterilen bir Amerikan filmi. TV dizisi de çekilmiştir. (ç.n.)

kuşun ucunu kapatan mezarlığın yanından sapıyordu. Tepenin sık ağaçlıklı doruğuna geldiğinde Anderson kendini şehir dışında buldu. Tepenin aşağısındaki başka ağaçlar ileride ne olduğunu görmeyi engelliyordu. Bu çukurdaki ağaçların gövdeleriyle köklerinin arasına karanlık sinmeye başlamıştı. Saatine baktı; geç oluyordu.

Tam dönmek üzereyken mezarlığın kemerli giriş kapısının yanına asılmış tabeladaki yabancı harfler dikkatini çekti. Şaşkınlıkla bunların İbranice olduğunu fark etti.

Kapı aralıktı. İyice azalmış ışıkta, bolca mezar taşı arasında dövme demirden isimlikleri olan birkaç mezar göze çarpıyordu. Anderson parmaklığın dışından bile, bunların her birinde ölen kişinin portresinin işlenmiş olduğunu görebiliyordu. Menteşeleri paslı demir kapıyı pek de düşünmeden itip çakıl döşeli yolda bir fotoğrafı bırakıp öbürüne doğru ilerlemeye başladı.

Kızgın demirden, çekiçle dövülerek yapılmış, imparatorluğun son günlerinde pek tutulan kıvrımlı süslerle bezenmiş isimlikler, en eski mezarlardaydı. Bazıları on dokuzuncu yüzyıla kadar gidiyordu. Mezar taşları ise daha yeniydi, 1920'lerden, 30'lardan kalmaydı.

Porselen portreler, elle renklendirilmiş fotoğraflar, yerleştirildikleri yumurtamsı kalın camların arkasında solmuştu ama bebeklerin yüzlerini çevreleyen dantelli başlıkları, üniformasının katı yakaları arasına sıkışmış asker kafalarını, beyaz takkeleriyle yaşlı başlı adamları, koyu çekik gözlü genç kadınları görmeye yetecek kadar ışık vardı. İçinden, ayaklarımın altında

kayıp bir dünya gömülü, dedi.

Büyülenmişti. Gece, ağaçlardan tepeye doğru ilerliyordu ama Anderson, bir mezardan öbürüne seğirtiyor, ölülerin resimleri önünde eğilip yüksek sesle adlarını okuyordu.

"*Steh auf, du Judenschwein!*"

Bu kızgın homurtuya karşı boş bulunmuştu. Arkasındaki çakıllı yoldan sokulan ayak seslerini duymamıştı. Başını çevirdi ama hâlâ, 1903'te on bir yaşında ölmüş Bella Rosenberg'in mezarının başında çömelmiş durumdaydı.

Kafası kazınmış, siyah botlarına gümüşi çiviler çakılmış sivilceli bir genç, Anderson'a doğru eğildi. Hepsi siyahlar giymiş, kafalarını kazıtmış, koca botlarla üç oğlan, reislerinin arkasında sırıtıyordu. Birinin bileğiyle dirseği arasında koca bir gamalı haç dövmesi vardı.

Şişman başka biri, adama doğru şakayla karışık hırladı. Anderson çocuğun etli dudaklarının arkasında sapsarı çarpık dişlerini fark etti. Aynı şeyi gittiği her yerde görmüştü. Avrupalılar diş sağlığına karşı niye bu kadar kayıtsızdı? Merak ediyordu. Bu düşünce kısa bir an için kafasını meşgul etti, hemen peşinden, bıçak kesikleriyle çizilmiş gamalı haç taşıyan bir kolun ucundaki pençe, birden yakasıyla beraber boğazını da sıkıp onu kolayca ayağa kaldırdı.

Mezarlığın içlerine doğru ne kadar ilerlediğini işte o zaman anladı.

"*Sprechen Sie* ..." diye başladı ancak bir el boğazını sıkarken konuşmak güçtü, "İngilizce biliyor musunuz?" diye fısıldayabildi.

Sorusuna aldırmadılar. Reis bir adım öne çıktı,

göğsünden sertçe itti. Gamalı haç çizili eliyle tutmasa, sırtüstü düşecekti.

Ellen'ı düşündü, Gasthof Zum Alten Fritz'deki yataklarında, bir sonraki durakları Stuttgart gezi kılavuzunu okuyor olmalıydı.

"*Verseuchtes Judenschwein,*" diye delikanlı tısladı.

Korku dalgalar halinde geliyordu, ilki hafifti, sonrakilerden her biri öncekinden daha ağır, daha derindi. Her dalga üzerine çöktükçe, tıpkı boğazını sıkan el gibi dünya da, tepenin altındaki ağaçlarda gak gak öten gece kuşlarından, onu bataklığa gömüyormuş gibi koyulaşan karanlıktan, sinir bozucu biçimde çevresinde dönüp duran oğlanlardan, onların şıngırdayan zincirlerinden, homurtulu sataşmalarından, terlerinin, bir de tutamadığı çişinin kokusundan başka, hayatta olduğuna ilişkin hiçbir şey kalmayana kadar sıkıştırıyordu onu.

Gençlerden biri Anderson'ın pantolonunun önünde gittikçe yayılan lekeyi göstererek "*Schau mal, der Jude pisst in seine Hose,*" diye güldü.

Onu yakasından tutan "*Scheisse,*" diye küfrederken parmaklarını gevşetip geriye çekildi. "*Dreckige Juden.*"[7]

"*Juden?*" Sonunda Anderson sözcüğü tanımıştı. "*Nein, nicht,*" diye üsteledi. "Yahudi değil, Yahudi değil," dedi kendini işaret ederek.

İçlerinden biri bir şaka yaptı. Hepsi güldü.

O kendini savunmayı sürdürdü, artık panik içinde bozuk bir Almanca ile bağırıyordu, "*Ich non Juden.*

7. Pis Yahudiler. (ç.n.)

Ich non Juden." Sözcüklerin sesinden yanlış söylediğini sezinledi. Kafasında uygun fiili aradı. "*Ich ist nicht Juden.*" En sonunda buldu, "*Ich bin nicht Juden.*"

Doğru ya da hemen hemen doğru söyleyişi bulmasıyla çok rahatlayıp hırıltılı suratların birini bırakıp öbürüne dönerek, büyülü sözlermiş gibi bu deyimi sakince yineleyip durdu: "*Ich bin nicht Juden.*" Ben Yahudi değilim. Ben Yahudi değilim.

"*Ach,*" dedi reis nazikçe gülümseyerek, "*du bist nicht 'die Juden'*?"

"*Nein, mein Herr,*" demeyi becerdi minnetle, "*nicht die Juden.*"

Reis konuşmayı "Öyleyse belki pis kokulu bir Arap'sın," diye sürdürdü.

"*Nein, nein. Amerikaner. Ich bin ein Amerikaner.*" Kendisine İngilizce hitap edildiğini fark edince hemen daha sakin biçimde yineledi, "Ben Amerikalıyım."

Reis, çetesine döndü. "*Das Schwein ist ein Amerikaner.*" Sonra dalga geçerek İngilizce "Yahudi olmadığını söylüyor," dedi.

Şişman olanı bir adım öne çıkıp "He, bir Amerikalı. Ama Yahudi değil ha?" dedi.

Korkarak Almanca yanıt verdi. "*Sie haben recht. Amerikaner. Nicht Juden.*"

Güldüler, dövmeli olanı, "Öyleyse belki de Amerika'ya dönmelisin, ne dersin?" deyip onu yola doğru itti. Ayakları yerden kesildi, düşerken öne uzattığı eli küçük, sivri taşlara sürtündü. Hemen kalkıp hiç düşünmeden çakıllı yolda koşmaya başladı. Yuh çektiklerini duyabiliyordu. Biri arkasından bağırdı, "*Auf Wiedersehen.*" Kahkahaları havada duman gibi asılı kaldı.

§

Kapıya varınca arkasına baktı, mezar taşlarını tekmeleyip kutsal saymadıkları mezarlara boya püskürttüklerini gördü. Koşmaya devam etti.

Anderson karanlık çökmüş mahallelerden tökezleyerek geçerken meydana giden yolu bulmaya çalıştı ama acelesinden hiçbir yeri tanıyamadı. Panjurları kapatılmış, ışık görünmeyen pencereleriyle evler, daha önce geçtiği yerlerdekilere benzemiyordu. İki kez, yaklaşan bir araba sesi duydu, ikisinde de bir köşeye sindi. Üzerine düştüğü eli zonkluyordu; taşların avucunda açtığı bir düzine kadar sıyrığın içi toz toprak dolmuştu. Bir yerde yanlış yöne saptım, diye düşünmeye başladı. Geri dönmekten çok korktuğu için ileriye giden yola vurdu kendisini. Sonunda bir saat önce yürüyüşüne başladığı yere benzettiği, ama emin olamadığı, kıvrılarak uzayan bir caddeye ulaştı. Sonra, tam da aynı çemberde dolaşıp durduğu kanısına kapılmak üzereyken, bir sokağın ucunda *Marktplatz*'ın ışıltılarını tanıdı.

Boşalan meydanı geçip Ellen'ın onu beklerken uyuyakaldığı Gasthof Zum Alten Fritz'e yönelmişken birinin kendisine seslendiğini duydu.

"Bay Anderson." Çağıran, bir kahve masasında açık havada oturan, otelin sahibi Ziegler'di. Öğleden sonra otele kayıt yaptırırlarken kendini tanıtmıştı. "Bay Anderson, bana katılır mısınız?"

Nefes nefese, "İyi akşamlar, Herr Ziegler," diyebildi.

Yaşlı adam, masasındaki boş sandalyeyi göstererek, "Buyurun," diye ısrar etti.

Anderson ıslak külotunun hâlâ etine yapıştığını hissedebiliyordu. Ellerini pantolonunun önüne doğru sarkıttı. "Dönsem iyi olacak. Eşime kısa sürede döneceğimi söyledim."

"Tek bir içki." Ziegler yandaki masayı toplayan garsona dönüp, "*Ein Altbier und ein Pils, bitte*," dedi. Sonra konuğuna dönüp gülümsedi, "Etrafı dolaşıyordunuz, *nicht*?"

Anderson, ihtiyarı reddedemeyeceğini gördü. Otururken, "Yürüyüşe çıktım," dedi. Odaya dönmeden önce bir şey içmenin hiç de fena olmayabileceğini düşündü. Masa altındaki elleri adrenalin kalıntılarıyla hâlâ titriyordu.

"*Ja*, ben de bazen geceleri yürürüm, ayağımın sızısı fazla değilse."

Ziegler'in kemikli sağ elindeki alyans, Anderson'ın gözüne çarptı. Burada her şey farklı, diye düşündü, her şey ters tarafta. Küçük bir şakaya yeltendi. "Sizinle ben şanslıyız, eşlerimiz gece sokağa yalnız çıkmamıza izin veriyor."

"Hayır, Margarete öleli çok oldu. Epey önceydi. Ben yalnızım."

Amerikalı iç geçirdi. "Başınız sağ olsun."

"Çok ama çok uzun zaman geçti üstünden. Üzülmeyin."

Anderson söyleyecek bir şey bulamadı ama Ziegler birasını bitirene kadar sessizliğin farkına varmadı.

"Buyurun." Garson kız masaya bir kupa siyah bira ile bir bardak açık renk birayı fişle beraber bırakıp yaşlı adamın önündeki boş kupayı aldı. Ziegler fişi, kül tablasının altındakilere kattı. "İstediğinizi seçin, Bay Anderson. Eski bira mı yoksa pilsen mi?"

Amerikalı pilsene uzandı.

"Siyah bira sevmiyorsunuz, ha?"

"Alışkın değilim."

Yaşlı adam, "Ben yalnız bunu içerim," dedi. Bir yudum aldı. "*Sehr gut.* Ya sizinki?"

Anderson uzun, ince camlı bardaktaki altın rengi birayı denedi. "Nefis, çok güzel."

"Küçük kasabamız hakkında ne düşünüyorsunuz?"

Amerikalı söze yalanla başladı ama sonra Yahudi mezarlığındaki aşağılanması da ağzından kaçıverdi. "Tek başımaydım," diye açıkladı. "Etrafta kimse yoktu, karanlık da çöküyordu."

Yaşlı adam öyküyü daha önce duymuş gibi başını salladı, "*Das ist schrecklich.* Korkunç, korkunç. Bunlar holigan, başka bir şey değil bu çocuklar... 'Holigan' diyorsunuz, değil mi?"

Ama Anderson henüz bitirmemişti. "Öyle korktum ki düşünemedim bile. Sadece bağırmaya başladım. *Ich bin nicht Juden. Ich bin nicht Juden.*"

"*Kein Jude*," diye Ziegler düzeltti, sonra kibarca ekledi, "Başka çareniz yoktu. Ne yapabilirdiniz ki?"

Bitkin Amerikalı yaşlı Alman'ın formülüne direnmedi. "Evet, doğru, ne yapabilirdim ki?"

"Kim olsa aynı şeyi yapardı. Size kim ne diyebilir ki?" Küçük otelin nazik sahibi konuyu değiştirmeye çalıştı. "*Ach*, bizim bir deyimimiz vardır; *Wenn eine Reise macht, so kann er 'was erzählen.*"

Anderson Alman'ın ne dediğini anlayamadı. "*Wie bitte?*"

Yaşlı adam birasının son yudumunu da içti. "Yola çıkan..." İngilizcesi yetmiyordu. "Yola çıkan..." So-

nunda buldu. "Yola çıkan, öykülerle döner." Anlayışlı bir omuz silkmeyle gülünce ağzı açıldı. Takma dişleri hem bembeyaz hem düzgündü.

Amerikalı da birasını bitirdi. "Haklısınız, Herr Ziegler. Ne yapabilirdim ki? Kim olsa aynısını yapardı."

"Korkunç, evet doğru ama size kim ne diyebilir ki?"

Bu sefer Amerikalı, alınmış gibi konuştu. "Evet, ben Yahudi değilim. Bu benim kabahatim mi?"

"Haklısınız."

Amerikalı, ihtiyarın gülümsemesini başıyla onaylayarak yanıtladı. Sonra ilerdeki kıza seslendi. "İki siyah bira, *bitte*."

İki adam başlarının üstünden, kasabanın eski çan kulesinden gelen belli belirsiz makine sesleriyle demir kapının açılış gıcırtısını fark etmediler. Tunçtan bir adam elinde tokmakla, kulenin rafı andıran çıkıntısında görünmeden kayarak ilerledi, kocaman saatin tam önünde durdu. On iki metre aşağıdaki, neredeyse boşalmış *Markplatz*'a uğursuzluk saçıyormuş gibi kafasını silkeleyerek salladı, tokmağını kaldırıp tekrar indirdi. Ama karanlık çöktü ve hiçbir çan sesi, uykudaki kasabanın üstüne sessizce düşen saatin on iki kere vuruşunu yankılamadı.

§

Anderson Yahudi mezarlığında olanları karısına, ne ertesi sabah çaylı, *Brötchen*'li kahvaltıda anlattı, ne Paris'te sona eren uzun Almanya, Fransa gezisi sırasında ne de Cincinnatti'ye dönerken uçakta. İnsanın, de-

risinin altında beliren bir yumruyu görmezden gelmesi gibi, olup bitenlerin dehşeti, o unutmaya çalıştıkça, gitgide artan bir ısrarla kendini duyurdu.

Anderson ilk kez Waldheim'da boğazında duyduğu bakır tadını yeniden hissetmeden Filistinlilerle İsrailliler arasındaki yeni barış görüşmeleri manşetlerine göz atamaz, radyoda Almanca bir opera dinleyemez, alacakaranlıkta bir mezarlıktan geçemez olmuştu. Şaşırtıcıydı ama onu itip kakan dazlaklara değil, onlar geldiğinde mezarı önünde diz çökmüş olduğu çocuk Bella Rosenberg'e, o küçük mezarlıkta yatan bütün Yahudilere kızgınlık duyuyordu. Saldırganları değil de mağdurları suçlamaktan elbette utanıyordu -boğazına kadar yükselen safrayı yutar gibi bu adi duyguları bastırıyordu- ama kendisine karşı dürüst olacaksa, olan bitenden dolayı Yahudileri suçlu saydığını en azından bir biçimde kabullenmek zorundaydı.

Anderson'ın suçlayacak birine gerek duymasının tek nedeni mezarlıktaki aşağılanması değildi: Yavaş yavaş Avrupa'dan, farklı biri olarak döndüğünü fark ediyordu. Sözgelimi, döndüklerinin haftasında Ellen akşam yemekten sonra şehir merkezinde sevdikleri sinemada oynayan filme gitmeyi önerdiğinde kocası, *Enquirer*'da[8] okuduğu, Dördüncü Cadde'de bir iş merkezinin arkasında işlenen cinayetten söz etti; hafta sonunu bekleyip filmi Kenwood'daki[9] AVM'de görmelerinin daha doğru olabileceği uyarısında bulundu. Derken, süpermarketten birkaç şey almak için gittiklerinde, kapıya yakın bir yer buluncaya kadar park alanında dönüp durarak karısını kızdırdı. Kadın,

8. The Enquirer, Cincinnati'de çıkan bir yerel gazete. (ç.n.)
9. Kenwood, Cincinnati'de bir semt. (ç.n.)

"Neyiz biz? Birkaç adım yürüyemeyecek âcizler mi?" diye söylendi. Anderson'ın buna verecek yanıtı yoktu; kapıya uzak boş yerlerin önünden, neden durmadan geçip gittiğini o da bilmiyordu. Ama en rahatsız edici değişim yataktayken ortaya çıktı.

Her ne kadar evliliklerinin başlarında çocuk sahibi olamayacaklarını öğrendiklerinde düş kırıklığına uğramış olsalar da, doğum kontrolünden kurtulmuş olmaları çiftin, kendiliğinden doğup hayati önem kazanmış, cüretin sınırlarında gezinen bir yakınlık kurmalarını sağlamıştı. Aralarındaki düş gücüne dayalı cinselliğin yoğunluğu gizli gurur kaynaklarıydı. Ama daha önce hiç karşılaşmadıkları bir şey şimdi olmuş, Anderson bazen karısının kollarında kendini iktidarsız hissetmişti. Kadın bunu, yaptıkları uzun yolculuğun verdiği basit yorgunlukla açıklamıştı ama o bunu, Waldheim'daki geceden bu yana her sabah, içine uyandığı bir başka utanç nöbeti olarak algılıyordu.

Külotunu ıslattığı duygusu aklına geldikçe bu utancı en derin biçimde hissediyordu. Bunun saçma olduğunu biliyordu ama göbeğine yapışmış ılık, ıslak çamaşır, kendi idrarının asitli kokusu, ellerini önüne indirip lekeyi saklama çabası, sonra otel odasında nemli çamaşırlarını top yapıp kirlilerin en dibine, sabah Ellen'ın bulamayacağı bir yere tıkıştırması, hepsinden öte, altını ıslatmasından doğan çocuksu onur kırılması sinirini bozuyordu.

Anderson'ı ezip, gururunu yaralayan bu anısı, Yahudilere karşı her geçen gün kabaran kızgınlığını kamçılıyordu. Hepsinden öte, vücutlarına dövme olarak yaptırdıkları gamalı haçı, mezarlıktaki o dört serseri icat etmedi ya diyordu. Yahudileri kendi mutsuz-

luk kaynakları olarak onlar seçmemişti ki. Hayır, diye kendi güvenini tazeliyordu, o çocuklar binlerce yıllık laneti tekrar etmekten başka bir şey yapmıyordu. Her şey bir yana, yüzyıllar boyunca Yahudilere duyulan nefreti doğuran neydi?

Haftalar sonra bir ikindi vakti Ellen'la alışverişten dönerken laf arasında Almanya'daki olaydan söz edinceye kadar bu hisleri azdı durdu.

Karısı, öykünün kendisinden çok onun uzun suskunluğundan ürküp, "Peki, niye bana söylemedin?" diye sordu.

§

Evlilikleri boyunca kim bilir kaç kez karısına güvenmişti: Onun dil konusundaki yeteneğine, yön duygusuna, yemek tariflerini unutmamasına, şu ya da bu zorunlu iş konusunda ısrarına. Karısına güvenmenin bazen aşağılamaya dönüştüğünü bilecek kadar kendini tanıyordu. Bu nedenle Ellen'ın akşam yemeğinde onu, eve dönerken anlattıkları konusunda sorguya çekmesine pek de şaşırmadı. Ondan anlayış beklemiş, tereddütsüz destek ummuştu. Onun yerine karısı olayın ayrıntılarını didikliyordu: Karanlığın çökmesi o kadar yakınken neden şehrin kenar semtlerine yürümüştü, oğlanlar tam olarak ona ne demişti, o nasıl cevap vermişti.

Sorgulamadan usanmış, karısı daha fazla ayrıntı öğrenmek için tutturunca da, Herr Ziegler'in mantığına sığınmıştı. "Başka çarem yoktu. Ne yapabilirdim ki?"

"Anlıyorum, çok korkmuş olmalısın."

"Hayır, korkmamıştım," diye karşı çıktı, sözcük kanına dokunmuştu. "Ama gerçekçi olmaya mecburdum. Kimsecikler yoktu. Sadece ben, bir de o Naziler."

Durdu, Ellen'ın onayını bekledi.

"Her neyse," diye devam etti, karısının susmasına kızmıştı, "ne olsun isterdin?"

Kadın yine yanıt vermedi.

"Beni dövmelerini mi isterdin?"

Kadın, "Hayır, elbette değil," diye iç geçirdi. "Seni döveceklerini gerçekten söylediler mi?"

"Peki, bana ne halt edeceklerdi sanıyorsun?"

"Bilmiyorum, sadece "

"Sen benim karımsın, Tanrı aşkına. Paçayı kurtardığım için sevinmen gerekir. Beni öldürebilirlerdi."

"Bütün anlamak istediğim, senin ne yaptığındı?"

"Ne mi yaptım? Onların, o punkların ne yaptığını merak etmen gerekmez mi?"

"Sadece benim kocamın şey yapacağını hiç düşünmemiştim..."

"Ben Yahudi değilim. Bu benim kabahatim mi?" diye öfkeyle kadının sözünü kesti. Almanya'dan bu yana karısının ona karşı acımasız olduğu, hatta son zamanlarda yakınlıklarının azalması nedeniyle hırçınlaştığı kanısındaydı.

Kadının sözünü bitirtmemişti ama o bu sorgulamadan kaçındı. "Kim olsa aynı şeyi yapardı," diye hiddetle masadan kalktı.

Gecenin geri kalanında birbirlerine yokmuş gibi davrandılar ama Ellen yatakta uzanıp kocasının soyunmasını seyrederken konuya döndü. "Yalan söyledin, biliyor musun?"

"Kime, sana mı? Hepsi doğruydu, her kelimesi."

"Hayır, bana değil. Mezarlıktaki Nazilere yalan söyledin."

"Neymiş o yalan? Ben Yahudi değilim." Aynı şeyleri konuşmaktan bıkmıştı, karısının konuyu yeniden açmasına kızıyordu. "*Ich bin nicht Juden.*"

Ellen yataktan gözlerini ona dikti. "*Wir sind alle Juden,*" diye fısıldadı.

Karısının oyununa katılıp, "*Wie bitte?*" diye sinirli sinirli soludu.

"Hepimiz Yahudi'yiz."

Anderson hiçbir şey anlamadan karısına baktı.

Karısı, "Hitler'den sonra," diye yatıştırıcı bir sesle açıkladı, "başka şansımız kaldı mı? Yahudi olmak zorundayız, hepimiz."

Kadının duygusallığına dudak bükerek, "Peki, benim ne yapmam gerekiyordu? Onlar dört kişiydi."

Ellen, "Bilmiyorum," diye itiraf etti. "Ama şöyle ya da böyle sen yanlış tarafa geçtin."

Artık iyice kızmıştı. "Her şeyi daha karmaşık hale sokuyorsun."

"Hayır, konu çok basit," diye sertleşerek devam etti. "O gece mezarlıkta, Yahudiler ile Naziler diye dünyayı ikiye ayırdılar. Ama sen Nazi değildin."

Ellen ona arkasını dönüp uyuduktan çok sonra bile Anderson uyanıktı; Almanya'daki o kafataslı, kemikli tepede karanlık çökerken yaşadığı şiddet anlarını aklından geçiriyor, küçük dramının her cümlesinin yeniden üstünden geçiyordu ta ki sonunda kendisini kurtaran o basit formüle indirgediği rolüne gelinceye kadar, "Ben Yahudi değilim."

Sözcükleri yutarak konuştu.

Yatak odasının, uyuyan karısının hafif soluklarıyla kesilen sessizliği onu utandırdı.

Anderson karanlığa dönüp sordu. "Peki, ne yapmam gerekiyordu?" Ama çözümün kendiliğinden gelmesini boş yere bekledi.

KIZIMLA ÖĞLE YEMEĞİ

Kızım onun babası olduğumu bilmiyor. Aslında onun babası da kızının babası olduğumu bilmiyor. Yani kızımın annesinin evli olduğu adam demek istiyorum. Frannie'yi kendi kızı sanıyor.

Hepimiz uzun zamandır dostuz. Frannie eskiden bana Stan Amca derdi. Artık o Francine, ben sadece Stan.

Dün arayıp benimle konuşmak istediğini söyledi. Yemeğe davet ettim.

İşte burada deri kaplı menülerin ardında ses çıkarmadan oturuyoruz. Artık benden, üç yıl önce yaptığı gibi, Fransızca yemek adlarını çevirmemi istemiyor. Şimdi *canard aux pommes* ile *sorbet citron vert*'in ne olduğunu biliyor. Ne önerdiğimi soruyor. *Crabes mous*'yu dene diye takılıyorum, Frannie gülüyor. Geçen sefer burada benim kabuksuz yengecimden tattırmıştım. İğğ, iğrenç demişti.

Beni aradığından annesinin haberi yok, babası da bilmiyor. Artık onlarla konuşulmuyor diye ağlamaklı. Onu anlamıyorlar. Sempatimi dizginlemeye çalışıyorum.

On altısında. On altı. Sanırım çoğu erkek, zaman nasıl da geçiyor, der. Ama ben demem; ben nasıl geçtiğini bilirim. Sürgün birine sorun. Zamanın nasıl geçtiğini söylesin size.

Yuvasına, mutluluğa bu kadar yakın yere sürgün olmak daha beter. Bütün bu yıllar boyunca susmamın karşılığı olarak -kadın, kocasıyla yaşamak istiyorsa bir şey söylemenin ne anlamı olur ki- Frannie'nin annesi bana ara sıra bir bale resitaline ya da doğum günü partisine davetiye verir, barbekü ya da mezuniyet törenine çağırır. Ama bu, hayalet olup başka birinin senin hayatını senin yerine yaşamasını seyretmek gibidir. Joe iyi adam; dostuz aslında. Fakat Frannie'nin Baba dediği o. Partiden sonra Meg'le üst kata çıkan da o.

Ana-babası onu arkadaşlarıyla kayağa göndermiyor. Evet, gezide oğlanların da olacağını kabul ediyor ama biriyle yatmak isterse, bunu yapmak için Vermont'a kadar o kadar yolu niye gitsin. Benzim soluyor. Ona hiç güvenmediklerinden yakınıyor.

Tıpkı annesi gibi somurtuyor. Anlayışlı olmaya çalışıyorum ama hafta sonunu dağlarda -söylemeye dilim varmıyor- oğlanlarla geçirme düşüncesi beni de ürpertiyor. Bir yandan AIDS'ten söz ediyorum, öte yandan onu korumaya mı çalışıyorum yoksa sivilceli ergenlerin pençesinden uzak tutmaya mı, bilmiyorum. Elini masanın üstünden uzatıp lütfedercesine sevgi gösterip elime hafifçe vurması beni ölümüne korkutuyor. Ben o yaşlardayken bu tür bir konuşma için neler düşündüğüm aklıma geliyor. Yeniden deneyip ona, bizim binada bir gencin AIDS'ten ölmek üzere olduğunu söylüyorum. Bana karşı sabrı tükeniyor, onun da, arkadaşlarının da bunları bildiğini söylüyor.

Ne yapmaları gerektiğini bildiklerini, keyfimi kaçırarak ekliyor.

Ama asıl konuşmak istediği bu değil. Beni bunun için aramadı. Biraz üsteliyorum, o konuda konuşsa mı bilemediğini söylüyor, ama biriyle de konuşması gerekiyor, başımla onaylıyorum.

Annesiyle babası, sesini alçaltıyor, boşanmak üzere. Ona henüz söylememişler ama birkaç hafta önce tartışırlarken duymuş.

Çok şaşırıyorum. İkisinden de böyle bir şey duymadım. Emin olup olmadığını soruyorum.

Annesi, babasına iki yıl daha -Frannie koleje gidene kadar- beklemek zorunda olduğunu, sonra her şeyin biteceğini söylemiş. O zaman lanet olası sekreteriyle defolup Tahiti'ye gidebilirmiş, annesinin umurunda olmazmış.

Frannie üzülmüşten çok meraklanmışa benziyor ama ben onun duygularının ırmaklar kadar derin olduğunu biliyorum. Üç dört yaz önce bir hafta sonu deniz kenarında buluşmuştuk. Frannie ile ben şemsiyenin altında oturmuş, dergi okuyor, martıları kovalayan bir ufaklığa gülüyorduk, aniden bana dönüp hiç kendimi öldürmeyi düşünüp düşünmediğimi sordu. O akşam kaygıyla bundan annesine söz ettim, o da bana Frannie'nin öğretmenlerinden birinin Noel tatilinde intihar ettiğini söyledi. Her şeyi içinde saklıyor, diye içini çekti, o hep böyleydi. Birdenbire anlıyorsun ki aylardır bir şeyi düşünüyor, ama senin ilk kez haberin oluyor.

Annesiyle de hep böyle olduğunu hatırlıyorum. Frannie koleje gittiğinde boşanmanın falan, bunun bir başka örneği olabileceği aklıma geliyor. Gözümün

önüne getirebiliyorum, Joe orada, herhalde mutfakta dururken, tartışmanın ortasında Meg birden evet, elbette iki yıl içinde boşanacaklarını açıklayıveriyor. Adam bunun nereden çıktığını soruyor, o da sanki bunu çok önceden birlikte kararlaştırmışlar gibi kocaman gözlerini hayretle açarak bakıyor -hatırlamıyor mu? Adamın bunu ilk kez duyduğuna kuşku yok ama ne fark eder. İşi bitmiştir.

Ben televizyondaki şu insan kılıklı robot gibiyim. Belleğimde bir şeyi bulmaya çalışıyormuşum da, ileride belirsiz bir tarihte yeniden Meg olanağı doğunca harekete geçmek üzere programlanmış bir yordam arıyormuşum gibi başım azıcık sağa dönüyor.

Frannie ağzına bir marul yaprağını tıkmaya çalışırken soruyor. Şimdi ne yapsın?

Yiyeceği lokmayı kesmesini söylememek için kendimi zor tutuyorum. Tersine güven verici biçimde gülümsüyorum. İnsanlar böyle laflar eder, diye onu rahatlatıyorum. Kaygı duyulacak bir şey yok.

Benim, karımı boşamayacağımdan emin, eğer karım olsaydı tabii.

Doğru, ona katılıyorum, ama bazen aşk sonuna kadar sürmez.

Üzülerek başını sallıyor. On altı yaşında bile, bu konuda haklı olduğumu biliyor. Salatasını çiğnerken hiç âşık olup olmadığımı merak ediyor.

Tabağıma bakarak, bir kez, diye yanıtlıyorum.

Çatalını bırakıp ayrıntıları bekliyor.

Açık vermiyorum. Çok eskiden. Uzun sürmedi. Evet, kadın güzeldi ama devam etmedi.

Frannie nedenini bilmek istiyor. Kadın başka birine mi âşık oldu?

Omuz silkiyorum.

Frannie bu konuda ona bir şey anlatmayacağımı görünce, zorla sırıtarak, salatasına dönüyor.

Doğruyu söylüyordum. Megan'ın o zaman kocasına âşık olup olmadığını bilmiyorum. Son kez bir araya geldiğimizde bebekten emindi, bana Joe'yu incitemeyeceğini söylemişti. Galiba aşk buydu -birini incitmeyi istememek- yine de o zaman kendi kendime bunun acımaktan farkı olmadığını söylemiştim. Her neyse, Meg'in kendine göre nedenleri vardı; bunların benimle ya da Joe ile bir ilişkisi var mıydı, hiçbir fikrim yok.

Frannie, Paris'i soruyor. İş için yılda bir iki kez oraya gidiyorum. Şehrin en sevdiğim yerini öğrenmek istiyor.

Bir şadırvan var, diyorum ona, aslında büyük bir havuz, Tuileries Bahçesi'nde, her akşamüstü beş sularında semtin bütün kadınları çocuklarını alıp orada işten dönen babaları bekler. Çocuklar yaşlı bir adamdan kırmızı ya da mavi yelkenliler kiralar, havuz akşam esintisinde yana yatmış şalupa filosuyla dolar. Babalar üstlerine tam oturan takım elbiseleri, koltuk altlarına sıkıştırılmış *Le Monde* gazeteleriyle birer birer gelir, tozlu parkın süslü demir banklarında ya da yeşil şezlonglarında eşlerinin yanına oturur. Yarım saat sonra hepsi kaybolur, akşam yemeğinde soğan çorbası içip kabuksuz yengeç yemeye evlerine giderler, diyorum özlemle, sonra da gülümsüyorum.

Frannie, karanlık çökerken keçi suratlı bir ihtiyarın yelkenlileri topladığı bahçede tek başına oturan Amerikan işadamlarını betimlerken alaycı bir sempatiyle coşuyor.

Keçi suratlı mı?

Bunu uydurduğunu kabul ediyor, bir gün onu Paris'e götürme sözü verdiğimi hatırlatıyor. O zaman parkta alacakaranlıkta beraber otururuz, ben de yalnız olmam.

Sözümü unutmadım, diye onu yatıştırıyorum.

Eğer annesiyle babası boşanırsa oraya taşınırız, önerisini yapıyor, temelli, diye ekliyor.

Hâlâ küçük bir kız olduğunu fark ediyorum. Benden bu konuyu en azından düşüneceğime ilişkin söz alıyor.

Oraya taşınınca nerede yemek yeriz, bilmek istiyor, nerede otururuz? Kızımla ortak bir yaşam hayaline kapılmaktan daha önemli işlerim var. Ama o düş kuruyor, ben de onu hiçbir zaman düş kırıklığına uğratamadım. Bir *couscouserie*'de, diyorum.

O da ne, diye sormasını bekliyor, sonra da Cezayir'den, sömürgecilikten, kuskustan söz ediyorum. Kuskusu seveceğinden eminim.

Hayır, diye karar veriyor, yemeğimi her akşam o pişirecek, Tuileries'den eve dönünce. Yemek pişirme konusunda neler bildiğini soruyorum, lazanya diyor. Parça çikolatalı kurabiye, diye ekliyor.

Nasıl şehir dışı yolculuklar yapacağımızı anlatıyor. Her nedense -Fransızca ders kitabındaki bir resimden esinlendiğini sanıyorum- Lyon'u görmek istiyor. Aklına bir de Nice'e, yüzmeye gitmek geliyor.

Bütün bunlar sevimli, çocuksu bir izlenim veriyor, kızım gizli planlarını açıkladıkça ben anlayışla gülümsüyorum, ta ki bunun yıllardır, annesiyle onu alıp birlikte yaşamayı kurduğum düşe benzediğini fark edene kadar. Lazanya, parça çikolatalı kurabiyeler, bir

de Nice, yüzmeye gitmek için.

Peki, ben ne düşünüyorum, diye soruyor.

Harika, diyorum ona, gelecek sefer Paris'e gittiğimde bir apartman dairesi bakarım.

Kıkırdıyor, ben onun ana-babası gibi değilim, diye hayranlık belirtiyor. Özellikle annesi onu ciddiye almayı reddediyor. Büyükler çocuklara niye saygı göstermez? Bilmek istiyor. Annesi bütün gün evde oturuyor, babasıyla bütün gece didişiyor, sonra da Frannie'ye dönüp en küçük bir kusurunda onu cezalandırıyor. Bu adil değil, diye yakınıyor.

Konuyu değiştirmeye çalışıyorum, ama henüz annesinin beceremediklerini sayıp dökmeyi bitirmemiş. Öfkesi kabarıp taştıkça, babasına olan bağlılığını, annesine karşı hep onun tarafını tutmaya hazır olduğunu görüp içim eziliyor. Bunu ona söylemiyorum elbette. Başımı sallayıp onaylıyorum söylediklerini. Duygularını yatıştırmaya çalışıyorum. Sakinleştiriyorum. Annesinin onu sevdiğini, onun da annesini sevdiğini kabul ettirmeye uğraşıyorum. Yemeklerimiz geldiğinde, tamam, galiba haklısın, diyor. Sadece ciddiye alınmak istiyor, o kadar.

Frannie karidesi sevmiş. Hınzır bir gülümsemeyle, ördeğin nasıl olduğunu soruyor. Büyük bir parçayı sosa banıp çatalımın ucundan ısırtıyorum. Peçeteyle dudaklarını siliyor. Güzel, diyor, ama karides kadar değil.

Birden uyanıyorum. Daha önce hiç ördek yemiş mi? Soruyorum. Hayır, hiç. Bu ilk. Ama güzelmiş. Beğenmiş.

En son ne zaman bir şeyi ilk kez tattığını hatırla-

maya çalışıyorum. Birkaç ay önce *Village*'da[10] berbat bir yerde yediğim süslü püslü sebze tabağından başka bir şey gelmiyor aklına. Ama Frannie için her şey yepyeni. Onun için bu, cennette gün doğumu vakti; her şey adlandırılmayı bekliyor.

Meg'in Joe'yu sepetleyince beni alacağına, Frannie'nin babası olduğumu öğrenip bana sarılacağına inanmak istiyorum. Öte yandan bunların hiçbirinin gerçekleşmeyeceğini de biliyorum. Hiçbir şey değişmeyecek.

Üzerinden tatlılar taşan gümüşi servis arabasını gezdiren garson bizim masayı es geçiyor. Frannie iki çeşit tatlı alıp alamayacağını soruyor, biri çikolatalı, biri başka bir şeyli. Bu aramızda, çok küçüklüğünden kalma eski bir şaka. Henüz yemeği bitirmedik, diye karşı çıkıyorum. Of Stan, diye gülüyor kızım, sen de çok yavaş yiyorsun. Son karidesi de ağzına atıyor.

"Stan" demesi bıçağı kalbime saplıyor. Kendimi tutamıyorum. Garsonu çağırıyorum. Genç hanım arabadaki her tatlıdan birer tane alacak, diyorum.

Hepsinden mi? Frannie sevinçten şakıyor. İnanamıyor.

Kekler, çikolatalar, çilekler, turtalar, parfeler bir bir önüne konurken onu seyrediyorum. Gözleri, o kocaman gözleri, hepsine hayranlıkla bakıp ışıldıyor.

10. *Village*, NewYork'taki Greenwich Village. (ç.n.)

KURBAĞALARIN İSTİLASI

Antropologların, yerli vatandaşlarımızın boş inançlarına ilişkin eğlendirici öykülerini abartılı bulmak kolaydı. Yağmur ormanlarının kalın gölgeliğinde, matrak adlarıyla bu ufarak kardeşlerimiz, orman tabanının ıslak, haşlayıcı zemininde badi-badi yürüyen, dünyanın kalabalık göğünde bir daldan öbür dala bacaklarından asılmış, bir tünekten ötekine nemli havayı viyaklamalarıyla yaran, küçük-büyük bütün yaratıklarda, sözcüğün gerçek anlamıyla, bulduğu tanrılara başvurdu. Bilgilenelim diye soruyorum, bu bücürler, ani ölüme, açlığa, doğal düzenin beklenmedik her bozuluşuna ne anlam veriyordu? Onların boş inançlarını, belki ilkel ama en azından geçici bir kozmoloji diye bol keseden övebiliriz. Ancak onların ilmine, bizim bilimimizden daha üstün bir saygı göstermeyi kim önerebilir?

Ama kentte günlerdir yağan yağmurlardan sonra kafası karışan sürüngen uzmanlarımız, gizemli biçimde rögarları, lağımları tıkayan, temizlenemez sümüksü sıvılarıyla kamu binalarının merdivenlerini kirleten, tuvaletlerimizin en ücra köşelerine yutkuna

yutkuna sızan kurbağaların neden çoğalıp yaygınlaştığını açıklamak için âdeta birer şaman kesildi. Çağdaş biyoloji kuramlarını bir yana bırakan bizim gazeteler (önce küçük ilanlardan arta kalan boşlukları doldurmak için, sonra hafta içi "Yaşam" bölümlerinde ilginç insan öyküleri olarak, en sonunda sayfa sayfa ilerleyip haber başlıklarına kadar uzanan) kurbağa yağmurunun tarihçesi üzerine yazılar yayımlamaya başladı.

İşte, su-kara fark etmeden her yerde yaşayan bu hayvanların sele benzer baskınının tam ortasında ben, kısa bir süre için de olsa ünlü olmayı başaracaktım.

Lola'yla paskalya öncesinden bu yana görüşüyorduk. Yaz başının öğle sonrası yağmurları, tavandaki pervanenin usul dönüşleri altında, geniş yatağının serin çarşaflarında öğle tatillerimizi uzatmanın bahanesiydi. Ara sıra Lola açık balkon kapısını örten dantel perdelere doğru parmak uçlarına basarak ilerler, birkaç sokak ötede çalıştığı tütüncüye bir koşu varabilir miyim diye yağmurun seyrelip seyrelmediğine bakardı. (Her buluşmamızda parmak uçlarını öper, gül ağacı, abanoz, yeşil yaprak, kiraz dalı denen tütünlerin acı tadını alırdım. Eğer pipoları dolu, başları bereli, o sıska kafe züppelerini küçük görmeseydim, sırf o hoş anılar kokan dumanın keyfini sürmek için ben de bu kötü alışkanlığa yakalanabilirdim.) Fırtınalı öğle sonrasının yeşilimsi aydınlığında suları şapırdatıp işine koşan zavallı bir sırılsıklam yaya ile sokağın karşısında bir evde, pencere önünde çay içip benim odayı dikizleyen işsiz araba tamircisinden sakınmak için yarı örtünmüş Lola, beyaz perdelerin önünde esmer teniyle ışıldayıp dururdu. Ona havayı kontrol etmesini ben söylerdim, ama bazen ısrarcı olduğumda yakındığı

gibi, onun yanımdan uzaklaşmasını istediğimden değil, mahmur mahmur yatarken, dantel perdelerimin dış dünyadan gizlediği bu muhteşem görüntünün hazzına varmak için yapardım bunu.

Huzur dolu mutluluk yuvamızın çiçeklenmesi, yaz sonuna doğru, belediye başkanının mührünü taşıyan ıslanmış bir mektup almama kadar sürdü. Gittikçe büyüdüğü için, çok satan gazetelerde "istila" diye adlandırılmaya başlanan belaya çözüm bulmak üzere düzenlenen, siyasetçilerle mühendislerin katılacağı bir toplantıya onur verirnem rica ediliyordu. Çağrıya aldırmama eğilimindeydim. Bölgenin eski merkezindeki Cizvit Üniversitesi'nden iyi dereceyle mühendislik diploması aldığım, dolayısıyla ulusal kayıtlara geçtiğim doğruydu; ama aradaki on yıl boyunca bu mesleği hiç yapmamıştım.

Bu elbette bilgisayarlardan, hesap makinelerinden önceydi. Sarp vadilerin yamaçları arasına gerilmiş, kuzeydeki maden ocaklarından cevher yüklü paslı vagonları sürükleyen cehennem zebanisi lokomotiflerin altında gıcırdayan demir ayaklar; kıyı kentlerimizi ortasından yarmış geniş ırmakları aşan, yüzlerce insanın ayağı altında hiperbolik titreşimlerle yaylanan örümcek ağı misali asma köprüler; (resmi deyişle) "yeniden kazanılan" yağmur ormanlarından sürülen yerlileri barındıran, bakarken boyun ağrıtan yüksek kuleler – mühendislik hesaplarına inancı yansıtan bütün bu harika anıtların dikilmesinde sadece çelik değil, fildişi de kullanılmıştır. Çağdaş uygarlığın bu gösterişli yapıları, metalürjiden çok, artık unutulmaya yüz tutmuş sürgülü hesap cetveli teknolojisine dayanır. Üzerine inceden inceye hesaplanmış çizelgelerin işlendiği o akıl

almaz işleri başaran sararmış cetvelleri ne yazık ki ben hor gördüm. Sürgülü cetvele belki de, kendi tercihim olan konservatuarı değil de mühendislik fakültesini bitirmemi isteyen babamın simgesi olduğu için karşı koydum. Yine de bir kere kaydolduktan sonra görev bilinciyle hocalarımdan, söylediğim gibi, iyi dereceyi hak eden bir eğitim aldım.

Mezuniyetimden bir hafta önce rutubetli bir akşam onun için üzücü, benim içinse hayırlı bir biçimde babam, bana sevmediğim mesleğimi yapmama gerek kalmayacak büyüklükte bir miras bırakarak metresinin kollarında can verdi. Müzik okumak için artık çok geç olduğunu düşünüp kendimi, çok iddialı bir deyim saymazsanız, serbest gazetecilik kariyerine adadım.

Belediye başkanının çağrısını kabul etmeme yol açan da işte bu uğraşımdı. Lola'nın toplantıyı heyesle onaylamasının da beni yüreklendirdiğini eklemeliyim. Her ne kadar benimle mutlu idiyse de, pek göze çarpan biri değildim, böyle acil bir toplumsal sorun konusunda belediye başkanı tarafından görüşüne başvurulmuş biriyle evlenme düşüncesi (sizi temin ederim bu konu ilk kez dile gelmişti) onu heyecanlandırmıştı. Korkunç gürlemelerle çakan şimşeğin ışığında, onun esmer vücudunun odanın dantel perdelerine yansımasını bir kez bile görseydiniz, o günlerde onu heyecanlandırmaya bu kadar istekli olmamı anlayışla karşılardınız.

İspanyol sömürge yönetiminden kalan belediye binasının önünde toplantının ilk oturumu için tramvaydan indiğimde, girişteki görkemli merdivenler kordon altına alınmıştı. Güvenlikçi, "Kurbağalardan dolayı yer kaygan..." açıklamasıyla bana yan kapıyı

gösterdi. Polisin düz yerlerde bile adımlarımıza dikkat etmemizi öğütleyen sözlerini, başkanın gösterişli tekerlekli sandalyesi ile vestiyerdeki gençlerin ellerindeki bastonlar doğruluyordu.

Toplantı, sivil yöneticilerin bu can sıkıcı istilaya karşı (politikacılar da artık aynı terime başvuruyordu) mühendisleri bir çözüm bulmaya zorlayan çağrısıyla başladı. Her konuşmacı, büyük salonun göz kamaştırıcı avizelerinin altında -kısa kollu beyaz gömlekleri, deri kılıflar içinde bellerinden sarkan sürgülü hesap cetvelleriyle- oturan mühendislere veryansın ettikçe bol bol not tuttum. Belediye Meclisi üyelerinin kestiği ahkâmların, kurbağaların havalandırma borularında yankılanan vıraklama korolarına karıştığı öğle yemeğinin ardından nihayet, seçimle gelmiş görevlilerin ana hatlarını çizdikleri acil duruma, mühendislerin önerecekleri çözümleri birkaç saat tartışmalarına izin verildi.

En azından benim gibi mühendislik mesleğine önyargılı bakanların bakış açısına göre beklenmedik bir şey olmadı, sürgülü cetvellerin kliklemeleri, krizin yükünü hafifletmek amacıyla şehrin sel suyu kanallarını genişletmekten daha büyük bir tasarım üretemedi. Elbette daha sonraki kliklemeler bu işin en az 11,5 aydan önce bitmeyeceğini ortaya çıkardı. Ayrıca -klik-klik- kentin bütün anayollarının kazılması gerekiyordu. Mürekkepli ya da kurşun kalemlerini gömlek ceplerinde taşıdıkları kılıflarına yerleştiren mühendisler hesaplamalarıyla gurur duydular.

Mühendisler hesaplamalarını sundukları sırada tekerlekli sandalyesinin kolçaklarına dayanıp kendini yukarı çeken belediye başkanı, "Hayır," diye araya

girdi, "kurbağaları yok etmenizi istiyoruz, onların defolup gitmesini istiyoruz."

Başmühendis ya da en azından en yaşlı mühendis, bir bilim kuramcısının, ileri balistik konusunda yaptığı açıklamalardan sonra bir konuşmacının kalkıp karısıyla aşk yaşayan belalı komşusunu vurmasına ne diyeceğini sorunca, uğrayacağı masum kafa karışıklığıyla gerçekten şaşırmış görünüyordu.

"Ee, hayır," diye kekeledi, "bilmiyorum, yani demek istiyorum ki, bilmiyoruz... üstelik..." cümlesini bitiremeden durakaldı, sürgülü cetvelini kılıfına soktu, koltuk değnekleriyle seke seke homurdanarak salonu terk etti.

Mühendislerle politikacıların yardımcıları arasında bir ağız dalaşıdır başladı. Başmühendisin çıktığı kapının açık kalmasıyla salona dolan kurbağalar herkesin ayakları arasında zıplamaya başladı. Toplantı bir kargaşaya dönüşürken, araları siyah-gri ince taş dilimleriyle süslenmiş kaygan pembe mermerle kaplı geniş açıklığı, kaymamaya dikkat ederek geçip, beni dışarı çıkaracağını umduğum göze çarpmayan bir kapıya yürüdüm.

Ama tersine, kendimi çıplak ampullerle aydınlatılmış, binanın geniş bodrumuna doğru inen dar bir servis koridorunda buldum. Solmuş duvar yazıları, iş arkadaşlarının eşleri, kızları olduğu anlaşılan kadınların cinsel gücünü övüyordu -hemen hepsinin silinmesi için epey uğraşıldığı belliydi. Öte yandan geçidin iki yanındaki duvarları süsleyen şimdiki belediye başkanıyla seleflerinin hem kaba hem acımasız karikatürlerini gizlemek için kimse çaba göstermemişti. Belediye binasının bağırsaklarındaki bu yergi portreleri sergisi-

nin eski bir gelenek olduğu belliydi. Ben de yüzlerce yıllık başkanlar tarihini yokuş aşağı izleyip sonunda, başkenti güneyin sıtma diyarı bataklığından alıp, ileride bütün dünyada sarıhummasıyla ünlenecek bakir kıyı ovalarına taşıyan ulusal kahramanımız Suarez y Vallejo'nun güçlükle görülebilen ilkel bir karakalem resmine ulaştım. Kentimizin ilk belediye başkanını asık suratlı bir yerli kadınla zina halinde gösteren çizim, paslı menteşeleri gıcırdayarak açılan demir parmaklıklı bir mazgalın yanındaydı. İkide bir kilitli kapılara rastlanan koridor dönerek dünyanın dibine iniyormuş gibi görünüyordu, ben de bu mazgalın kapadığı dar pencereden içeri süzüldüm.

Bir dolaptan pek farkı olmayan küçük bir odaya sarkarken birden, büyük salondan iğrenerek sıvışmamdan bu yana tek bir kurbağaya bile rastlamadığımı, hatta hiçbir gurklama duymadığımı fark ettim. Burası bir mezar kadar sessizdi.

Elektrik düğmesini bulup, soluk, kirli kehribar ışığını, muazzam bir arşiv kayıtları yığını üzerine bir yanıp bir sönerek düşüren bozuk ampulü yaktım. Yıpranmış deri kapaklı koca ciltler raflara tarih sırasına göre dizilmişti, sırtlarındaki altın suyu baskılı numaralar, yüzyıldan uzun bir sürenin emlak alım-satımlarını, salınan emlak vergilerini gösteriyordu -ya da ben öyle sanıyordum. Aslında, az sonra keşfedeceğim gibi, bu kitaplar kentin ilk yüzyılının resmi tarihini içeriyordu. Fransiskan rahiplerin tuttuğu bu kayıtlar, yerel yöneticilerin yerli halkı "vaftiz edip uygarlaştırma" çabalarını anlatıyordu. İşine düşkün yazarlar, kentin bu korkunç ilk yüzyıldaki günlük yaşamının ayrıntılarından da arada bir söz ediyordu. Bütün bunları,

raflardaki eskimiş ciltlerden birini bırakıp öbürünü alarak geçirdiğim birkaç saatlik kısa sürede öğrendim.

Üstünkörü incelediğim el yazmalarından çıkardıklarım, pek ipucu vermeyip değişik anlamlara gelebilen bu değerli tarihi parçalar, özellikle de ilk ciltlerdeki "Kayıp İmparatorluk" gibi sözler hem merakımı kamçıladı hem hırsımı biledi. Ne müthiş bir tarih yazabilirdim! Ne biçim şan, şöhret! Hepsinden öte Lola'mın uzun, kıvrımlı belkemiğini ensesinden kuyruksokumuna kadar titretebilecek ne güzel bir heyecan!

Raftan rastgele çektiğim ciltleri dikkatle yerlerine koyarken bir yılın kayıp olduğunu fark ettim. Afallamış halde bir köşeden başlayıp cilt sırtlarındaki yaldızlı tarihleri pır pır eden ışıkta okuyarak yavaşça bütün odayı dolaştım. Hiç kuşkum kalmadı, yüzyılın yaklaşık ilk üçte birine denk gelen cilt yoktu. Bunun dışında seri tamam görünüyordu.

Odanın dışarı çıkılabilecek bir kapısı vardı ama ben yakalanma riskini göze almamaya karar verip ışığı söndürdüm, koridora açılan mazgaldan sürünerek geçtim, ızgarayı yerine yerleştirip geldiğim yoldan büyük salona doğru yürüdüm.

Sümüksü sıvıyla parlayan pembe mermer zeminde kahverengi pis bir ışık yüzüyordu. Duvara tutunarak kapıya kadar gidebildim. Saat yediyi geçmiş, bina neredeyse boşalmıştı. Bir çıkış yolu arayarak kaygan koridorlarda ayaklarımı dikkatle sürürken her köşede öbek öbek kurbağalar böğürüyordu.

Tramvayın basamaklarından atladığımda, sokağımdaki dükkânların gerilmiş tenteleri, geç ikindi sağanağının sularıyla göbek salmıştı. Her gün daha çok

yağan yağmurlarla taşan kanalların oluşturduğu gümüşi su birikintilerinde kurbağa larvaları oynaşıyordu. Vıraklamalar hava kararmadan hemen önce iyice berbatlaşıyor, ara sokaklar sayısız kurbağanın heyecanlı bağırışlarıyla yankılanıyordu. Caddeyi geçerken evin balkonuna baktım, yatağımın yanındaki lambanın ışığıyla sararmış dantel perdeler akşam esintisiyle oynaşıyordu: Lola beni bekliyordu.

Belediye başkanının toplantısındaki bütün ayrıntılara aç gibi, defterimden aktardığım her kısa alıntıya vay çekiyor, mühendislerin çözümlerini sunduğu büyük pembe salonu betimlediğimde koyu renk gözleri, bulutlarda çakan şimşekler gibi parlıyordu. Lola kollarımda eriyip gevşedikçe, politikacıların aşırı basmakalıp sözlerine ilişkin ucuz iğnelemelerim, mühendislerin bulduğu çözümün işe yaramazlığı konusundaki dalga geçmelerim, itiraf etmekten utanıyorum, günün gelişmelerini anlatmaktan ateşli bir nutuk atmaya dönüştü. Saatler sonra Lola yanımda mutlu bir uyku tutturmuşken, hiç kuşku yok, benim, başkentin kuruluş tarihçesini anlatışımın, onun ballı dudaklarından dökülen *vay*'ların, *aaa*'ların tadını çıkarıyordum. Bunu yazıya dökmeyi öyle istedim ki onun yumuşak kucaklayışından usulca sıyrılıp masama oturdum, kâğıdı görmek için bir el feneri kullanarak, mahzendeki hücrede geçirdiğim birkaç saatten aklımda ne kaldıysa yazmaya koyuldum.

Ertesi sabah, zaman zaman yazılarımı yayımlayan haftalık bir derginin yayın yönetmeninin odasına daımladım. Belediye başkanının toplantısını anlatan bir yazı hazırlama fikrimi minnetle karşıladı; her zamanki kent haberleri muhabiri önemsiz bir rahatsızlık

nedeniyle hastanede tedavi görüyormuş. Laf arasında kentin kuruluşuyla ilgili bir yazı dizisine derginin ilgi gösterip göstermeyeceğini sordum. Yaz olduğundan haber akışı biraz yavaşlamıştı, üç bölümlük bir seri uygundu.

Böylece basın kartımı kuşanıp belediye binasına taksiyle gittim, kent arşivlerine giriş izni almak için Kamu Kayıtları Yönetimi Dairesi'ne ihtiyatla girdim. Daha sonra okunmadan bir tarafa atılacak, belediyenin uyuşuk, dolambaçlı bürokratik akışının girdabında sonsuza kadar onaylanmadan kalacak uygun formları doldurmaktan daha iyi bir yol biliyordum. Bu yüzden belediye binasının her tarafında sırf bu amaçla bulundurulan kâğıt ataşlarından birini kullanıp basın kartımın arkasına ulusal paramızın renkli örneklerinden ikisini tutturarak müdür yardımcısına uzattım. Bu yaşlı beyefendi iki banknottan küçüğünü çaktırmadan avucuna kaydırıp kartımı amirine uzattı. İzin belgesi birkaç dakika içinde bana verildiğinde öbür banknot istediğim gibi el değiştirmişti.

Bir güvenlik görevlisi tarafından dar bir merdivenden Belediye Arşiv Bürosu'na indirildim, burada giriş iznim kesin biçimde reddedildi. İleri görüşlülüğümü kullanarak, ilk büroda beklerken bir cebimi o kâğıt tutturucularıyla doldurmuştum. Hemen belgeme arşiv memurunun önemli görevine saygı nişanemi iliştirdim. İzin kâğıdımı yeniden inceleyen görevli yumuşadı, az önce belgemin geçerliliği için zorunlu olduğunda ısrar ettiği eksik imzayı hoş görüp idare etmeye karar verdi.

Bir saatin yarıdan çoğunu arşivdeki gizli tarih depoma açılan kapıyı arayarak geçirdim. Her kapıyı boş

yere yokladım. Burnumdan soluyup ana odaya döndüm, arşiv memuru öğle yemeğini yiyordu. Araştırmamın asıl amacını açık etmemeye özen göstererek kentin kuruluşuyla ilgili malzemenin, ilk kayıtların ya da belki bir tür el yazmalarının nerede tutulduğunu sordum. "El yazmaları" sözcüklerini duyan yaşlı adam sandviçini bıraktı. Sinirlendiği belliydi, ilk kayıtların hepsinin büyük yangında yandığını söyledi. Eski bölge merkezinde üniversite okumuş biri olarak, sözünü ettiği büyük yangının şimdiki başkent kurulmadan önceki yıllarda olduğunu biliyordum. Bu yanlışı düzeltince adam önce biraz kem küm etti, sonra da yıllar önce arşivde çıkan bir yangının binanın batı tarafına sıçramadığını ama kentle ilgili bütün eski kayıtları kül ettiğini açıkladı. Kendisine inanıp inanmadığımı anlamaya çalıştığını biliyordum. Yalanını yalamadan yuttuğuma emin olması için elimden geleni yaptım.

Yolun karşısındaki bir kafede kahve fincanıma bakıcılık yapıp adamın tepkisini şavullayarak bir saat kadar oturduktan sonra belediye binasına döndüm, çaktırmadan büyük salona sızdım, duvar yazılarıyla donatılmış koridoru izleyip Suarez y Vallejo'nun bekçiliğini yaptığı küçük odaya ulaştım.

Delikten geçip içeri sarkarken elektrik düğmesini bulana kadar elimle duvarı yokladım. Gizemli kapıyı tek bir gıcırtıyla açıp, cızırtılı ampulün ışığında, salona açılan kapının örülmüş olduğunu gördüm. Sıva yaş gibi görünüyordu, olsa olsa birkaç aylıktı.

Kapıyı kapayıp sırtımı yasladım. Kent yöneticilerinin bir sırrının rastlantıyla tam üstüne bastığımı anladım ama bu soruyu kafamdan söküp atarak yazmaların ilk cildini elime aldım. Kitapların çok kalın

olmasına karşın rahiplerin el yazıları da hayli büyüktü, dolayısıyla tarihi hızla okuyabiliyordum. Öte yandan yanıp sönen ampul yüzünden gözlerim yorulduğundan, daracık odada, boş bir rafın önünde rahatsız bir taburede oturarak not çıkarınam zaman alıyordu. Akşama doğru iki cildi bitirmiştim.

Eve dönerken tramvayın maun koltuğunda arkama yaslanarak notlarımı gözden geçirdim. İlk karşılaşmalarında rahipler, bazen misyonerlere av hayvanlarıyla meyvelerle tepeleme dolu sofralar kuran, bazen de korkudan titreyen İspanyolların derisini yüzmekten zevk alırmış gibi görünen bu yerlileri ne yapacağı bilinmez buluyorlardı. Ancak yeni başkentle birlikte kurulan kale sayesinde papazlar vahşileri din değiştirmesini, İspanyol piyadelerin mızraklarıyla tüfeklerinin gölgesinde sağlayabildi. Kent kurulduktan sonraki bir yıl içinde bölgenin yerlileri, eski köylerini parslara, maymunlara, kurbağalara bırakarak ormanın derinliklerine çekilmişti. Aslında "Kayıp İmparatorluk" sözü ilk kez, misyonerlerin din değiştirdiğini sandıkları yerel bir kabilenin ani göçünün anlatıldığı bölümde geçiyordu. Sömürgeci askerlerin kabilesinden ayırıp hapse attıkları genç bir savaşçı, şamanlarının imparatorun geri döneceği kehanetinde bulunduğu için köyün taşındığını papazlara itiraf etmişti. Yetkililerin gayretli sorgulamalarıyla, bu isimsiz hükümdara ilişkin hiçbir şey öğrenilemeden yerli, vaktinden önce cennetin yolunu tutuvermişti.

Ertesi sabah belediye binasına amirlerinden önce gelen sekreter, memur kalabalığı arasına karıştım. Çantamda bir sandviç, bir şişe meyve suyunun yanı sıra yeni bir de ampul vardı. Hava kararana kadar hiç

kesintisiz çalıştım.

Bir haftanın sonunda yazmaların dörtte birini bitirmiştim bile. Öykü büyüleyiciydi. Yeni başkentin gittikçe artan nüfusunu doyurabilmek amacıyla gereğinden fazla yüklenilen tarlaları genişletmek için balta girmemiş ormanlar yakılmıştı. Ama ormanın kumlu toprağı birkaç yıldan sonra ekip biçmeye elverişli değildi, dolayısıyla her yıl daha çok ormanı yerle bir etmek gerekiyordu. Av hayvanları ormanın o kadar diplerine kaçmıştı ki kentin yiyebileceği bir tek maymun eti kalmıştı. Ayrıca yiyecek kaynakları da kısa sürede, kentin doymak bilmez talebiyle dibe vurmuştu. Gittikçe artan umarsızlık, ilk yılların tarihini art arda anlatan rahiplerin diline renk katmıştı. Bu dönem boyunca, geri dönen imparatora ilişkin sözler, git gide artan bir sıklıkla, yetkililerden laiklerin de dini bütünlerin de huzurunu kaçırıyordu.

Cuma akşamı havalı bir restoranda martini içip Lola'yı beklerken hafta sonu olmasına üzülüyordum. Dar görüşlü tarım politikalarıyla alabora olan bu yeni toplumun içine düşeceği kaçınılmaz açlığa yetkililerin nasıl bir çözüm bulacaklarını öğrenmek için yanıp tutuşuyordum. Üstelik kenar mahallelerde açıklanamayan ortadan kaybolup durmaların gizemi de halkı neredeyse paniğe kaptırmıştı. Ama hepsinden öte yazıcıların artan bir endişeyle yakındıkları "istila" konusunda da daha çok şey öğrenmek istiyordum.

Beyaz keten giysisi içinde ışıldayan Lola hırçındı. Öğleden sonralarımızdan vazgeçmiştik, bundan hoşlanmamıştı. Tasarımla onu şaşırtmak umuduyla, günlerimi nerede geçirdiğime ilişkin açıklama taleplerini aptallık edip geçiştirmiştim. Hafta sonunu notlarımı

gözden geçirmeye ayırmak istediğim halde, cumartesinin büyük bölümüyle bütün pazar gününü Lola'mı şımartmaya ayırmıştım.

Pazar öğleden sonra yağmurun bir ara kesilmesinden yararlanıp hayvanat bahçesine gittik, orada garip bir şeyin farkına vardım. Sımsıkı, el ele tutuşup kaygan yollarda kafesten kafese dolaşırken her köşede, yere atılmış her kâğıt bardakta, her çamurlu su birikintisindeki kurbağalar dikkatimi çekti. Aslında garip olan öbür hayvanların kurbağalara karşı tepkisiydi. Elbette aslanlar, filler, ayılar, zürafalar hem karada hem suda yaşayan bu gürültücülere alışmıştı ama her nedense yine de hayvanlar kurbağalardan uzak duruyor, bu küçük çirkin yaratıklar karşısında sinirli biçimde kuyruklarını şaklatıp kızgın kızgın geri çekiliyorlardı. Lola, incecik uzun kollarını parmaklıkların arasından uzatan maymunlara fıstık atarken mutluluk saçıyordu. Ama bize doğru açılmış insanımsı avuçları incelerken, açıklayamadığım, hatta o gece sevgilimin ateşli okşamalarının bile gideremediği bir hüzne kapıldım.

Pazartesi, salı, yazmaları atlayarak okuma isteğimi, oradan öğreneceklerimin önceki yıllara döndüğümde okumalarımda önyargı yaratabileceği düşüncesiyle bastırıp araştırmamı inatla sürdürdüm. Cuma günü bıraktığım yerden başlayınca, sömürge yönetiminin resmi yönetmeliklerine, kilisenin, imparatorun dönüş efsanesini küfür sayıp lanetlemesine karşın bu dedikoduların gittikçe yayılmakta olduğunu öğrendim. Huzur kaçıran bu söylentiler sürerken, kentin hemen dışında kaybolanlardan birinin orası burası kesilmiş cesedinin bulunması hem yetkilileri hem va-

tandaşları biraz olsun rahatlattı; talihsiz adamın vücudundan geriye her ne kaldıysa, gizlenme yöntemleri sayesinde neredeyse görünmez olan çapulcu yerlilerin eline düştüğünün dehşet verici bir kanıtıydı. Kent, uykularını kaçıran gizemlerin hiç olmazsa birinden kurtulmasını, askerlere hangi kabileden olursa olsun ormanda bulabilecekleri herkese karşı vahşi bir sefer düzenleme emri vererek kutladı.

Çarşamba günü ikindiyi biraz geçe kayıp ciltten önceki son deri kaplı el yazmasına gelmiştim. Ama 8.30 sularında kalın kitabı rafa yerleştirirken, günün yönetiminin bastırmak isteyebileceği herhangi bir olay beklemediğini keşfettim. İlk başkentte durum umarsızdı ama bu umarsızlık geçen yıldan da, ondan önceki yıldan da fazla değildi. Bitkin bir halde ışığı söndürüp eve doğru yola koyuldum.

Akşam yemeğinden vazgeçip üstümdekilerle yatağa yığılıp sızdım. Yarım saat kadar uyumuştum ki telefon sesiyle uyandım.

Lola'ydı. Bir saattir beni restoranda bekliyordu -o akşamki randevumuz aklımdan tamamen çıkmıştı. Hemen gelmeyi önerdim ama artık çok geç olduğunu, anlaşılan benim daha önemli işlerim bulunduğunu söyleyip tersledi. Hâlâ uyku sersemiydim, telefonu kapatmasına engel olamadım. Bir taksiye atlayıp dairesine gitmek, özür dilemek için kapısında beklemek aklıma geldi ama ondan sonra ilk gördüğüm şey kasvetli bir sabah ışığının odama süzüldüğüydü. Uyuyakalmıştım.

Buruşmuş elbisemle merdivenleri hızla inip sokağa çıktım. Görünürde ne bir tramvay ne de bir taksi vardı, Lola'nın evine doğru koşmaya başladım, kay-

gan kaldırımlarda iki kez düştüm. Dairesine ulaştığımda kent gerinerek uyanıyordu. Bulutlar doğuya doğru evlerin çatılarında toplanıp şafağı nemlendirmeye başlamıştı. Apartmanın geniş merdivenlerine doğru sıçradım, ayaklarım kaydı, korkuluğa tutunabildim. Sahanlıkta bağdaş kurmuş gibi oturan siğillerle kaplı bir kurbağa kısık gözleriyle beni süzdü.

Kıpırdamayan hayvanın etrafından dolaşıp Lola'nın kapısına usulca vurdum. Tam yeniden vuracakken sürgünün çekildiğini duydum, kapı Lola'nın arkasındaki darmadağın yatağını görebileceğim kadar açıldı, yatakta bir koluna dayanıp doğrulmuş bıyıklı bir herif vardı.

Lola pişman değildi. Ben yeni bir sevgili bulabiliyorsam o da yeni bir âşık bulabilirdi. Başka bir kadın olmadığını söylemeye kalktığımda alay edercesine bakıp kapıyı suratıma çarptı. Sarsılmıştım, geriye adım atınca merdivenlerin yarısına kadar yuvarlandım. Korkuluğa tutunup kendimi yukarı doğru çektim, sallanarak ayağa kalktım, bacaklarımın üstünde durup duramayacağıma bakınırken sahanlıktaki kurbağa viraklamaya başladı.

Beni kemiklerime kadar ıslatan sağanağa aldırmadan belediye binasına topallayarak gittim. Her sabah bana selam vermeye başlayan güvenlikçilere başımı sallayıp büyük salona giden yolu izledim. Sıkıntıyla fark ettim ki kapı kilitliydi; çok erken gelmiştim. Bir sonraki saati yakınlarda bir kafede kakao içip gazete okuyarak geçirdim. Belki de eve gidip üstümü değiştirsem iyi olurdu ama hangi anıların içimi tırmıklamak için odamda pusuya yattığını biliyordum -dantel perdeler, yatak, hatta küvet. Lola'nın zalimce sadakat-

sizliğini bir yana bırakıp dürüst olmak gerekirse kayıp cildin gizemini hâlâ merak ediyordum.

Son iki haftamı geçirdiğim minik hücreme vardığımda, kaybolmuş ciltten bir sonraki yazma üzerinde hemen çalışmaya başladım. İlk sayfada tanımadığım, eciş bücüş bir el yazısı beni karşıladı. Bir duayla başlayan okunaksız yazı, acılar içindeki topluma bir daha böyle bir yıl yaşatmaması için Tanrı'ya yakarıyordu. Okudukça, insanları kırıp geçiren salgına, beklenmedik kadar çok sayıda ölümün getirdiği inanç kaybına, hem sivil yönetime hem kilise yetkililerine karşı başlamış ama -merhametli Tanrı'ya şükürler olsun- bastırılmış isyana, asi ruhları cezalandırmak için adil Tanrı'nın kente musallat ettiği bitmez tükenmez fırtınalara, bu yağmurlarla gelen ikinci bir salgına ilişkin rahibin yaptığı belli belirsiz imalarla, kayıp on iki ayın tarihi ortaya çıkmaya başladı.

Yeterince açıktı. Kentin kuruluşundan beri yüzlerce yıldır mezarlıklarımızı dolduran sarılıktan ölmüş cesetlerin çokluğunu düşünürseniz ilk salgının sarıhumma olduğu kesindi. Peki, yağmurlarla gelen ikincisi, bugünkü gibi bir salgın olabilir miydi? Başka hangi nedenle bugünkü yönetim, o eski korkunç yılın el yazmasını kamunun gözünden kaçırmakla yetinmeyip, yüzlerce yıldır Fransiskan tarihinin yoğrulduğu küçük odayı duvarla kapatacak kadar ileri gidebilirdi? Çağdaş büyükşehrimizin kaderini, soyundan geldiğimiz o ilk çaresiz, düzensiz yerleşiminkiyle başka ne bağlayabilirdi? Bu bağın kurbağalar olduğu kesindi.

Yeni yazar, görev bilinciyle günlük kayıtları yaz ortalarına doğru sürdürdükçe dili biraz rahatlamış, bazen iğneleme sınırlarına varan muzip bir mizahi

havaya bürünmüştü. Ama onun kötü yönetime ilişkin çekingen iğnelemeleri beni şaşırttı. Daha önceki ciltlerde hem sivil hem dini yetkililerin yerli halka uyguladığı bütün zulmün, bütün aptalca uygulamaların otuz yıldır saygıyla, sabırla savunulmasına katlandıktan sonra, bizim zavallı papazın, Suarez y Vellajo'nun bile şehvet düşkünlüğünü, servet hırsını diline dolayan ayıplamalarıyla ağzım açık kaldı.

Mevsim sonbahara evrilirken rahibin esprili dili zaman zaman acıya çalmaya başladı. Kış başında, birbiriyle ilintisiz cümlelerinde gittikçe artan yazım hatalarından aklının deliliğe kaydığını gördüm. Tekrar tekrar "Tazmin Töreni" dediği şeyi anlatıyordu. Doğrusu yazdıkları hasta bir beynin sanrıları gibiydi. Parlatılmış silahlarını kuşanmış, renkli ayin giysileriyle alımlı yetkililer, muhteşem bir törenle, önde kutsal ilahiler okuyan yerli çocuklarından oluşturulmuş bir koronun peşinden dünyanın derinliklerine yürümüştü. Niye? Benim zavallı çatlak keşişimin ısrarla belirttiğine göre, Suarez y Vallejo, daha büyük felaketlerin önüne geçmek için, "imparatorun" hazine sandığını geri vermeye mecbur kalmıştı. "Böylece kendimizi kurtardık," değişmez sonucuna varıyor, şu ahlaki uyarıyla anlatımını bitiriyordu "Paraya tamah etmeyin."

Tehlike -her ne idiyse- geçmişti ama yazar onun korkusunu bir türlü üstünden atamıyordu. Sayfayı çevirdiğimde, yerine geçtiği kişinin kaybının yasını tutarak nöbetine başlayan başka bir rahibin el yazısıyla karşılaşınca şaşırdım. Yeni yazının süslü ifadelerle Kutsal Kitap'a yaptığı göndermeleri doğru anladıysam, bizim çatlak rahip bir gece ortadan kaybolmuştu, anlaşılan kendini imparatora adayıp bağışlanmasını

dilemek amacıyla ormana kaçınıştı (ya da o akşamüstü sırrını açtığı yarım akıllı bulaşıkçıya söylediği buydu). Hüzünle kitabı kapadım, yüzümü deri kapağın damarlı yüzeyine dayadım.

Devam etmeye yüreğim elvermiyordu; zavallı rahibin acıklı kaderi içime dokunmuştu. Birdenbire Lola'yı ne kadar özlediğimi fark ettim. Aramızda doğmasına yol açtığım yanlış anlama için özür dilemeye kesin karar verip, bütün gün bana işkence çektiren kıskançlık nöbetlerini bastırmaya ant içerek eşyamı topladım, deli rahibin acıklı öyküsünü raftaki yerine koyup Lola'nın dairesine koştum. Neyse ki yağmur öğleden sonra ara vermişti, ben titrek, tombul damlaların ağırlığıyla yaprakları eğilmiş ağaçların altında tramvay beklerken kent, biraz bulanık da olsa, ender rastlanan pembe bir gün batımının keyfini sürüyordu. Kendi kendime bunun iyiye işaret olduğunu söyledim.

İki saat sonra, Lola'nm, arkasına büzüldüğüm kapısının önündeki sahanlıkta beklerken merdivenlerden karşıma çıkmamış olması beni pek kaygılandırmadı. Kız arkadaşları vardı, belki onlarla yemek yemiş, sonra da bir sinemaya gitmeye karar vermişlerdi. Ya da sadece mesaiye kalmıştı. Ama Lola'nın komşuları köpeklerini gezdirmekten dönüp çöplerini çıkardığında, onların genç kızları erkek arkadaşlarıyla gizli buluşmalarından dönüp sessizce içeri süzüldüğünde ama asıl gecenin bir vakti kapıya yapışmış uyandığımda Lola'nın eve dönmediğini anladım. O geceyi kimin yatağında geçirdiğini biliyordum elbet. Fakat o pos bıyıklı domuzun ahırının nerede olduğunu bilmiyordum, o yüzden serpiştiren yağmur altında terk edilmiş, yorgun argın evime yürüdüm.

O gece kalbimde, sevdiğim kadına vurgunluğumun zımparasıyla zaten taze yaralar açılmıştı, bir de üstüne Lola'nın (ona Paskalya'da hediye ettiğim incili şapka iğnesiyle) kapıma tutturduğu gözyaşıyla ıslanmış acı notunu görünce bu yaralarıma tuz basıldı sanki. O da benim gibi aşkımızı kurtarmak için bütün gece kapımda beklemişti. Ama saatler gece boyu yapayalnız saatleri kovaladıkça benim yeni bir sevgiliyle onu aldattığım düşüncesi öfkesini kabartmıştı. O da kıskançlığının musluğunu açmış, acımasız sözlerini küçük nota boca etmişti.

Eğer saçma sapan bir bahane uydurmaya çalışırsam onu evde bulamayacağımı o kâğıt parçası açıkça belirtiyordu. Yüzbaşı -demek domuzun bir de rütbesi vardı- ona kucak açmıştı. Ben onun soğukkanlılıkla yazdıklarını okuduğum sırada o, herifin koynuna girmiş, adamın cömertliğine karşılık veriyordu. Parçalanmış ilişkimizin hain cilvesinin farkına vararak yere çöktüm, ayakkabılarımın üstüne zıplamış olan küçük kurbağalara birer tekme atmaya bile üşendim.

Gençliğimde başkente turneye gelen Fransız farslarında, sevgililer arasındaki böyle yanlış anlamalar, çılgın bir dördüncü perdenin sonuna denk sürerdi. Perde, alıngan genç kadınla beceriksiz Piero'nun üstüne inerken seyirci kırmızı kadife koltuklarına yerleşir, sevimli âşıkları ayıran kördüğümün çözüleceğinden emin beşinci perdeyi beklerdi. Ama bu fars değildi -en azından tiyatrodaki fars değildi. Beşinci perde olmayacak, aşkımız yeniden doğmayacaktı.

Lola'nın kaybıyla umutsuz, bitkin öğleye kadar uyudum. Kalktım, darmadağındım, iki gün önce giydiklerim hâlâ üstümdeydi. Lola'mı yitirmeme mal

olan o gülünç el yazmalarına lanet okuyarak yıkandım. Musluktan küvete akan suyun şırıltısı, bu en karanlık yaz öğlesinde bulutlardan -duygusallığımı bağışlayın- gözyaşları gibi dökülen yağmurun sesini bastırıyordu.

Yakınlarda bir kafede sıkı bir öğle yemeği ile iki-üç kadeh koyu kırmızı şaraptan sonra aklıma takılmaya başlayan Lola'nın anıları değil de, şu bizim çatlak Fransiskan rahibin ormana kaçmadan birkaç gün önce yazdıkları oldu. "Her şey bir tas altın için," diyordu aklımda kaldığınca, "bir kutu zümrüt için." Öyküsünü hızla okurken deyimlere pek takılmamıştım. Yazmalar dönemin gongoristik[11] modasıyla öyle ağdalı hale getirilmişti ki bu söylemi, kaçık rahibin şiddetle kınadığı para hırsının basit bir eğretilemsisi sanıp geçmiştim. "Tazmin Töreni" bir şeyi, bir yere, bir kimseye geri vermiş olmalıydı. Verilenler altın ve zümrüt olabilir miydi? Ama nereye, kime verilmiş olabilirdi?

Dördüncü kadeh gözlerimi açtı. Görkemli törende "dünyanın bağırsaklarına" yürünmüştü. Tabii ya, diye düşündüm.

Yolda üç kez düşerek hızla belediye binasına döndüm, koridordan aşağı yürüyüp gizli odama vardım. Ama Suarez y Vallejo'nun soluk resmine gelince durmadım. Tam tersine, dönerek dünyanın tam kalbine gidiyormuş gibi görünen yarı karanlık rampayı koşarak inmeye başladım. Sonra, yolun iyice daraldığı bir kıvrımda aniden karşıma çıkan yolu kapamış duvara çarpmamak için yavaşlayıp iki elimle yaslandım. Bu beklediğim bir şey değildi. Nefes nefese yere oturup

11. İspanyol şair Luis de Gongora (1561-1627) gibi yazma biçimi. (ç.n.)

başımı duvara dayadım.

Önce pek farkına varmadım, uğultunun yani. Ama kulağımı duvara dayayınca, arka tarafta üst perdeden uğultulu gürültüyü duydum -hayır, hissettim. Duvarı daha yakından incelemeye başladım. Uzaktaki bir ampulden gelen kirli ışıkta bile, el yazmalarını mezara gömen taze sıvayı tanıdım. Duvar, bu koridora yakınlarda, belki birkaç ay önce örülmüştü. Yokuşun biraz yukarısında paslı bir demir çubuk bulup sıvayı kazımaya başladım.

Çubukla sıvayı birkaç santim derinliğinde delince tahtayla karşılaştım. Bu engele çubukla vurunca çıkan ses yakınlarda bir yerden yankılandı. Yakalandığımı sanıp korkarak durdum ama duvarın arkasındaki uğultuyu kesen başka hiçbir ses duymadım. Açtığım deliği biraz büyüttüm, çubuğu levye gibi kullanıp sıvayı kırmaya çalıştım. Bembeyaz tozlara bulanmış halde duraklayınca karşıma, üzerine demir kuşaklar atılmış eski bir ahşap kapı çıktı. Şeytanın ta kendisini bile hapsedebilecek gibi duran kapı, demir sürgüler, asma kilitlerle sağlama alınmıştı. Demir çerçevesi yekpare kayanın içine yerleştirilmişti, o zaman ilk kez farkına vardım ki koridorun duvarları da, tavanı da taştan yontulmuştu. Yine de yüzyıllar etkisini göstermişti. Kapının meşe kaplamalarının şurasında ya da burasında kurtların kemirerek açtığı ince delikler vardı. Ayrıca koca kilitlerin üstünde, keskin bir şeyle yılların pasını örselemiş taze çizikler görünce şaşırmadım. En büyük kurt deliğine ağzımı yaklaştırıp tozları üfledim. Sonra yüzükoyun yere uzanıp minik oyuğa gözümü yanaştırdım.

Kapının arkasındaki nemli mahzende dehşet veri-

ci bir şaşkınlıkla, tüyler ürpertici yeşil ışıltılı binlerce, milyonlarca kurbağayı vıraklarken gördüm. Onlarla sadece göz göze gelmiştim belki ama gelen hırıltılı seslerini düşmanca bir tehdit gibi algılayıp sarsıldım. Onları gözetlerken koca bir kurbağanın kapıya doğru fırlaması üzerine sıçrayıp başımı geri çektim.

Başımın bu ani hareketiyle ürpererek uyandım. Rüya o kadar canlıydı ki bir an kafam karmakarışık duraladım. Sonra sarhoşluktan sızıp dayandığım boş duvarı gördüm. Ne ahşap kapı, ne vıraklayan kurbağalar, hiçbiri yoktu. Daha yakından bakıp da tırnağımla duvarı kazımaya başlayınca sıva bile bulunmadığını, sadece bütün koridorun oyulduğu soluk renkli taşı fark ettim.

Keşif yolculuğum karaya oturmanın eşiğinde görünüyordu. Eski bir bulmacanın derinliklerine dalmam, beni bütün gizemin kaynağı olan, bağışlanamaz, engellenemez bir çıkmaza sürüklemişti. Ama o an, kulaklarım hâlâ kurbağa sesleriyle uğuldarken, yerlilerimizin rüyalarına gösterdikleri saygıyı hatırladım. Kendimi özellikle bu konuda, aymazlığımızla yüzyıllar boyunca yağmaladığımız bu orman çocuklarının öğütlerine terk etmem gerekmez mi, diye aklımdan geçirdim. Gerçek hiç bu kadar açık görünmemişti bana. Yarı sarhoş, gördüğümün rüya olmadığına kendimi inandırdım. Hayır, bana -kimden olduğunu düşünmeye cesaret edemediğim- bir vahiy gelmiş, gözüm açılmıştı.

Üstümü başımı silkeleyip gizli odaya döndüm, okuduğum son el yazmasını ceketimin içine saklayıp kimseye belli etmeden, saat beşte hafta sonu için belediye binasını boşaltan memur kalabalığına karışıp

dışarı çıktım. Belki kırık kalbim ile Lola'yı yeniden elde etme konusundaki zayıf umudum beni buna zorladığı için, belki yetkililerin doymak bilmez hırsının çıldırttığı zavallı Fransiskan rahibine saygımdan, belki de unutulmuş bir tanrının peygamberi olduğumu gerçekten düşündüğüm için, pazartesi sabahı beni görevlendiren dergi yayın yönetmeninin odasına girdiğimde elimde, belediye başkanının "aşağılık", onun başdanışmanının "temelsiz", hatta zavallı belediye arşiv memurunun "bütünüyle uydurma" diye şiddetle eleştireceği bir yazı vardı.

Kuşkusuz hepsi haklıydı. Ama aman vermeyen yağmur ile kurbağaların bolluğu onların inkârlarını sildi süpürdü. Boş inançla, efsaneyle tıka basa dolu yazım, çoğu hemşerimin, önümüzdeki çözülemez soruna akla yakın tek açıklamanın doğaüstü güçler olduğu yolundaki derin inancına uygun düştü. Bu batıl inanç ile yiyici politikacıların para hırsıyla bu çıkmazı pekâlâ yaratmış olabileceği düşüncesi bir araya gelince, benim yazımın büyük destek alması kaçınılmazdı.

Sonunda bir şey olmadı tabii. Her şeyden önce bütün savcılar belediye başkanıyla aynı partidendi. Ayrıca, belediye arşiv memurunun, kendi deyimiyle bugünkü "durum" ile el yazmalarında belirtilen salgın arasındaki benzerliğe belediye başkanının dikkatini çektikten sonra, hem kendini hem mesleğini sonsuza dek lekelememek amacıyla, halk arasında panik yaratmamak için kayıp cildi ortadan kaldırdığı yolunda bir açıklama yapmaya başkan tarafından razı edildiği söylenerek kandırıldım; ancak, Cumhurbaşkanı bizim haftalık derginin sahibini müsteşar yardımcılığına ömür boyu kaydıyla atayınca bu açıklama hiçbir za-

man kâğıda dökülmedi.

Yağmuru dindirip ikinci bir Tazmin Töreni ile kurbağaları defetmek isteseler bile, ne altın çanağı ne zümrüt kutusu -artık bunların birer söylem biçimi olduğunu biliyorum- devlet töreniyle imparatorun yeşil mahzenine geri konabilir.

Böylece yetkililer benim suçlamalarımı alaya aldılar. Hatta kamu malını belediye binasından gizlice almaktan bile hakkımda dava açmadılar ama zaten o cildi benden almışlardı -kaçık rahibin benden aldığı son intikam, diye düşündüm.

Yağış sürdü. Kurbağaların sümüksü sıvısının, bize her değdiğinde daha zehirli hale geldiğini öğrendik.

Önce çocukları uzaklaştırmak zorunda kaldık. Ardından hamilelerle yaşlılar. Sonunda belediye başkanımız, ulusal kahramanımız Suarez y Vallejo'yu izleyip kenti daha yaşanabilir bir yere taşıyacağını açıkladı. En sonunda da koltuk değnekleriyle, bastonlarıyla son kalanlar da gitti, hatta benim tatlı Lola'mla bıyıklı yüzbaşısı bile.

Bana gelince, kendimi kolayca sürgün edemeyeceğimi anladım. Ben de kenti terk ettim, doğru, hem bu kıtada hem başka yerlerde dolaştım. Yıllar olukları dolduran yağmurmuşçasına aktı gitti, ama ben, zavallı Fransiskan gibi, uzun zaman önce yağışlı yazda başkentte yaşanan olayları arkamda bırakamadım. İmparatora tazminat ödenmesi gerektiğine inanmayı sürdürdüm.

Bu yabancı tımarhanede uzun zamandır işimi zorlaştıran doktorlarım ülkeme dönmemi engelliyor. İddialarıma karşı çıkıyorlar. Bu yüzyılda başkentin terk edildiğine ilişkin hiçbir kayıt olmadığında ısrarlılar.

Doğduğum kentin, suçladığım ülkenin adını bilmediğimi söyleyip bana işkence ediyorlar. (O isimleri unutmak mı? Kendi adımı unuturum daha iyi. Hayır, zavallı ülkemin, sevgili kentimin yeniden istismar edilmesine yol açmamak için hiçbir bilgi vermemekte direniyorum.) Akrabammış gibi davranan yabancıları gösteriyorlar bana. Halam olduğuna yemin ettikleri tuhaf bir kadın, benim Philadelphia'da doğduğum konusunda direniyor. Germantown'da büyümüşüm. Penn'de[12] okumuşum. Güleç bir yüzle yanlış kişi diyorum. Ama kadın gülümsüyor; bana Morris diyor, inancından hiç vazgeçmiyor.

Bu nedenle özgürlüğüm için artık yazılı başvuru yapıyorum. Bütün öyküyü sizin için anlattım. Bütün bunları, bu kadar ayrıntılı olarak uydurduğuma kim inanır? Bunca acıyı gerçeklerden hiç sapmadığım için çektim.

İşte böyle, burada küçük hücremde elimde kalem oturup, dünyanın öbür ucunda, tıklım tıklım dolu başka bir hücredeymişim gibi, mum ışığında son boş sayfanın üzerine eğilmiş, kilise görevlisi misali, güçlü bir rüzgârın önünde savrulan yapraklarcasına dağılmış halkım için artık var olmayan, sabırlı ormanın uzun zaman önce yeniden kazandığı terk edilmiş binaların tepesinde, her zamanki gibi mesafeli, sadık kullarına kendisini göstermeye tenezzül etmeyen imparatorun şerefine bir sürü boğuk vıraklamanın karanlıkta yankılandığı, bir zamanların büyük başkentinin ilk yüzyılının (şimdi de, ah bu benim inatçılığım, son birkaç ayının) günlüğünü tutuyorum.

12. *Penn*, Pennsylvania Üniversitesi. (ç.n.)

BABA OLMAK

Huzursuz geçen uzun bir akşamın sonunda Sami ağlayarak Steven'a ondan bebek beklediğini itiraf ettiğinde, ilişkileri henüz tomurcuklanıyordu. Adam, onu elinden geldiğince sakinleştirdi.

O gece Steven, paylaştıkları yatakta uyuyan Sami'yi karanlıkta seyretti. Kadının içinde neler olup bittiğini hayal etmeye çalıştı. Ama yedi-sekiz ay içinde bir hemşire, aralanmış rahimden çıkıp ciyaklayan kanlı bir bebeği ona uzattığında kendi içinde neler olup biteceğini daha da dikkatle hayal etmeye çalıştı.

Sabah olduğunda Steven, Sami ile evlenmeye kesin karar vermişti. Kadını gebeliğinde yarı yolda bırakmaya içi razı değildi. Kürtaj ya da ona benzer bir maceraya atılıp korkularına boyun eğmek de istemiyordu: Geceki tartışmadan sonra Sami'nin bu çocuğu istediğine kuşku yoktu. O da, eninde sonunda, Sami'yi istiyordu.

Kısa süren balayından dönünce çift kendilerini ana babaya dönüştürmeye koyuldu. Anne adayı, Steven'ın her nasılsa gözünden kaçmış köşelerdeki kirleri kazıyıp, yıllardır duvarlarında oluşmuş leke-

leri silerek daireyi dip bucak kırkladı. Tüylerin döküldüğü yerlerde ne olduğu anlaşılmayan desenlerin belirdiği yıpranmış halıları pencerenin pervazına serip gösteren isteksiz halı koleksiyoncularının kayıtsızlığına kızan Steven, elektrikli süpürgeyle odanın tozunu aldı. Ama Sami'nin, evini elden geçirmesine hiç ses çıkarmadı. Hatta engelli savaş gazileri, üstü kepenkle kapanan eski moda masasını merdivenlerden indirip kamyonetlerine yüklerken bile, çalışma odasını bebek odasına çeviren karısına karşı çıkmadı. "Bebek bir yerde uyuyacak elbet," demesine hemen katıldı. Bir keresinde akşamüstü eve erken gelip kadının yeni bebek odasına, kabuklu deniz hayvanları, balıklar, yelkenlilerle süslü duvar kâğıtlarını döşemesine yardım etti. İşi gece yarısı bitiren çift, eserlerine hayran oldular. "Daha önce hiç bu kadar mutlu olduğumu hatırlamıyorum," diyen kadın, gözyaşlarını koyuverdi.

Ertesi sabah aniden bir kanama başladı.

Sami'nin banyodan gelen alçak sesli çağrısını duyduğunda Steven, pencereden yatağa vuran günışığı ile uyku arasında bocalıyordu. Korku içinde kapalı kapının önünde durup ne olduğunu sordu. Kadın, sesi titreyerek, "Kan geldi," dedi. Önce ne demek istediğini anlayamadı ama karısının kapıyı açıp da kafasını öne, arkaya sallaması her şeyi anlatıyordu.

"Hayır," diye ısrar etti, "her şey yolunda gidecek."

Sami ona bakmıyordu. Başını sallayıp duruyordu. "Ters bir şey var."

"Sen hemen yat. Doktor çağıralım."

Doktor, Sami'ye ayaklarını yüksekte tutup yatmasını söyledi. "Böyle şeyler olur," diye moral verdi.

Fakat yerleşme kanaması, doktor öyle diyordu, dinmedi. Sami tedirgindi ama doktorun öğüdüne uyup bütün gününü yatakta geçirmeye başladı. Kadının yatağa bağlı hamileliğine üzülen Steve televizyonu yatak odasına çekti, hatta portatif bir buzdolabı alıp yatağın yanındaki sehpanın üzerine yerleştirdi. Satış elemanı olarak çalıştığı erkek eşyaları satan işyerinden günün sonunda hızla eve dönerken köşedeki gazete bayiinden ona dergiler alıyor, çamaşırcıya uğrayıp yıkanmış çarşafları topluyor, bir Korelinin işlettiği marketten akşam yemeği için et, sebze seçiyor, ara sıra karısını sevindirmek için bunların yanına değişik karanfillerden derlenmiş bir demet de katıyordu. Bazen içindeki çocuğa uyup, Sami'nin açığa vurmadan sevdiği kırmızı meyve kompostosundan getiriyordu.

Yatakta yemeklerini birlikte atıştıran, iskambil oynayan, çapraz bulmaca çözen, eski filmleri seyreden çift, içe kapanık bir düzen kurmuştu. Her mutlu erkek gibi Steven da üzerinde sürüklendiği denizin sonsuz olduğunu, yakında oturacağı sığ kumsallar, çarpacağı kayalık kıyılarla sınırlı olmadığını sanmaya başlamıştı. Bu nedenle, bir gece Sami'nin hıçkırıklarıyla uyanıp çarşafları kan içinde bulunca gerçekten çok şaşırdı.

Her ne kadar doktor, kadının her bakımdan sağlıklı olduğunu söylese de, düşükten sonraki günlerde Steven, onun yanaklarında bir solgunluk, sesinde bir yorgunluk olduğunu düşünüyordu. Onu, aşağıda yol kenarında seksek oynayan küçük kızları pencereden izlerken yakalayınca, onun hüznünü içinde hissetti, bundan da kaybettikleri çocuğu sorumlu tuttu.

Saçma olduğunu biliyordu ama birkaç hafta içinde Sami'nin ruh halinin düzelmesine karşın, kabaran

öfkesini bastıramadığını fark etti. Bu inadından ürkerek eski terapisti Dr. Bernard'ı görmeye kendini neredeyse ikna etmişti ki bebek odasında çocuğu ilk kez gördü.

Sami hamileliğini geride bırakmış gibi görünse de, sarı kurdelelerle süslenmiş beşiği, çevresinde bir tekir kedinin üç beyaz fareyi kovaladığı rengârenk müzik kutusunu, birbirine sarılan gül çıkartmalarıyla bezenmiş sallanan sandalye ile bebek odasındaki öteki birkaç eşyayı ortadan kaldırmaya henüz hazır değildi. Steven, kadına, kaybını hatırlatan bu kalıntıları apartmanın bodrumundaki depoya koymanın nazik bir davranış olacağını düşündü. O yüzden bir cumartesi öğleden sonra, mutfağın damlayan musluğunu tamir edeceği bahanesiyle evde kalıp karısını alışverişe gönderdi.

Birkaç haftadır kapalı tuttukları kapıyı açınca odanın, evin geri kalan yerlerinden çok daha soğuk olduğunu görüp şaşırdı. Kış güneşinin ışığı karanlığa doğru kaymaya ve duvar kâğıdının neşeli yelkenlileriyle oyuncu balıkları, altın renkli gölgelerle parıldayan pastel bir okyanusun üstünde dans etmeye başlamıştı. Başını duvardan öteye çevirince birden çocuğu gördü, pencerenin önünde tay tay duruyordu.

Boğazı sıkılıyormuş gibi gelse de, şaşırmaktan çok, kızmıştı. Çocuk -kalın paltosu, kulaklarını örten yün başlığı içinden bakan, kız mı, oğlan mı olduğunu çıkaramadığı çocuk- onu merak ediyormuş gibi görünüyordu. Steven hırıltılı bir sesle, "Burada ne arıyorsun?" diyebildi. Daha sözcükler ağzından çıkarken minik görüntü siliniverdi.

Çocuk o kadar gerçek, palto, eldiven ve başlığa

sarınmış biçimde o kadar kanlı-canlı idi ki basit bir sanrı olabileceği düşüncesi Steven'ın aklından bile geçmedi. Pencereye doğru yürüdü. Ahşap döşemede, küçük kırmızı kar çizmeleriyle bastığı yerde bir damla bile su yoktu. Ne düşüneceğini bilemedi. Beşiğe dokunmadan çıkıp kapıyı kapadı. Bir saat sonra Sami, iki eli indirimli alışveriş paketleriyle dolu döndüğünde o da musluğun contasını değiştirmişti.

Çocuk aklını karıştırdıysa da Steven karısına bundan söz etmedi. Kendi kendine bunun bir anı, gerçekten de kazara ortaya çıkmış bir anı parçası olduğunu söyledi. Uyanıkken görülmüş bir rüyaydı. Ama gecenin ileri saatlerinde bütün bu açıklamalar hiçbir anlam taşımıyordu.

Sami uyuduktan sonra yataktan kalkan Steven, parmaklarının ucunda koridoru geçip bebek odasına gitti. Odaya bir daha bakmaya kendini mecbur hissetmişti. Kapı tokmağını tam bir sabırla, kurulurken sonuna dayanmış bir saat zembereğinin direnmesi gibi, artık dönemeyeceği kadar çevirdi. Ani bir hareketle kapıyı itti, tokmağın boşalan yay sesini duydu. Perdeleri hâlâ açık olan pencere, aşağıdaki dükkânların neon tabelaları ile sokak lambalarından vuran ışıkta kor gibi parlıyordu. Koridordaki duvar lambasının cılız sarı gölgesi omzunun üstünden döşemeye vuruyordu. Çocuğun orada olmadığını anlaması için odanın lambasını yakmasına gerek duymadı. İçerde kimse yoktu.

Sonra tuttuğu soluğunu tam bırakırken mızmızlanan sesi duydu. Önce Sami ağlıyor sandı ama hemen peşinden sesin bebek odasından geldiğini anladı. Tutulamayan hıçkırıkları izleyip dolaba giden Steven,

kapağı sonuna kadar yavaşça açmadan önce bir an duraksadı. Sesin ayakucundan geldiğini biliyordu ama hiçbir şey göremedi. Abajuru yakmak için boncuklu zincire uzandı. Işık yanınca yürek burkan, umutsuz ağlama kesildi. Steven dizlerinin üstüne çöktü, ellerini dolabın meşe kaplamalarında gezdirdi. Kaldırıp baktığında parmak uçlarında tozdan başka bir şey yoktu.

Ertesi gün, evde duramayacağını anlayınca Sami'yi yürüyüşe çıkardı. Güzel bir öğleden sonrasıydı, kar yığınları parlak mavi göğün altında pırıl pırıldı. Dönüş yolunda -böyle bir günde genç anne-babalarla onların çocuklarının doldurduğu- parka girmeden kenarından dolaşmak istediyse de karısının ısrarıyla güneşli bir bank buldular. Patikanın öte yanında atlıkarıncada, kaydırakta, sallanma iplerinde, salıncaklarda minikler oynaşıyordu. Parlak kar giysileri arasında, önceki gün gördüğü, dün gece bebek odasında sesini duyduğundan emin olduğu çocuktan bir iz arayarak huzursuzca kıpırdandı. Arkadan dikkatini çeken biri oldu ama küçük kız dönünce arada bir benzerlik olmadığını anladı. Ağlayan başka birine iki kez baktı. Ama sonunda çocuklardan hiçbiri, ona aradığı çocuğu anımsatmadı. Parkın karaağaçları oturdukları banka buz gibi gölgeler serpmeye başlayınca Steven, kalkmasına yardım etiği Sami'ye sıcak bir şey içmeyi önerdi.

Kafede sade kahvelerini yudumlarlarken Sami fincanına birbiri ardına şeker atıyordu. Steven sevgiyle ona gülümsedi. "Çok mu üzgünsün?" diye sordu. "Yani bebek hakkında demek istiyorum."

Karısı, "Başka biriymişim gibi hissediyorum," diye yanıtladı. "Bir yıl önce, seninle tanışmadan, ırmakta sürüklenen bir kayık gibi yalpalıyordum."

Adam, "Ya şimdi?" diye merak etti.

Kadın, "Şimdi..." diye boğuk sesle fısıldadı ama başka bir söz edemeden ağlamaya başladı. Masanın üstünden uzanıp adamın elini tuttu.

Steven, bebek odasının kapısını yeniden açıncaya kadar bir hafta geçti. İşten eve henüz dönmüştü, yatak odasına üstünü değiştirmeye gitti. Koridoru geçip, Sami'nin akşam yemeği için ıspanak yıkarken musluğu açık tuttuğu mutfağa doğru yürürken, bebek odasının önünde durup içeriye bir göz attı. Çocuk, yeşil tulumu içinde karanlıkta oyuncakların başına çömelmişti. Steven küçük kafanın kapıya doğru döndüğünü gördü, göz göze geldiler. Sonrasında hiçbir şey yoktu, camları buzlu gibi gösteren ayışığı ile neonlardan başka hiçbir şey. Kapıyı kapadı.

Yemekteki sessizliği Sami'yi kaygılandırdı; neyi olduğunu merak etti. Bir yalan uydurmak üzereydi ki, "Bebek odasında bir çocuk var," sözlerinin ağzından döküldüğünü duydu.

Sami'nin benzi attı. "Ne?"

Utancından yüzünü tabağından kaldıramıyordu. "Bir çocuk," dedi.

"Ne çocuğu?"

"Çocuk değil, gerçek bir çocuk değil." Doğru sözcüğü bulmakta zorlanıyordu. "Bir hayal, bir şey, bir sanrı."

Sami bakakaldı.

"Bilmiyorum, bir şey işte." Karısını inandırmak istiyordu. "Geçen hafta oradaydı, şimdi geri gelmiş."

Kadın bir şey demeden masadan kalktı. Steven onun terliklerinin sesinin koridordaki yankısını, eliyle kapı tokmağını çevirişini, açılan kapının gıcırtısını dinledi, hatta elektrik düğmesinin açılıp kısa bir süre

sonra kapanışını duydu.

Sami yerine otururken sandalyesi döşemeye sürtündü. "Orada kimse yok," dedi kızgınlıkla, "hiçbir şey yok."

Steven onun kendisine inanmasını öyle istiyordu ki. "Geçen cumartesi gecesi ağlıyordu. Sen uyuduktan sonra."

"Bunu niye yapıyorsun?"

O gece birbirlerine sırtlarını dönüp yattılar, karısının yumuşak soluklarını dinleyen Steven, delecekmiş gibi karanlığa baktı durdu.

Ertesi akşam işten dönünce Sami'yi mutfak masasında otururken buldu. Başı ellerinin arasındaydı.

"Kusura bakma, affedersin," diye öpmek için eğildi.

Ama kadın onu durdurdu. "Çocuğu gördüm," diye iç titreten bir sesle fısıldadı. "Sonra da o beni gördü... kayboldu."

Steven onun elini tutarak, "Affedersin, canım," diye içini çekti.

Sami, kocasına baktı. Yanağından bir damla yaş süzüldü. "Pencereye gittiğimde çocuğun neye baktığını gördüm." Derin bir nefes aldı. "Yolun karşısındaki iki kız çocuğuna. Kapılarının önünde oynuyorlardı."

Steven boş bulunmuştu. "Başka çocukları mı seyrediyordu?"

Sami dudağını ısırarak başıyla onayladı.

Kocası, konuşurken kararını vermişti bile. "Buradan taşınmalıyız. Bu gece otelde kalırız."

"Hayır!" diye Sami karşı çıktı. "Bebeği bırakıp gidemeyiz. Bize ihtiyacı var."

"Sadece üzgünsün. Bu gece Randolph'ta kalırız;

çok pahalı değil. Yarın ne yapacağımıza karar veririz."

Karısı, "Hayır," diye ısrar etti, "burada kalıyoruz. Bize ihtiyacı var."

"Nerden biliyorsun bize ihtiyacı olduğunu? Gerçek bile değil o, sadece... sadece bir..."

"Sadece bir ne?" diye Sami araya girdi. "Çocuk çok üzgün. Onu burada tek başına bırakmayacağız."

Steven karsısının sesindeki, daha önce hiç duymadığı kararlılığı sezdi. "Peki," dedi, "madem öyle istiyorsun biz de kalırız. Ama o odaya gitmeyeceksin, hiç olmazsa ben yokken."

Akşam yemeğini bitirene kadar beklediler, sonra el ele tutuşup bebek odasının kapısını açtılar. Çocuk, loş ışıkta desenini pek çıkaramadıkları pamuklu pijamasıyla yerde yatıyordu. İçeri girdiklerinde kalkıp onlara baktı. Derken çocuğun dudaklarının kıpırdadığını şaşkınlıkla gördüler ancak ne dediğini duyamadılar

"Ah Steve, görüyor musun?" diye Sami fısıldadı. "Bize bir şey söylemek istiyor."

Kocası lambayı açtı. Işıkla beraber görüntü kayboldu. Odanın işe yaramaz eşyası, ani aydınlıkla donmuşçasına hüzne boğulmuş gibi göründü.

"Niye yaptın bunu? Onu kaçırdın."

Adam yalan uydurdu, "Daha iyi görebiliriz sanmıştım."

Ertesi gün Steven, başka bir yerde yeni bir hayat kurmak üzere taşınmaları gerektiğini karısının kabul edeceğine kendini inandırmaya çalıştı fakat o akşam eve gelince karısını karanlık bebek odasında sallanan sandalyede otururken buldu. Kadın, kocasına gülümsedi, konuşmasına fırsat vermeden parmağını dudak-

larına götürüp başıyla odanın öbür köşesini gösterdi. Adam, koyulaşan gölgeler arasında bir şeyin kıpırdadığını gördü.

Steven o gece de önceki gece gibi huzursuz uyudu. Gece yarısından hemen sonra, pek hatırlayamadığı rüyaya bir dalıp bir çıkarken, şarkı sesi duyduğu kanısına kapıldı. Daha sonra -ne kadar sonra olduğunu çıkaramadı- battaniyenin altına girmeye çalışan Sami onu uyandırdı. "Her şey yolunda," diye fısıldadı, "uyudu." Steven iyice uyanmıştı artık. "Melekler gibi."

Kadın eğilip onu öptü. Steven kolunu onun başının altından geçirip boynuna öpücükler kondurmaya koyuldu. Kadının gerilip kendinden uzaklaşacağını sanıyordu. Haftalar, haftalar önce kanama ilk kez başladığından beri sevişmemişlerdi. Ama o, adamı kendine doğru çekmiş, pijamalarının düğmeleriyle uğraşmaya başlamıştı bile. Kendilerini yırtıcı arzularının eline bıraktılar.

Steven kahvaltıda bir tartışma çıkacağını sanıyordu. Mutfağa girerken, kadın daha yüzünü ocaktan ona doğru çevirmeden önce özür dilemeye başladı. Ama birden kadının bir şarkı, daha doğrusu gece duyduğu ninniyi söylediğini fark etti. Karısının mutluyken nasıl göründüğünü unutmuştu. Kendi kendine *bunda bir yanlışlık var*, diye düşündü.

Öğle paydosunda Sami aradı. Telefonda, "Bebek, bugün biraz huysuz," diye yakındı. Adam, kadının kimi kastettiğini önce anlamadı, "Bebek?" diye tekrar etti.

O akşam hemen eve gitmedi. İşinin yakınındaki bir kafeye uğrayıp fincanındaki siyahlığa gözlerini di-

kerek kendilerine ne olduğunu anlamaya çalıştı.

Kapıyı anahtarla açarken karısı, "Ah, Steve," diye bağırdı, onu oturma odasında bekliyordu.

Geç kalma bahanesini anlatmaya çalışırken kadın onu durdurdu.

"Dudakları, Steven, ne demeye çalıştığını biliyorum." Gözleri yaşlarla parlıyordu.

Kadını sakinleştirmek için ellerini tutup kanepeye oturttu.

"'Anne.' Sanırım 'Anne,' demeye çalışıyordu."

Sesi homurtuluydu, "Sami, bu gerçek değil. Ne olduğunu bilmiyorum ama o bir çocuk değil."

Karısı, "Aa, elbette öyle Steven. O bir çocuk. Üstelik de bize ihtiyacı var," diye üsteledi.

Steven başını iki yana sallayıp içini çekti. "Ya da belki bizim ona ihtiyacımız var."

"Ne fark eder ki? Artık bir aileyiz."

Steven'ın ağzı ekşimişti. Boğazının alt tarafını yakan mide bulantısını güçlükle bastırıp "Aile?" diye tekrarladı.

Sami'nin bütün yemek boyunca çocukla ilgili neşeli konuşmasına aldırmadı, kararını çoktan vermişti. İçinden, *Onun iyiliği için*, diye düşündü ama gerçekleştiremeyeceği mutlu planlarını anlatan, her şeyden habersiz kurbanının katiliymiş gibi hissetti kendini.

Kuşkusuz çözüm basitti. Doğumu gerçekleşmeyen bebek, nihayet o gece anladığı gibi, kendi kendini yutan bir yıldız gibiydi. Her ne kadar geriye boşluktan başka bir şey kalmamışsa da, onlar o boşluğun minnacık, karanlık kalbine doğru çekilmişlerdi. Bu acımasız çekim gücünden onları tek bir şey kurtarabilirdi. Karısı bunu fark etmemiş olsa da, önceki gece

kurtulmaya başladıklarını, suçluluk hissini bastırmaya çalışarak, kendi kendine hatırlattı.

O gece geç saatlerde Sami, zevkten hâlâ nemli, bumburuşuk çarşafların arasında uyandığında Steven'ın yatakta olmadığını fark etti, geceliğini sırtına atıp karanlık koridordan geçerek bebek odasına gitti. Kapıyı yavaşça açınca kocasının pencereden vuran ışıkta, sandalyede usul usul sallanarak oturduğunu gördü.

"Ne oldu?" diye fısıldadı. "Bebek mi?"

Steven içini çekti. "Gel buraya tatlım."

Kadın, başını onun göğsüne yaslayarak kucağına oturdu.

"Bebek falan yok, Sami. Biz varmış gibi davranıyoruz. Bu da benim hatam. Bu işi başlatan ben oldum."

"Evet, baba sensin. Ama bebek gerçek. Nasıl olduğunu bilmiyorum ama bebek gerçek."

Adam onun sözüne aldırmadı. "Sen öyle mutsuzdun ki seni sadece rahatlatmak istedim sanırım. Buraya bütün eşyayı kaldırmaya gelmiştim, seni düşünüyor, dışarıdaki çocukların sesini duyuyordum..."

Sami yavaşça onun göğsüne vurarak, "Tamam canım, açıklamak zorunda değilsin. Ne olduğu umurumda değil. Artık bebek bizim nasıl olsa."

Steven'ın sabrı tükenmek üzereydi. "Bebek falan yok. Pişmanlık duyuyor, öyle olmasını biz istiyoruz. Arzumuzu bir gölgeye dönüştürdük, hepsi bu."

Başını hayır anlamında salladığını hissediyordu. "Olsaydı işte böyle olacaktı diye gördüğümüz bir rüya sanıyorsun bunu, ama bu ondan fazla bir şey."

Neredeyse kızarak, "Ne olduğu önemli değil,"

dedi. "Sen yeniden hamile kalır kalmaz hepsi unutulacak. Göreceksin."

Kadın onun yüzüne baktı. "Ama ben hamile kalamam ki."

"Niye kalamayasın? Doktor her bakımdan sağlıklı olduğunu söyledi."

Kadın, "Hayır," diye güldü. "Bebek emzirirken hamile kalamazsın."

Steven üç gündür huzurunu kaçıran korkuyu yeniden duyunca ürperdi. "Sen bebek emzirmiyorsun, Sami."

Kadın cevap vermedi. Onun yerine geceliğinin bir omuzun indirip göğsünü açtı. Bir süre meme ucuyla oynadıktan sonra parmağını kocasının dudaklarına uzattı. Adam, epey tatlı, ılık sütün tadını alınca dilini içeri çekti.

Ertesi akşam işten dönüp de Sami'yi mutfakta göremeyince telaşla evi aramaya koyuldu. Onun için kaygılanıyordu. Belki yatak odasında uzanıp uyuyakalmıştı. Belki de bebek odasındaydı. Ama yatak çarşafları bozulmamıştı, sallanan sandalye de boştu. Bakkala gitmiş olabileceğine karar verdi. Bu yüzden, az sonra kadın koridorda görününce çok şaşırdı.

"Neredeydin?" diye açıklama bekledi.

Niye soruyorsun der gibi bakarak, "Bebekle ilgileniyordum," dedi.

"Olamaz. Eve gelince bebek odasına baktım. Orada değildin."

Kadın çaydanlığa su koydu. "Elbette oradaydım," diye üsteledi, "sallanan sandalyede bebeği emziriyordum."

Steven olayın üstüne gitmedi. Ama iki gece son-

ra uyanıp da yatakta Sami'yi göremeyince evi aradı, yine boş buldu. Bebek odasına ikinci kez gittiğindeyse Sami'yi kollarına yatırdığı çocukla pencerenin dibinde yere uzanmış buldu.

Steven başlarına ne geldiğini anlamaya çalıştıkça uzayda dönen gökcisimleri imgesine takılıp kaldı: Farklı yörüngeler izleyen iki gezegen, bazen birbirlerinin yanında oluyor, bazen de çevresinde döndükleri çocuk -bu sözcük konusunda tartışmaya mecali kalmamıştı- birbirlerini görmelerine engel oluyordu. Ama artık Sami'nin yörüngesinden kayıp, kendilerini döndüren minik kara deliğe doğru girdaba kapılmış gibi sürüklenmesinden korkuyordu. Karısını kurtarmak istiyorsa, deliğin onu çekmesini dengelemek, hem kendisine hem çocuğa olan uzaklığını korumak için bir şeyler yapması şarttı.

Her öğle arasında aradığında Sami'ye önce bebeğin ne yaptığını soruyordu. Onun sabah neler yaptığını anlatırken kapıldığı coşkusundan çıkarabildiğine göre, Steven'ın bebek fikrine direnmesinin gittikçe zayıfladığını düşünüp rahatlıyordu. Bir gün ilk kez eve bir oyuncak götürdü.

Sami oyuncağı kulağına götürüp sallayarak, "Ah, Stevie buna bayılacak," dedi.

"Stevie mi?"

"Babasının oğlu." Hoşgörüyle gülümsedi kadın.

Steven karşı koymadı; karısının güvenini kazandığını biliyor, böylece yavaş yavaş onu çocuktan uzaklaştıracağına inanıyordu

O hafta sonu Sami'ye mükellef bir yemek hazırladı, hatta düğün hediyesi olarak gelen gümüş şamdanları bile çıkardı, masaya onun en sevdiği çiçeklerden

bir demet çiğdem koymayı da unutmadı. Steven'ın konuşmasına, komik şakalarına kapılan kadın, bebekten hiç söz etmedi. Daha sonra kanepede uzanmış, Steven'ın pişirip tabaklara koyduğu bol çikolatalı turta eşliğinde şampanyasının son yudumlarını içerken kendini hevesli âşığının isteklerine bıraktı.

Sonraları Steven, Sami onun kollarında mahmur yatarken, kadının bütün gece şımartılmaya ses çıkarmamasından aldığı güvenin kolaylığından kuşkuya düştü. Onun yemeği tabaklara dağıtmayı, turtayı kesmeyi, hatta sevişmeyi kendi ellerine alacağını yarı umarak bir-iki kez duraksamıştı. Bebekten önce âdeti böyleydi. Şimdi ise saç baş dağınık kanepeye uzanmış adamın gösterdiği ilginin keyfini çıkarıyor, onun şefkatini bekliyordu. Kadının vücudunu tepeden tırnağa süzdü, öpücükleriyle onu uyandırdı.

Adam endişeli de olsa, Sami'nin kafasını çocuğa takmasını engellemeyi isterken onu sevindirmeye yönelik bu çelişkili stratejisini sürdürdü. Yöntem işe yarar gibi görünüyordu. Steven'ın onu aramasına gerek kalmamıştı, her zaman orada, yanındaydı. Kocasını çocuk konusunda ikna etme çabalarını bırakmıştı. Kadın bulaşıkları yıkarken, arkasından yaklaşınca bazen ağzından ninni değil, derin bir iç geçirme sesi duyuyordu.

Steven artık karısının güvenini kazanmayı çantada keklik görüyordu. Bir gece Sami, bebek odasında onun kendisine ne kadar farklı göründüğünü söyleyince, adam o güne kadar yalnız kendini kandırdığını anladı.

"Farklı mı?"

Kadın sandalyede sallanıyordu; o ise bir ayağını

pencere önündeki koltuktan sarkıtmış, dondurucu yağmur sularıyla parıldayan sokağa bakıyordu. Çocuk yerde, sırtı onlara dönük oturuyordu. Kadın konuşunca başını sese doğru çevirdi.

"Bilmem, daha ciddi," dedi yavaşça, sözcüklerini dikkatle seçiyordu, "daha burada, daha -bilmiyorum, sadece daha çok."

Steven kadının haklı olduğunu fark etti. Evet başkaydı. Aslında, camdan akarken donmuş sulu kardan oluşmuş kalın kıkırdağımsı lekelerden dolayı çiçek bozuğu gibi yansıyan kendi yüzünü bile güç tanıyabildi.

Sonra kendi yüzüne bakarken birdenbire, kadının söylemek istediğinden daha başka bir şeyi de kastettiğini anladı. Karısı kendine özgü o inceliğiyle, ayakucunda oynayan bu hayali, onların, bu ailenin zavallı deliliğini gerçekten kabul edip etmediğini soruyordu.

"Gerçek değil, anlıyor musun?" diye iç çekti.

Steven, Sami'nin çok yavaş da olsa ileri geri sallanmasını seyrederken oda soğudu. Fırtınayla yağan yağmurun kara çevirdiği dikkatini çekti, pencereden dışarı tekrar bir göz atınca dünyanın bembeyaz bir kundağa sarıldığını gördü.

Karısıyla çocuğuna baktı, içinde bir şeyin çıt diye açıldığını duydu, sanki gizli bir kilit minicik ellerle yerinden oynatılmış, sanki kalbi hem alttan hem üstten bastırılıp önce bir yana sonra öbür yana döndürülmüştü.

Küçük yaratık ona doğru emekleyip pantolonunun paçalarına sarıldı.

Oğlunu yerden alırken anımsamaya çalıştı: Bunca zamandır direnip durduğu, hep karşı çıktığı şey neydi?

SANAT ESERİ

Güzellik, hâlâ kıl payı katlanabildiğimiz şiddetin başlangıcından başka bir şey olmadığından...

Rainer Maria Rilke

Effinger Binası'nın sekizinci katında tozlu dişçi malzemesi depoları, ithalat şirketleri, sigorta acenteleri kalabalığında yolunu şaşırmış delikanlı, gemilere erzak satan bir işyerine sözleşmeleri ulaştırmaya çalışıyordu. Aşağıda tunçtan kapıları gösterişli asansörün yanındaki rehberde işyerinin kapı numarasının 817 olarak gösterildiğinden emindi. Loş koridordaki son odanın numarası 815'ti. Kapıyı açmayı denedi, kilitliydi. Süt beyazı cama yarım daire biçiminde altın rengi harflerle yazılmış J. GRUEN adının hemen altına, parmağındaki hukuk fakültesi mezuniyet yüzüğüyle tık tık vurdu.

Kapının çalınışına ince bir sesle yanıt geldi. Kapı sadece aralanmış olsa da, içerisinin aşırı ısınmış havası buz gibi koridora taştı. "Gemilere erzak satan Bay Hugo Fernandez'i arıyorum," diye açıklama yaptı. "Adım Peter Lagarde, avukatım." Kapının arkasından

kendisini süzen yaşlı adama kartvizitini uzattı.

"Bu katta değil. Fernandez diye biri yok."

Lagarde yaşlı adamın arkasındaki büroya baktı. Duvarlarına bir sürü yağlıboya tablo asılmıştı.

İnce ses canlandı. "Sen de mi koleksiyoncusun?"

"Sanat eseri mi? Biraz." Daigle ve Johnson hukuk bürosundaki dört yılında Lagarde müşterilerin, özellikle de büro ortaklarının güvenini kazanabileceğini düşünerek kendini bu işlerden anlayan zevk sahibi biri gibi tanıtmıştı. Lisans öğrenimi sırasında yan dal olarak sanat tarihi okuduğundan hayli inandırıcı olabiliyordu. Ama emeklilik kesintilerinin biriktiği fondan satın aldığı küçük ev ile yatırım yaptığı hisse senetlerinden sonra elinde, sanat piyasasında alışveriş yapacak sermayesi pek kalmamıştı. Lagarde, "Aslında," diye devam etti, "ben de koleksiyonumu genişletmeyi düşünüyordum."

"Belki bende ilginizi çekecek bir şeyler vardır." Kapı ardına kadar açıldı.

Lagarde, on dokuzuncu yüzyıl portreleriyle, dinsel eserlerle dolu küçük büroya girdi. Oda bir sekreter için düzenlenmişti; başka bir kapı, süslü bir çerçeveye oturtulmuş bir manzaranın gözüne takıldığı daha büyük ikinci bir odaya açılıyordu. "Ah! Empresyonistler." Güvenli sularda yüzüyordu; bu akımı hatırlıyordu çünkü eserlerine o kadar ilgi duyamamıştı ki sınavlarına çalışmak hiç içinden gelmemişti.

"Aslında bunlar post-empresyonistler." Yaşlı adam öbür odanın kapısını iyice açtı. "Buyurun, yakından bakın."

Lagarde şaşırmıştı: Sanatçıların adları tanıdıktı. "Bu binada galeri olduğunu bilmiyordum," dedi.

"Galeri mi? Siz buna galeri mi diyorsunuz? Kırk yıl önce Philadelphia'da bir galerim vardı. Ama Hilda öldü, Tanrı rahmetini esirgemesin, kızım da beni New Orleans'a taşıdı. Yalnız yaşayamayacak kadar yaşlandığımı söylüyor. Ama işi bırakamam, değil mi?"

Delikanlı yarım kulak dinleyerek bir dosya dolabının üstündeki karakalem resim demetini inceliyordu.

"Hayır, uygun fiyata bulabildiğim her şeyi satıp gerisini buraya getirdim. Şimdi Oklahomalı kovboylara telefonla başyapıtlar pazarlıyorum. Benim burada bulunmam Sarah'ımı mutlu ediyor, elimden başka ne gelir ki?" Konuşurken konuğunu nazikçe, resimlere doğru sürükledi. "Bu kız beni deli ediyor. Kapıyı kilitli tutmamı söylüyor. Hangi işyeri kapısını kilitli tutar ki? Bahis oynatanlar, kapıyı yalnız onlar kilitler."

Lagarde bir Degas görmüştü. Çerçeveden sarkan fiyat etiketine şöyle bir baktı, az kalsın dilini yutacaktı.

"Merak etme, o fiyat sadece nakliye sigortası için. Size yüzde on indirim yaparım. Sorun değil."

"Yo, sağ olun. Şu Fernandez'i bulmam lazım. Bu evrakı bekliyor."

"Bir dakika, elimde size göre bir parça var." Yaşlı adam büyük yassı bir sandığı kaldırmaya çalışıyordu. Lagarde tahta kutuyu onun elinden alıp dergilerle dolu bir masanın üstüne koydu. "Degas sevdiğini görüyorum. İşte size özel bir parça. Philadelphia'dan ayrılmadan hemen önce ucuza aldım."

Yaşlı adam üst kapağa tutturulmuş paslı mandalı açmakta zorlanıyordu, "Bir dakika." Bir dolaptan küçük bir çekiç alıp vurarak kancayı açtı. Kapak, kuru-

muş menteşeleri gıcırdayarak arkaya yattı. "İşte genç bir erkeğin hoşuna gidecek bir şey."

Lagarde, sandığın içine baktı, nefesi kesilmişti. Küçük, zarif bir kadın yıkandığı leğenden onu süzüyordu.

"Bir Degas maketi. Adı *Leğen*, 1889 sanıyorum." İkisi de heykeli hayranlıkla seyrediyordu. "Çok çekici, değil mi? Bu kadını seveceğinizi biliyordum."

Yaşlı adam üstüne bol gelen yüksek yakalı bir kazak giymiş olsa da, küf kokan sıcaklık Lagarde'ın başını döndürmüştü. "Ne kadar?" diye fısıldadı.

"Dur bakayım." Gruen, Degas'nın banyo teknesi olarak kullandığı kurşun leğeni ucundan tutup kaldırdı, kemikleri çıkmış sol elini örümcek gibi hareket ettirip leğenin altına soktu. Yeşil bir ipin ucuna asılmış sarı bir etiketi yavaşça dışarı çekti. "160.000. Yüzde on indirimle 144'e bu senin. Bedava, bak sana söyleyeyim."

Lagarde sarardı. Kalbi göğsünü zorluyordu.

"Tunç olsaydı, bugün 750'den aşağıya elini bile süremezdin. Ama bu balmumuyla alçıdan. Şu sıralardaki Degas fiyatlarının gidişine bakarsak onu satmamam gerekir. Beş yıl içinde ikiye, üçe, kim bilir kaça katlanır? Ama bırak parayı bir kenara. Sadece şu kadına bak."

Lagarde gözlerini kadından alamıyordu. Kadın sağ bacağının üstünden aşırttığı sol ayağı sağ avucunun içinde, sere serpe uzanmış ona bakıyordu.

"Pahalı mı? Sana süre vereyim. Bir ay."

Kadının sol elinde banyo süngeri vardı. Saçı, kalın, ıslak bir elbise tomarı gibiydi. Uzun, usul nefesler alan Lagarde kendini sakinleştirmeye uğraşıyordu.

Degas, balmumunun içine kırmızımsı kahverengi bir boya katıp heykele tunçtanmış havası vermişti. Lagarde, hesaplamaya hiç girişmeden, evini, hisse senetlerini, arabasını, her şeyini satsa bile bunu alamayacağını kestirdi. "Çok güzel, çok hoş. Ama benim Fernandez'i bulmam lazım. Tanıştığımıza memnun oldum." Lagarde dış odaya yönelmiş, kapıya varmak üzereydi. "Zamanım olunca belki gene uğrarım." Yaşlı adamın konuşmasına fırsat vermeden kapıyı kapadı. Soğuk koridordan çıkınca koyuverdiği nefesi bir anda beyaz bulutlara dönüştü.

Asansörle inerken oymalı ceviz kaplamaya yaslandı. Gemi tedarikçisine getirdiği evrakı girişteki danışma görevlisine teslim etti.

§

Peter Lagarde sonraki birkaç hafta, Iberville İlçesi'ndeki Beyaz Hisar'ın yanında karaya oturan büyük yük teknesine ilişkin karmaşık bir davayla uğraştı. Olay yerine gittiğinde yanında sigortacıları temsilen Baton Rouge'lu genç bir avukat daha vardı. Lauren adlı bu kadın, iki yıldır meslekteydi, üstelik o da Tulane Üniversitesi'nden mezundu. Dava süreci sık sık haberleşmelerini gerektiriyordu, kaza raporuydu, yeminli ifadelerdi, ara karar ekleriydi derken aralarında bir dostluk filizlenmeye başladı. Lagarde, onun akşam yemeğine de kalabileceği biçimde, buluşmalarını öğleden sonraları geç saatlere kaydırırken buldu kendini. Bir akşam, senfoni orkestrasına aldığı biletlerle sürpriz yaptı ona ama gidemediler, kadın ertesi sabahki oturum için hazırlanmak zorundaydı. Adam

onu mahcup etmeden, bir Noel hediyesini nasıl vereceğinin derdine düştü.

Tatilden hemen önce işyerine onun adına bir zarf geldi. Gönderenin adresi Kanal Caddesi'ndeydi. İçinde Gruen Galerisi'nin Noel satışını duyuran bir fotokopi mektup vardı. Mektubun sonuna el yazısıyla bir not eklenmişti: "Vergi nedeniyle, yılbaşından önce alman koşuluyla, Degas'yı sana 125.000 dolara bırakırım." Kendini paniğe kapılmış gibi hissetti. Gruen onun adresini nasıl bulmuştu? Yaşlı adama verdiği kartviziti hatırladı.

Aslında ne leğendeki kadını, ne işi ne de Baton Rouge'lu meslektaşı aklından çıkarabilmişti. Kendini olmadık zamanlarda onu düşlerken yakalıyordu. Hatta hem bir emlakçıyla hem de kendi borsacısıyla konuşmuştu. Eviyle hisse senetlerinden kendisine, giderler düşüldükten sonra 85.000 dolar kalıyordu. Arabası daha bir yıllıktı, en az 15.000 dolar ederdi. Bu parçayı alamayacağını anlayınca biraz rahatlamıştı. 44.000 doları nereden bulacaktı? Gruen'un muhasebecisi sağ olsun, eksiği şimdi sadece 25.000 dolardı, üstelik bu 25.000'i nereden bulacağını da biliyordu.

Telefonu kaldırıp babaannesini aradı. Paradan söz etmedi. İyi Noeller diledi, Daigle ve Johnson'daki ilerlemesinden söz etti. Lauren ile ilişkisine ilişkin ipucu verdi. Tatilde New York'taki anne-babasını görmek için gidemeyeceğini ama onların bunu anlayacağını söyledi. Babaanne, Noel yemeğini Wharton'da birlikte yemek için ısrar etti, o da memnuniyetle kabul etti.

Daha telefonu kapatmadan kendinden utandı. Ama kendi kendine, babaannesinden para istemeyeceğini çünkü Degas'yı almayacağını söyledi. Gruen'un

dediği gibi büyük bir yatırım olsa bile, böylesi bir sanat eserini almayı düşünmesi dahi delilikti. Nesi var nesi yoksa elden çıkaracak, bir de üstüne borçlu kalacaktı. Eline geçecek olansa enfes bir balmumu topağıydı.

O akşam, Magazine Caddesi yakınlarındaki bir Meksika lokantasında acele bir yemeğin ardından soluğu Tulane Kütüphanesi'nde aldı. Başvuru kitapları görevlisi kendisine sanat eserleri açık arttırmalarındaki fiyat kayıtlarını gösterdi. Gruen hiç de abartmamıştı ama o maket kayıtlarda yer almıyordu. Degas'nın tunç heykellerinin ulaştığı fiyatlara bakılırsa, o heykel uygun bir açık arttırmada çeyrek milyon ederdi. O gün ikinci kez utandığını hissetti. Ama şaşırarak farkına vardı ki küçük banyocusunu sadece para terimleriyle düşünüyordu. Ellerini önünde kapalı duran kitabın kırmızı kapağına koydu, camda yansıyan kendini süzdü.

Ertesi sabah Lagarde kahvesini, aynı firmada ticaret bölümünde çalışan, emlak işinde uzmanlaşmış arkadaşı Tommy Hinton ile içti. Babasının annesine ellinci yaş gününde bir Degas heykeliyle sürpriz yapmak istediğini anlattı. Meslektaşı fiyatı kontrol etmeyi önerdi. "Hiç zahmet olmaz, bu tür şeyleri hep yaparız. Temsil ettiğimiz osurukçuların hangi boklarını temizlediğimizi hayal bile edemezsin. Sen bana evrakı ver yeter, bir de fiyatı söyle."

Öğle arasında Gruen'un yerine kadar yürüdü. Sokaklardaki Noel alışverişçileri akınına karşı ilerlerken kalbi gittikçe daha hızlı çarpıyordu. Gözüne, iflas etmiş bir mağazanın girintisine köpeğiyle birlikte sığınmış kötürüm bir dilenci ilişti. Kahverengi ambalaj kâğıtlarının yırtılmış yerlerinden yazlık iş kıyafetleri

içindeki mankenler görünüyordu. Bu mağazanın, çocukluğundaki Noel vitrin süslemeleri aklına geldi.

Aniden ısıran nemli rüzgâra karşı paltosunun önünü kapadı. Kemerine plastik bir hoparlör iliştirmiş hırpani bir vaiz, hızla gelip geçen kalabalığı azarlıyordu. Lagarde, adamın gözüne çarpmadan Effinger Binası'na girmeye çalıştı.

Eski püskü süslü asansör, gıcırtılarla sekizinci kata çıkarken yemeğe zamanının kalmayacağını fark etti. Acıkmıştı ama bu iş daha önemliydi.

815'in kapısı aralıktı. Lagarde içeri bir göz attı. Gruen başka biriyle bir sandığın üstünde sandviç yiyordu. Yaşlı adam yiyeceğini kâğıda sararken, "Girin, girin," diye seslendi. "Bu benim komşum Bay Ruiz. Yan dükkânın sahibi." Avukat, ufak tefek esmer adama başıyla selam verdi. "Degas için geldiniz, tamam değil mi?"

"Hayır, bugün değil. Size onunla ilgili bir iki sorum olacaktı.

"Soru mu? Peki, sorun bakalım," derken Ruiz'e kalması için işaret etti.

"İlk olarak, belgelerin kopyasını alabilir miyim?"

"Belge mi?"

"Biliyorsunuz, heykelin sahte olmadığına ilişkin." Lagarde, adamın gerildiğini gördü. "Herhangi bir sorun olduğundan değil."

Gruen'un yüzü çok hafif bir gülümsemeyle kırıştı. "Elbette. Belgesiz mal almam." Ruiz'e dönüp göz kırptı. "Fiyat çok düşükse bir istisna yaparım belki."

Avukat, "Adresimi biliyorsunuz," diye hatırlattı.

Yaşlı adam hâlâ gülümseyerek, "Yemekten sonra bir kopyasını postalarım. Merak etmeyin," diye söz verdi.

"Ayrıca acaba diyorum, bunu söylemeli miyim bilmiyorum ama acaba 1 Ocak'ta bütün parayı istiyor musunuz?"

"31 Aralık. Ocak değil."

Lagarde yanlışını düzeltti. "Evet, bütün para Aralık sonuna kadar."

"1 Ocak'a kalırsa bir yıl daha bekleyebilirim. Vergiler. Siz avukatsınız, iyi bilirsiniz."

"Otuz biri gece yarısı," diye Ruiz araya girdi.

"Demek hepsini istiyorsunuz," Lagarde son kez denedi.

Gruen omuz silkti. "Elbette hepsini. Daha sonra almak istersen eski fiyata döneriz. Gel, bir daha bak. İşte burada." Yaşlı adam ayaklarını sürüyerek arka odaya gidip kutunun mandalıyla uğraşmaya başladı.

Lagarde, "Yok, hayır, gerek yok," diye karşı çıktı, sesi alçalmıştı.

"Gel, gel bak."

Lagarde duraksarken Ruiz heykeli görmek üzere ayaklandı.

Belli belirsiz Latin aksanıyla, "Ah! Enfes," dedi. "Şuna bak. Hem de tepside sunulmuş."

Lagarde, yerdeki kutuya bakan iki adama katılarak. "Tepsi değil leğen," diye karşı çıktı. Degas'nın heykeli üzerine kondurduğu buruşuk bezden alçılı taban, banyonun zeminine atılıverirmiş kadın sabahlığı gibi, elbise kıvrımlarıyla dalga dalga donmuştu. Bu kızda ya çok utanmazca ya da masum bir şeyler vardı.

Ruiz, "Aa, evet, banyo," diye fısıldadı. Kutunun içine uzanıp kızın kalçasının dibine parmağıyla dokundu. "Güzel, değil mi?"

Lagarde alınmıştı. Bunun gülünç olduğunu bili-

yordu ama kıskançlığa kapıldığını hissetti. Ufak tefek adama hakaret etmekten kendini güçlükle alıkoydu.

Gruen'a dönüp sordu. "Otuz birinde burada olacak mısınız?"

"Başka nerede olabilirim ki?"

Lagarde, "Gitmem gerek. Geç kaldım," dedi, hâlâ kızgındı.

"Görüşeceğiz, tamam mı?" Yaşlı adam küçük adımlarla onu koridora kadar geçirdi.

Avukat asansöre doğru hızla giderken, "Görüşeceğiz," dedi. "Belki."

§

Lauren, Noel'den bir hafta önce ilk kez Lagarde ile birlikte oldu. Karaya oturan tekne personelinin iki gün süren ifadelerinin alınması, ardından teknenin çekilmesi Daigle ve Johnson'da takvime bağlanmış, onun da aradaki perşembeyi New Orleans'ta geçirmesi kararlaştırılmıştı. İşlerini sekiz sularında bitiren iki avukat kendilerine Fransız Mahallesi'nde pahalı bir yemek ısmarladı. Birbirlerine rahatça güldüler, içlerinden biri saate bakmayı akıl ettiğinde on biri hayli geçmişti. Lagarde konuğuna Kanal Caddesi'ndeki oteline kadar birlikte yürümeyi önerdi. Kadın onun koluna girdi. Hızlı adımlarla, Mahalle'nin dükkân tabelalarını sallayan dondurucu rüzgâra karşı yürüdüler. Otelin lobisinde Lauren onu yanağından öptü. Gülümsedi, döner kapıdan geçerken de el sallayıp iyi geceler diledi.

Cuma günü ikindide son ifadeyi de tamamladıklarında Lauren, Baton Rouge'daki ev arkadaşını

arayıp o gece gelemeyeceğini bildirmişti bile. Aslında cumartesi akşamı yorgun argın dönüp âşık olduğunu söyleyinceye kadar ev arkadaşını göremeyecekti.

Lagarde'a gelince, hafta sonu her şeyi önce karıştırdı, sonra da basitleştirdi. Cuma sabahı toplantı masasında kaçamak bakışmalar, öğle yemeğinde hafta sonunu birlikte geçirebilmek için yaptığı acemice davet, onun sıcak ve mahcup bir gülümsemeyle kabulü, hukuki sorularla, onlara verilen yanıtlarla hiç bitmeyecekmiş gibi gelen öğle sonrası, kadının oteldeki arabasının ne olacağı, birden gelen aşkın doğurduğu bütün karmaşa, beceriksizlik, sabırsızlık, her şey, akşam yemeğini pekiştiren birkaç içkiden sonra, genç çiftin Lagarde'ın evine girip kapıyı kapar kapamaz ışıkları söndürünce, yere düşen giysileriyle birlikte söndü bitti.

Noel arifesi olan ertesi perşembe avukat, Baton Rouge'da Lauren ile akşam yemeği yiyip birbirlerine hediye vermek üzere işyerindeki kutlamadan erkence kaçtı. Ama ayrılmadan önce Tommy Hinton onu bir kenara çekti. Elinde yarısı içilmiş bir burbon bardağı, gizli bir iş çeviriyormuşçasına, "Dinle, uzmanın raporu bu sabah geldi," diye fısıldadı. "Hani şu babanın alacağı heykeli araştırmış. Su içinde 175.000, belki de 200.000 dolar ediyor. Müthiş bir fırsat." Lagarde, yaptığı bu iyilik için arkadaşının sırtını sıvazlarken, birkaç gündür heykeli aklından tamamen çıkardığını fark etti.

Ertesi sabah, genç kadının babaannesine ait yorganın altında iki âşık öpüşüp koklaştılar. Lauren, o gün öğleden sonra ailesiyle buluşacağı Noel yemeğine onun da katılmasını istedi ama o kutlamayı Nene ile

New Orleans'ta kaldığı otelde yapmaya söz vermişti. "Peki," dedi genç kadın, örtülerin altında sabahlığını giymeye uğraşırken, "hiç olmazsa beraber bir Noel kahvaltısı yapalım."

Lagarde giyindiğinde, Lauren'in ev arkadaşıyla onun erkek arkadaşı odalarından mutfağa geçip kahve avına çıkmıştı. Gece geç geldiklerinden Lagarde onlarla henüz tanışmamıştı. Stephanie, Lauren'in LSU'daki[13] lisans öğrenciliği döneminden arkadaşı, tıp teknisyeniydi; Vic ise Gölün Hanımefendisi Hastanesi'nde[14] stajyer doktordu. Dördü birlikte fazla konuşmadan kahvaltı ettiler. Stephanie ile Vic mavi kafese sarılmış asma filizi desenli mutfak perdelerini seyretti, Lauren de masanın altından Lagarde'ın elini tuttu.

§

Torunu geldiğinde Nene, Wharton'ın lobisinde bekliyordu. Lagarde, "Ben yukarı gelip seni alırdım," diye yaşlı hanımı zarifçe kucakladı.

"Hayır, rezervasyon 12.30'daydı. Masamızı başkasına vermesinler diye geldim."

"Nene, saat daha şimdi 12.30."

"İyi öyleyse içeri geçelim." Torununun koluna girdi.

Yemek salonunun dibine doğru, fıskiyeli havuzun yakınına oturdular, Lagarde, Noel'i babaannesiyle

13. *LSU*, Lousiana State University (Louisiana Eyalet Üniversitesi)'nin kısaltması. (ç.n.)

14. Baton Rouge, Louisiana'da bir araştırma hastanesi (Our Lady of the Lake Hospital). (ç.n.)

kutladığı için sevinçliydi. Annesiyle babasının New York'a taşınmasının ardından halasının da geçen yıl ölmesiyle Nene'nin ailesinden bu şehirde bir tek kendi kalmıştı. Er ya da geç babası yaşlı kadına kuzeye gelip kendileriyle birlikte kalması için baskıya başlayacaktı. Ama ara sıra Lagarde'ın da yardımlarıyla, biriki yıl daha kendi başına idare edebilirdi. Sonunda bir yandan şampanyaya öbür yandan restoranın cömert porsiyonlarıyla ünlü tatlılarına dalan babaanne ile torun mutlu bir öğle sonrası geçirdi, söz dönüp dolaşıp Lagarde'ın Baton Rouge'daki yeni arkadaşına geliyordu. Genç adam hesabı ödemekte diretince Nene de onu odasına kahve içmeye davet etti. Tiridi çıkmış asansör görevlisi onları otelin en üst katına çıkarırken Lagarde'ın babaannesi, kendine bir kız bulduğu için ne kadar memnun olduğunu kulağına fısıldadı. "Zamanı gelmişti," dedi.

Lagarde, daha yeni tanıştıklarını, bu işin sonunun nasıl geleceğini kimsenin bilemeyeceğini söyleyerek karşı çıktı.

Nene ona, çocukluğundan hatırladığı gülümsemelerinden biriyle, "Kimi kandırıyorsun? Bu kızla evleneceksin sen," dedi.

Kadının katına vardılar. Yaşlı kadın koridora adım atarken Lagarde asansörde kaldı. *Kadın haklı*, diye düşündü, yeni bir başlangıç yaparak.

Görevli, yolcusuna dönüp hırıltılı bir sesle, "En üst kat," dedi. "Aşağı iniyoruz."

Lagarde babaannesini kapıya doğru izledi. Prytania üzerindeki büyük evden getirilmiş mobilya, daireye zor sığmış gibiydi. Nene buraya Lagarde'ın dedesi öldükten birkaç yıl sonra taşınmıştı. Dört ya da beş

yaşlı New Orleans'lı daha Wharton'da daire tutmuştu; şehirde sadece birkaç otelin uygulamayı sürdürdüğü eski bir gelenekti bu. Kadın ahizeyi kaldırıp oda servisinden kahve istedi.

Lagarde o âna kadar heykel konusunu açmamayı başarabilmişti ama kahvelerin gelmesini beklerken laf arasında kendisine önerilen Degas'dan söz etti. Fransa âşığı olan Nene, balayım geçirdiği Paris'i anımsadı.

"Dedenin hiç böyle zevkleri yoktu ama düğün hediyesi olarak bana küçük bir Renoir pastel tablo vermişti. Eve dönmeden önceki son günümüzdü. Hava berbattı, resmi bir pencereden gördüğümde Rivoli Sokağı'nda yürüyorduk. Dedeni dükkâna sürükledim. Ah, tabloyu o kadar sevmiştim ki kala kaldım. Ama, hayır dedi, kesinlikle hayır. Ona çok kızmıştım, o zamanlar çok şımartılmış bir gençtim. Sonra, o gece, akşam yemeğinden döndüğümüzde, o küçük resim yatağımızda yastığa dayanmış duruyordu. Deden kıs kıs gülüyordu."

Lagarde konuyu değiştirmeye çalıştı. Babaannesinin mutlu anılarını alışveriş masasına koymak, yapmayı isteyeceği son şeydi. Ama Nene başka bir şey konuşmak istemiyordu. Bütün ayrıntıları anlattırdı. Hatta yapabileceği parasal anlaşmaları bile öğrendi.

Yaşlı kadın başını sallayarak, "Demek gelecek haftaya kadar 125.000 dolar borç alman gerekiyor," dedi, "ama evini satar satmaz 100.000 dolar geri ödeyeceksin.

Lagarde artan bir kaygıyla, "Arabayla hisse senetlerini de," diye ekledi.

"Niye olmasın?" Nene hınzırca gülümsedi. "Niye olmasın?"

Lagarde göğüs kafesinde kalp atışlarının hızlandığını duydu.

Babaannesi, "Sana şunu söyleyeyim," diye devam etti, "Lauren'le evlenirsen 25.000 dolar benim size düğün hediyem olur." Sonra ona doğru parmağını sallayarak güldü, "Ama evlenmezsen her kuruşu geri alırım." Ona pazartesi öğleden sonra ailenin avukatı Deacon Gilbert'ı aramasını tembih etti. "Deek gerekeni yapacak," diye güvence verdi.

Sonra kahvelerini içtiler, Nene, Renoir'a göstermek için onu yatak odasına götürdü. Resmi çocukluğundan bu yana görmemişti. Babaannesi gibi o da kendini buz kesmiş gibi hissetti. Pembeler, morlar, mavilere bürünmüş sevimli genç kadın, içinde hiçbir his uyandırmadı, ama yanında duran babaannesi, solgun kırışık eliyle yanağındaki gözyaşlarını sildi.

§

Kapısı çalındığında Nene'den henüz dönmüştü. Oturma odasının penceresinden baktı. Lauren verandadan, "Sürpriz," diye seslendi.

Girer girmez, ailesiyle yediği öğle yemeğinden sonra evine döndüğünde, kuma oturan yük teknesine ilişkin denizcilik davası üzerinde çalışmak dışında aklına yapacak başka bir şey gelmediğini anlattı. O yüzden, mesai arkadaşının hafta sonunda bu hukuki konuda kendisiyle birlikte çalışıp çalışmayacağını sormak için hemen atlayıp New Orleans'a gelmişti.

Lagarde, "Ha, evet. Demek benim dosyalarıma girmek istiyorsun, öyle mi? Peki, gel bakalım öyleyse," diye kızı yatak odasına sürükledi, "işe başlasak iyi olur."

Akşam birkaç çeşit Çin yemeğine, kablolu televizyonda eski bir filme, kanepede birbirlerinin kollarında arada bir bölünen birkaç saatlik uykuya doğru ilerledikçe cilveleşmeleri tutkuya dönüştü.

Lagarde su sesine uyandı. Bir battaniyeye sarınıp banyonun kapısını iterek açtı. Eski tarz büyük küvete, bacaklarını kıvırıp uzanmış olan Lauren, içgüdüyle çıplaklığını gizlemeye çalıştı. Sonra da kendine gülerek utangaçça ellerini suya daldırdı.

Battaniyeyi ayaklarının dibine bırakan Lagarde, küvete girip ona katıldı. Kızla karşılıklı oturunca su, Lauren'in boynuna doğru yükseldi. O da uzun saçlarını sudan çıkarmaya çalıştı; saçları omzunda ıslak, koyu renk ipek gibiydi.

Lagarde, "Ayağını bana uzat," dedi.

Kız, ayağını seramik kenardan kaydırıp üzengiye basar gibi delikanlının avucuna koydu. O da karnına doğru çektiği ayağın üstünü öbür eliyle kapattı, kız gözlerini yumup iç geçirene kadar ovaladı.

§

Pazartesi öğleden sonra aradığında, babaannesinin söz verdiği gibi, aile avukatı çeki hazır etmişti. Deek, parayı ne yapacağını sormayacak kadar işini bilirdi. Yaşlı avukat, "Yarın uğrayıp alabilir misin?" diye sordu. "Tam kulübe gidiyordum."

Böylece Lagarde salı günü yemekten sonra işe cebinde 125.000 dolarlık çekle döndü. İşyerinde birinin çeki görmesinden çok korkuyordu; böyle bir çeki açıklaması zor olurdu, hele de doğruyu söyleyecekse.

O gece eve gitmeden arabasıyla epeyce dolaştı.

Ta Pontchartrain Gölü'ne kadar uzandı. Bir karar vermesi gerektiği âna yaklaştığını biliyordu. İki günü kalmıştı.

Ertesi günün önemli bir bölümü, petrol kuyusu platformundaki bir kazada ölen işçinin dul eşinin dava evrakını süre sınırı olan akşam beşe yetiştirmeye uğraşmakla geçti. Evrakı mahkemeye götürecek adam telaşla yola çıktığında Lagarde, Gruen'a gitmek için çok geç olduğunu fark edip neredeyse rahatladı.

O gece uyumakta güçlük çekti. Heykeli almak ya da almamak konusunda karar veriyor, sonra tam dalacakken bir daha düşünüyor, yatağında dönerek bütün kararı yeniden gözden geçiriyordu. Yılın son gününde, işyerinin bulunduğu binadaki kafede suratı bir karış, kahveyle çayüzümlü kek sipariş ettiğinde son kararını vermişti.

Saat onda Gruen'u arayıp akşamüzeri *Leğen*'i alacağını söyleyip ayrıntıları konuştu. Satın alma konusunda kendini bağladıktan sonra, sabah öğleye yaklaşıp, öğle ikindiye dönerken gittikçe heyecanlandı. Dörde doğru iş ortaklarının çoğu uzun hafta sonu tatili nedeniyle ofisten ayrılmıştı. Dördü birkaç dakika geçe Lagarde otoparktan çıkıp Effinger Binası'na doğru trafikle boğuşmaya koyuldu. Sonunda bir park yeri bulunca bir avuç bozuk parayı parkmetreye atıp binaya daldı.

Gruen, yıpranmış paltosu üstünde bekliyordu. Nasıl yaptıysa hantal sandığı ön odaya çıkarmıştı. Kızının kendisini on beş dakika içinde aşağıdan alacağını söyledi. Belgeleri delikanlıya verdi.

Lagarde, "Pekâlâ," deyip derin bir soluk aldı, "işte çek," dedi. Montblanc dolmakalemiyle imzala-

yıp ciro ederek, iki gündür cüzdanında taşıdığı kâğıdı yaşlı adama uzattı.

Gruen, "Aa, ama vergi," diye kekeledi. "Vergi nerede?"

"Vergi dahil sanmıştım."

"Dahil mi? Sana Degas'yı 115.000 dolara satacağımı mı sanmıştın? Maket bile olsa!" Yaşlı adam sandığa doğru eğildi.

"Elimdekinin hepsi bu kadar." Lagarde, heykeli kaybetme tehlikesi içinde olduğunu korkuyla fark etmişti ama blöf yapmaktan çekinmedi. "Az diyorsanız anlayışla karşılarım." Çeki geri almak için elini uzattı.

Yaşlı adam çeki katlayıp gömleğinin göğüs cebine yerleştirdi. "Beni soyuyorsun," diye yakındı.

Lagarde bu salıneyi sözleşmelerin bağlanmasında görmüştü. Satıcının vergiden sonra bile iyi kâr etmiş olduğunu sezdi. Avukat, yaşlı adamın bu parçayı en başta kim bilir ne kadar ucuza kapattığını merak ediyordu.

Parayı almış olan Gruen, dükkânını kapatmakta acele ediyordu. Lagarde sandığı koridorda güçlükle taşırken yaşlı adam söylenerek kapıyı dışarıdan kilitledi. Delikanlı paketi halı zemine dikkatle yerleştirirken asansörün kapısını açık tuttu; yavaş yavaş inmeye başladılar. Gruen hiç konuşmadı, aşağıda asansör kapıları açılır açılmaz hoşça kal bile demeden hızla uzaklaştı.

Lagarde kutuyu arabasının bagajına koymakta güçlük çekti, kapağı iple bağlamak zorunda kaldı. Eve varıp da heykeli ortadan ikiye bölünmüş bulmaktan korkarak elinden geldiğince yoldaki kasislere dikkat etti.

Eve ulaşmak sonsuza kadar sürecekmiş gibi geldi ama ağır sandığı kapıdan güç bela sokabildiği anda gizli bir sevincin içini kapladığını duyumsadı. Yükünü yavaşça halının üstüne koydu. Kapağı açıp heykele uzandı; kaldırmaya çalışırken ağırlığını belkemiğinde hissetti. Eğilirken dizlerini büktü. Heykelin kaidesini kutunun üst kenarından aşırıp bir açık arttırmadan aldığı kilimin üstüne bıraktı. Onu nereye yerleştirebileceğini hiç düşünmemişti. Çok az eşyası vardı ama her nesi varsa kentin en eski antikacılarının tozlu dükkânlarından dikkatle seçilmiş değerli şeylerdi.

Odayı gözden geçirip heykelin altına koymak üzere, geçen yıl bir malikânenin satışından ele geçirdiği on dokuzuncu yüzyıl oyun masasını uygun buldu. Cilalanmış maun zemine kalın havlular koyup üstüne bir masa örtüsü örttü. Sonra da heykeli kaldırıp tam ortasına yerleştirdi. Yeşil deri kaplı masif okuma koltuklarını masadan uzağa çekip küçük abajurun ışığını kıstı. Kristal lambadan yayılan hafif aydınlıkta hayran hayran *Leğen*'e baktı.

Madem artık kendisinindi, eseri daha yakından inceleyebilirdi. Kadının etli butlu kalçalarının birleştiği yerin ortasına yerleştirilmiş vajina dudaklarını, kasık tüylerinin arasındaki kıvırcık kılları keşfedince şok geçirdi. Ama bunlar, kadının kalkık bacaklarının gölgesinde kalmış, bronz renkli mum tabakasıyla gizlenmişti.

Yıkanan kadına ilk kez dokundu. O kadar tuncu andırıyordu ki göğsünün sıcak olduğunu hissedince şaşırdı. Sertleştirilmiş balmumu, beklenmedik bir el temasıyla aniden gerilmiş ten gibi gelmişti ona.

Lagarde küçük bir dolaptan bir şişe kanyak çıkar-

dı. Bardağını bir içimlik doldurup heykele hayranlıkla bakarak odanın karşı tarafına oturdu. Tam keyfinin orta yerinde açıklanamaz biçimde hüzün duymaya başladı.

Akşam için giyinmek üzere yatak odasına gittikten sonra bile mutluluğunu gölgeleyen bu sıkıntıyı üstünden atamadı. Hatta kuşağının bağcıklarını saten çizgili siyah pantolonuna tutturup, ipek papyon kravatını beceriksizce bağlamaya çalışırken, birdenbire Körfez'den[15] bataklıklara yönelen fırtına gibi, ruh hali gitgide bozuldu.

§

Şehirlerarası yola çıktığında soğuk bir yağmur arabanın ön camını dövüyordu. Lauren'e saat dokuzda Baton Rouge'da olacağına söz verdiği için, hiç istemediği halde bu kötü havada normalden hızlı gitmek zorundaydı. Lauren'in annesiyle babası evlerinde yılbaşı partisi veriyor, kızlarının yeni arkadaşıyla da tanışmak istiyorlardı. Onlara bir partide tanıştırılmaktan duyduğu kaygıyı dile getirmeye çalıştıysa da Lauren, anne-babasının da onu kendisi kadar çok seveceklerinden emindi. Adam, kadının "sevmek" sözcüğünü kullandığını nerdeyse dikkat etmedi. İkisi de bu sözcüğü daha önce hiç kullanmamıştı. Şaşılacak şey, bu da onu beklediği gibi huzursuzlaştıracağına, onun yanında duyduğu zevki tanımlamak için seçilebilecek doğru sözcükmüş gibi sakinleştirip yatıştırdı. Eğer Lauren'in o bir anlık duraksamasında kendisine

15. Meksika Körfezi. (ç.n.)

göz ucuyla bakışını yakalamasaydı, Lagarde bunu fark etmeyecekti bile.

Arabası otoyolun ıslak asfaltında kayar gibi ilerlerken kızın cümlesini tekrarladı.

§

Lauren yarı uykulu, "Ama niye bu kadar erken gitmen gerekiyor?" diye sordu. Sonra yataktan çıkmadan gözlerini ovuştururken birden fark etti, "Dışarısı hâlâ karanlık."

Lagarde, kuşağıyla papyonunu yerden toplayıp smokininin cebine tıkıştırırken gitmek zorunda olduğunu söyledi.

Lauren, "Hafta sonunda beraber olacağımızı sanıyordum," dedi, kırıldığı, sesine yansımak üzereydi. "Dün gece iyi vakit geçirmedin mi?"

Lagarde yatağa, onun yanına oturdu. "Harika vakit geçirdim."

"Annem babam dayanılmaz mıydı?"

Delikanlı, "Onları çok sevdim," dedi, bir duraklamadan sonra ekledi, "seni de seviyorum."

Lauren karanlıkta onun gözlerini aradı.

Eğilip kızı öptü. "Ama gitmem gerekiyor," diye fısıldadı.

"Sana kahvaltı hazırlayayım bari."

Genç adam, "Sadece kahve," diye yumuşadı.

Parlak mutfak lambasının altında pek konuşmadan, dumanı tüten kahvelerini yudumladılar. Lagarde, New Orleans'a neden bu kadar acele gitmek zorunda olduğunu açıklamanın bir yolunu bulmaya çalıştı ama birkaç saatlik uykudan sonra, yılbaşı partisinin etki-

siyle hâlâ biraz sersem bir halde, heykeline ilişkin kaygılarını Lauren'e nasıl anlatacağını bilemedi.

Aslında ona Degas'dan henüz söz bile etmemişti. Yaptığını düşününce -bir sanat eserine 125.000 dolar vermişti- daha da önemlisi yapacaklarını düşününce -evini, arabasını, hisse senetlerini satarak babaannesinden aldığı borcu ödeyecekti- kadının, evet, sevdiği kadının bütün bunları çılgınlık sayacağını görmeye başlamıştı.

Kadın birdenbire onun düşüncelerinin arasına girip, "Seninle gelebilirim," dedi. "Anneme New Orleans'tan telefon edip akşama yemeğe gelemeyeceğimizi söyleriz. Gücenmez; evi dolduracak arkadaşlarıyla Cotton Bowl'a[16] LSU'yu seyretmeye gidecekler. Yemek, açık büfe olacak."

Lagarde, "Hayır, bir tatil günü seni ailenden ayıramam," diye karşı çıktı. "Niye yarın gelmiyorsun?"

"Gelemem, yarın bizim hukuk firmasının el futbolu[17] maçı var. Hatırladın mı? Sen de amigom olacaktın. Her neyse, yılbaşı sabahı New Orleans'ta bu kadar önemli ne var?"

"Söyleyemem. Sürpriz."

Kapıda Lauren, Lagarde'a isteksiz, minik bir öpücük verdi. Genç adam açıklamak istiyordu ama onun yerine hızla merdivenleri inip arabasına gitti.

Şafak ufukta bir leke gibi yayılırken yola koyulan delikanlı, kaygısının çeşitli kaynaklarını açığa çıkarmaya çalışarak kendisiyle uzun bir konuşmaya dal-

16. *Cotton Bowl*, Dallas, Teksas'ta bir stadyum. (ç.n.)

17. *El futbolu* (touch football), Amerikan futbolunun değişik bir türü. Durdurmak için karşı takımın topu taşıyan oyuncusunu devirmek gerekmez, elle dokunmak yeter. (ç.n.)

dı. En ortada olan, pratik bir nedendi. Esere sigorta yaptıramayabilirdi. Ev eşyasına böylesine değerli bir parça eklemenin, sigorta poliçesinin kapsamını genişletmesi gerektiğini düşünmemişti ama sabah 4.30'da Lauren'in yatağında huzursuzca dönüp dururken bu düşünce birden aklına geldi. Kaygı oklarından ikincisi ilkini izledi. Heykel hâlâ odada, masanın üzerinde, korunmasız açıkta duruyordu. Nispeten güvenli olan mahallesi, o taşındığından bu yana, suçtan payını almaya başlamıştı. Heykel çalınmış olabilirdi; yılbaşı gecesi pek çok kimsenin evinden uzakta olduğunun hırsızlar da farkındaydı herhalde. Ya da içkiyle, uyuşturucuyla kafayı bulan geçler evini talan etmiş bile olabilirdi. Karanlıkta uyanık yatan Lagarde, derin bir nefes alıp korkularını abarttığını kabul etti. Yine de sigorta acentesi pazartesiden önce işe dönmezdi; o zamana kadar heykelin yanından ayrılmamaya karar verdi.

Düşündüğü yalnız para değildi. Lauren'in kollarındayken kendini suçlu hissetmişti. Ondan bir şey gizlemek kendisini biraz rahatsız etmişti; biraz da aldığı şeyi açıklamaktan çok utanmış, kızın tepkisini ise hiç kestirememişti. Kabul etmeye o kadar hazırlıklı olmadığı, içini kavuran bir başka suçu daha vardı. Lauren'i öpücüklere boğarken sanki *Leğen*'deki kadına ihanet ettiğini hissetmişti. Bu saçmalıktı, biliyordu, bilincine işkence edenin ne olduğunu anlar anlamaz da rahatsızlığı kalmamıştı. Ama şimdi New Orleans'ın batısındaki yağmur yemiş çam ormanından geçerken anladı ki, o sanat eserinin sahibi olmaktan çok, sanat eseri onun sahibi olmuştu. Onu, banyoda uzanmış, aşüfte bir metresten daha az bir şeymiş gibi düşleye-

miyordu. Balmumu, alçı, bez kullanılarak yapılmış bir yumaktan ibaret değildi. Kendi üzerinde söz sahibi olan küçük, zarif bir kadındı o.

Düşüncelerine boğulmuş giderken neredeyse yoldaki bir armadilloyu ezecekti.

§

Lagarde pazartesi sabahı işe giderken, heykeli -sandığa yerleştirmiş- çamaşır odasındaki boş kutuların arasına saklamıştı. Sigorta işi bittikten sonra bile gizlediği yerinden pek çıkarmadı, özellikle de emlakçı muhtemel müşterilere evi gezdirmeye başladıktan sonra.

Fiyat beklediğinin altında olsa da evi satması uzun sürmedi. Bir antikacı aradaki farkı kapadı ama onu bir şilte, bir iki sandalye, bir küçük masa ile baş başa bıraktı. Arabasını satmadan önce, tramvay yolu üzerinde bir daireye taşınmayı bekledi. Hisse senetleri, en son baktığından biraz daha iyi bir fiyat getirmesine karşın, komisyondu, harçtı, böyle satışlarda hep ortaya çıkıveren beklenmedik giderlerdi derken, babaannesine olan 100.000 dolar borcunu toparlayabilmek için 5.000 dolarlık tasarrufunun önemli bir bölümünü bankadan çekmek zorunda kaldı.

Evi sattığını bildirmek için Nene'yi arayınca kadın onun parayla ilgili titizliğini hiç önemsemedi. Bu konudaki kayıtsızlığını belli ederek, "İşlem bitince çeki Deek'e yollarsın," dedi. Ama başka bir konuda ısrarlıydı. "Şu senin güzel hanımla ne zaman tanışacağım."

Lagarde, babaannesini vazgeçirmek çabasıyla,

"Ee, şu sıralar onu sandığa koydum," dedi.

Nene korkuyla, "Sandığa mı?" dedi. "Zavallı kız. Ayıp, ayıp."

Lagarde, babaannesinin neden söz ettiğini birden anladı. "Ha! Sen Lauren'den söz ediyorsun."

"Elbette Lauren'den söz ediyorum. Yoksa başka biriyle de mi görüşüyorsun?"

Lagarde, "Yo, yo," diye karşı çıktı, "Ben senin, heykelden, hani şu Degas'nın kadınından söz ettiğini sandım."

Yaşlı hanım biraz ilgisizce, "Tabii, onu da görürüm," dedi.

"Söz veriyorum, daireye bir yerleşeyim yemeğe gelirsin. İki kadınla birden tanışırsın."

Nene hafifçe güldü. "Sahi, senin bir sanat eseri için her şeyini sattığını duyunca Lauren ne dedi?"

Lagarde öksürdü. "Henüz bilmiyor. Ona sürpriz yapmak istiyorum."

Hattın öbür ucunda bir sessizlik oldu. Sonunda yaşlı kadın, "Elbette senin işine karışacak değilim Peter, çok sevimli bir şey yapıyorsun, aynı zamanda cüretkâr. Ama..."

"Evet," dedi boynunu büküp, "haklısın."

§

Sırf Nene'ye olan 25.000 dolarlık borcunu ödememek için Lauren ile evlenebilirim diye kendiyle dalga geçti ama haftalardır süren açıklanamayan davranışlarından sonra Lauren onu kabul eder miydi bilmiyordu doğrusu. Kızcağız iyi niyetliyle birbiri ardına gelen mazeretleri kabul etmişti. Müstakil bir evle uğ-

raşmaktan bıkmıştı, bu yüzden de bir apartman dairesine taşınmak istiyordu. Antika mobilyası onu bunaltıyordu. Şatafatlı değil çok sade bir görünüm vermek istiyordu. Arabası ayak bağı oluyordu, çok gösterişliydi, hafta sonları artık otobüsle yaptığı Baton Rouge gezilerini araba sürmeye tercih ediyordu, böylece ara verdiği okumalarını yapabiliyordu. Ancak Lauren yeni boş daireyi görünce kuşkularını bir yana bıraktı.

Kapı girişinde durup Lagarde'ın yeni yerinde hoşuna gidecek bir şeyler görmek için içeri baktı. Gri halının üstünde karşı karşıya konmuş iki tahta koltuk dışında oturma odası boştu. Yeni ev hediyesi diye getirdiği kristal vazoyu üstüne koymak için bile bir şey yoktu. Hâlâ kapıda duran Lagarde'a, arkasında tuttuğu sarılı paketi ne yapacağını bilemeden uzattı.

Adam fazla güvenli olmayan biçimde, "Sana evin geri kalanını göstereyim," dedi.

Gri hah, minik mutfağın beyaz karo taşlarına kadar erişiyordu. Karşı duvardaki elbise dolaplarına doğru uzanan bir çıkıntı, penceresiz yemek odamsı girintinin arkasında kalıyordu. Orada da küçük siyah bir masa güdük bacaklarını başka bir gri halı parçasına daldırmıştı.

Ötede banyo ile bir şiltenin yere uzatılıverdiği yatak odası vardı. Bu basit yatağın yanında telefon bir kitabın üstüne konulmuştu.

Hediye hâlâ elinde olan delikanlı içini çekti. Lauren onun elini tuttu, şiltenin kenarına, yanma oturttu.

Derin bir nefes alarak, "Sana bir şey söylemek istiyorum," dedi, "son iki yılda biraz para biriktirebildim. Zor bir dönemdeysen o parayı sana vermek istiyorum. Çok değil ama..."

Lagarde onun sözünü kesip, "Teşekkür ederim," dedi.

"Başına ne geldiği hiç önemli değil, kumar ya da ne bileyim. Hepsini alabilirsin."

Lagarde başını iki yana salladı. "Yo, öyle bir şey yok," diye başladı. "Sana bir şey göstermek istiyorum." Ayağa kalktı. "Ben seni çağırıncaya kadar burada beklemeni istiyorum. Tamam mı?"

Genç adam yatak odasının kapısını dışarıdan kapatıp koridordaki dolabın kapısındaki taşınmadan önce taktırdığı sürgülü kilidi açtı. Lauren yatak odasından çıktığı zaman Lagarde, kuytu kahvaltı köşesindeki üç spot lambadan başka bütün ışıkları söndürmüştü. Heykel, loş aydınlıkta siyah masanın üstünde duruyordu. Kısık ışık huzmeleri çıplak kadının balmumundan yüzüne, göğüslerinden biriyle bacaklarına vuruyordu. Hafif gölgeler küçük vücuda ağır bir hava katıyordu.

Lauren, utangaçça eserin eline dokunmak için bir kez durarak, heykelin çevresini sessizce dolaştı. Başladığı yere dönünce bir açıklama bekleyerek yüzünü Lagarde'a çevirdi.

"Bu, Degas'nın. Benim her şeyime mal oldu." Onu bir yatırım bahanesi gibi göstermek içinden gelmedi. "Düşündüm ki..." Durdu, içini çekti.

Lauren, "Çok zarif," dedi. Sanki incinmiş gibi sesi titredi. "Ama her şeyini buna mı verdin?"

Lagarde birden onu kaybetmek üzere olduğunu kavradı. Beklenmedik biçimde Lauren'i kollarının arasına alıp, kendini kurtarmaya çalışan kızı bırakmadan sertçe öptü. Onu duvara dayayıp bir elini bluzunun içine soktu. O sırada kız da onun pantolon

düğmelerini çözüp gömleğini yukarı sıyırıyordu. Yere düştüler, tunç renkli çıplak kadının kayıtsız bakışları altında birbirlerine dolandılar.

Saatler sonra bitap düşmüş çift arka odada şiltenin üzerinde uyuyakaldı. Şafaktan hemen önce Lagarde rahatsız uykusundan kalkıp su içmek için mutfağa gitti.

Kısık ışıklar heykeli hâlâ aydınlatıyordu. Çırılçıplak, bu sanat eserinin önünde durdu, hep yıkanan, hep ilgisini bekleyen bu kadının ondan istediği fedakârlık karşısında yorgunluğu kızgınlığa dönüşüyordu.

Tutkusunun aptallık olduğunu anlamaya başlamıştı. Bir an için her şeyi yapabilirdi; bu iğneleyici yüzü, bu alaycı vücudu parçalayabilirdi. Ama zaten gülünç olmuştu, bu güzel yaratığı incitmeye içi elvermedi. Yatak odasına kaçtı. Öbür odadan vuran ışık huzmesinin kenarı, dönerken çarşaftan sıyrılmış Lauren'e vuruyordu. Saçı ipek gibi kıvrılıp yüzüne yapışmış, bir göğsünü eliyle avuçlamış, bacakları vajinasını açığa vuracak biçimde kıvrılmış, uzun bir kol, şiltenin kenarından yere doğru sarkmıştı. Lagarde, tüyleri hafifçe ürpererek, ayaklarının dibinde kimin yattığını anladı.

Sendeledi. Umutsuzca, "Demek aşk buymuş," dedi, sonra kadının ayaklarını saran çarşafların arasına diz çöküp ayak bileğini tuttu.

GREGORY'NİN KADERİ

Çocukluk arkadaşım Gregory, kendisini kaderlerin en yürek parçalayanına mahkûm eden benzersiz yeteneğinin farkına ilk vardığında buluğ çağının sonlarındaydı.

Utangaç, sıkılgan bir delikanlı olan Greg, acayip hünerinin ilk ortaya çıkışını ya odasında tek başınayken ya da küvette sıcak suyun içindeyken görmüş olmalı. Bu işaretlerin -daha sonra bunlara "belirti" diyeceğiz- ilgisini çekmeye yetmeyecek derecede hafif olduklarından eminim. Belirtiler, kalçada bir gevşeme, açıklanamaz biçimde genişlemiş ayak bileği, göğüs kafesinin açık renk teninde beliren parlak benekli bir desen olabilir ama hiçbiri onu korkutup soluğu bir doktor muayenehanesinde aldıracak kadar sıradışı bir şey değildi herhalde. Vücudunu gevşeten sıcak suyla dolu küvete uzanmışken ya da gün ortasında düşlere dalmışken yalnızlığını bozan her neyse, böyle bir şeyi boy aynasında ya da buharlı sularda gördü mü, görmedi mi belirsizliğiyle çocuğu baş başa bırakıp birkaç saat içinde silinip gitmiş olmalı.

Sonunda biraz merak, belki biraz kuşku

Gregory'yi, açılan gözeneklerini ovuşturmaya ya da elinin üstünde pörtlemiş yuvarlak kemiği bastırmaya zorlamıştır. Bu hareketlerinin, şahit olduğu fiziksel değişikliklere yol açtığını görmek onu hayli şaşırtmıştır. Kolunun, bir kanat gibi incelip, ayak parmaklarının pençeymişçesine kıvrılmasını izlerken hipnotize olan Gregory, korkusunun hayrete dönüştüğünün farkına bile varmamıştır. Saatler sonra tüylerle kaplanmış yüzünü aynaya çevirince, mucizeye benzer başkalaşımını nasıl da hayranlıkla seyretmiştir.

Değişme, edebiyatta ya da filmdeki gibi aniden olmamıştı. Etle kemik yeni konumlarına uymaya mecbur kalmıştı. Her parçanın üstünde çalışmak gerekiyordu. Her dokunun, her bağın gizli belleğine unutkanlık aşılanıyordu. Kemikler bükülmeli, kafatası biçim değiştirmeli, deri sertleşmeliydi. Bunların tamamlanması saatler alıyordu.

Sırrını bana açıkladıktan sonra bir kez arkadaşımın köpeğe dönüşme sürecinin üstüne denk gelmiştim. Biçimi korkunç değişmiş görünüyordu, o güne kadar gördüğüm en acınası, en yalvaran bakışlarla bana döndü. Bedeninde çatırtılar yaratan değişikliklerle kıvranırken kollarımı boynuna doladım.

O zamanlar Greg'in bu dönüşme mucizesini bana göstermesini basit bir dürtü sanmıştım. Ama bugün geriye doğru bakınca, her şeyi itiraf etmek istediğini anlıyorum. Ana babasına açılmaya hevesli olmayınca, sırrını söyleyebileceği benden başka kimsesi yoktu.

Bedeninde olup biten inanılmaz şeyleri birine anlatma zorunluluğu, kendi üzerinde garip deneyler yapma arzusuyla hemen hemen denk güçte olmalıydı.

Ona bağışlanan bu şaşırtıcı armağan aynı zaman-

da onun için bir utanç nedeniydi. Gregory bu yeteneğini, üstesinden gelmesi gerektiği kötü bir alışkanlık olarak görüyordu, o kadar. Her nasılsa bunu bakir olmasıyla ilişkilendiriyordu. Bana söylediğine göre, kanma böylesine işlemiş bu illetten onu ancak bir kadının kurtarabileceği kesindi.

Öte yandan Greg'de, göründüğü gibi davranmasını sağlayabilecek düş kurma esnekliği yoktu. Dönüşüm ne kadar aşırı uçta olursa olsun, o hep Gregory olarak, yani üstüne tüyler tutturulmuş, bir torbaya tıkılmış ya da bir zürafa iskeletine giydirilmiş bir insan olarak kaldı.

Yaz, sonbaharın koyu karanlık gecelerine doğru ilerledikçe serüvenlerinin doğurduğu sonuçlar gitgide daha kaygı verici olmaya başladı. Bunlar, goril kılığına bürünmüş birinin sokakta yürümesinin yaratacağı sakıncaların tıpkısıydı. Bunun sadece bir şaka olduğu belki açıklanabilirdi ama gorilin yatıştırmaya çalıştığı çocuğun gözünde, korkunç, kıllı giysiden yalnızca boğuk homurtular çıkacaktı. Bu öyküleri büyük bir saçmalık duygusu, elbette bir de gittikçe artan tehlike çevreliyordu.

Eski biçimini alması her seferinde daha uzun sürüyordu. Bedeni eski esnekliğini kolayca bulamıyordu. Şiştiği gibi kalıyor, yeniden büzülemiyordu. Eski büyüklüğüne dönen yerler kırışıyordu. Boynuz yuvaları iltihaplı çıbanbaşlarına dönüşüyordu.

En azından vücudunun birbirinden kopuk farklı bölgelerindeki dönüşümler artık hafta sonlarının dışına taşmaktaydı. Sonraki birkaç gün boyunca, ne zaman bacak bacak üstüne atsa, bol yün pantolonunun içinde tüyler hışırdıyordu. Ya da omurgasının testere

dişi gibi kemik çıkıntıları ceketinin sırt çizgisini bozuyordu.

Gregory gerçek biçimine kavuşmasına sağaltım demeye başladı. Bir cuma günü telefonda bana, "Son ataktan bu yana hâlâ tam iyileşmedim," diye içini döktü. Doktor değildim ama ben de aynı terimleri kullanmaya başladım. Greg'in benzersiz yeteneğine "durum" derken yakaladım kendimi. Ama onun bu hastalığını iyileştirecek tedavi ya da ameliyat nedir, ne o biliyordu ne ben.

İşte o kaygı dolu, üzüntülü günlerimizden birinde Gregory bana Esperanza'yı ilk kez gösterdi. Üniversitede dersten çıkmış, Kraliyet Caddesi'nde bir kafeye kurulmuş, bir gazeteyi paylaşıp kahvelerimizi yudumlarken, şişkin alışveriş torbalarıyla kocaman kutular yüklenmiş ufak tefek genç bir kadın, daracık taşlık yoldan salkım saçak yürüyüp bizim oturduğumuz avluya geldi. Bir baktım, torbalar Fransız Mahallesi'ndeki en pahalı butiklerin armalarıyla donanmış, koca paketler kentin en şık dükkânlarının zarif kurdeleleriyle bağlanmıştı. Kadın, çantasından çıkardığı bozuk parayı, garson siparişini almak üzere koşup gelinceye kadar masasının kenarına tık, tık, tık vurup durdu.

Greg olup bitenin farkında değil gibiydi. *Times-Picayune*'un sayfalarını birer birer çevirip minicik harflerle basılmış borsa rakamlarının içine gömülmüş görünüyordu. Hayatında hiç borsada oynamamış arkadaşımın finans haberlerine ilgi duyması için hiçbir neden olmadığının farkına varmalıydım. Meğer gazeteyi siper almış olan Gregory, taptığı kadını karşısına çıkaran talihinin tadını çıkarıyormuş.

Gregory bu kadınla hiç tanışmamış olsa da, kü-

çük bir kentte yaşamı zorlaştıran ortak tanıdıklar aracılığıyla her nasılsa onun adını da, ailesinin geçmişini de öğrenmişti. Esperanza Obliga, Sandinista isyanının ardından ülkesinden kaçan Nikaragualı zengin bir ailenin dört kızından en küçüğüydü. Aile, koşullar nedeniyle bazı şeylerini yitirse de, Brezilya'daki, Yucatan'daki devasa yatırımları, İsviçre, Miami bankalarındaki hesapları sayesinde ayakta kalmıştı. Senyör Obliga, yakınlarda suikasta kurban giden diktatör Anastasia Somoza ile içli dışlı olduğundan göçmenler arasında pek göze batmamaya çalışıyordu. Gregory, "Babasının hükümetle yakın ilişkilerine karşın, Esperanza'nın kalbi kuşkusuz, nefret edilen despotu iktidardan indiren devrimcilerden yana," diyerek bana teminat verdiyse de, kalbinin atışlarını onunla hiç konuşmadan nasıl anlayabildiği, benim kavrayış gücümün hayli uzağındaydı.

Kendisiyle tanıştığımızda şahsen Senyorita Obliga'nın, konuşurken insanı öfkelendirecek biçimde birden dalıp gitme huyuna sahip, tuhaf bir kız olduğunu gördüm. Gregory onu şiddetle savundu: "Sen öyle tatsız tartışmalara girersen, ne yapmasını bekliyorsun, Francis? Bana bile sıkıcı geliyor söylediklerin." İri kara gözleriyle bir deri bir kemik yüzü, ufak, sıska vücudu, sanki rengi beyazlamış albino bir yarasayı anımsatıyordu bana. Ama Gregory ona tapıyordu.

Arkadaşımın abartılı iltifatlarına genellikle kayıtsız kalan Esperanza'nın minicik bir farklı davranışı, Greg'in günlerce kendinden geçmesine yol açıyordu. Önüne serdiği pahalı armağanlara karşı kızın gösterdiği en ufak bir kibirli teşekkür iması, bizimkinin ye-

niden alışveriş hummasına girip daha da borçlanmasına yol açıyordu. Ama sonunda zavallı Greg'in aşktan kör olmuş gözleri bile, Esperanza'nın minik kalbinin ona kapalı olduğunu gördü.

Kızın yumuşamasını sağlamak için umarsız, son bir çare olarak, dönüşüm gücünü son damlasına kadar kullanmaya karar verdi. Gittikçe daha çok düşkünü olduğu bira bardaklarını birbiri ardına boşaltıp, kilitlendiği hedef, gözlerini kamaştırmış biçimde, onu kendisine nasıl hayran bırakacağının düşlerini kuruyordu.

Arkadaşıma başka bir yol bulmasını önerdim. Esperanza Obliga arzusunda ısrarlıysa, ona şiirler yazmalı, onun gittiği kiliseye devam etmeli, ne bileyim, babasının yanında işe girmeliydi. Son aylarda dönüşümler kendisini gitgide daha çok halsiz bırakıyordu. Greg bu sabit fikrin etkisindeyken o tehlikeli değişimlerden birine girişirse, bunun tıbbi sonuçlarından çekiniyordum.

Gregory öğüdümü tuttu ama kısmen. Bir dahaki görüşmemizde Obliga'nın kilisesinin öğretisini iyice benimsemişti. Sadece vaftiz olmaya hazırlanmıyordu, bir aile dostunun sayesinde Esperanza'nın babasının özel sekreteri olarak yarım günlük bir iş bulduğunu da övünerek anlattı. Fakat ne yazık ki Gregory şiirde pek yetenekli sayılmazdı. Benim önerilerim için müteşekkirdi ama hâlâ tutkusunun ne kadar derin olduğunu sevdiği kadına ancak özel becerisiyle açıklayabileceğine inanıyordu. Ona bu işin tehlikelerinden söz edince bana gücendi.

Bu tartışmayı sürdürmenin anlamsızlığını görünce, planladığı ayrıntılı dönüşüm sürecinde arkadaşıma

yardım etmeye razı oldum. (Bir terslik baş gösterirse hiç olmazsa onu hastaneye götürebilirdim) Benim endişelerimi yatıştırmak için ilk biçim değiştirmeyi tamamladıktan sonra vücudunun başka biçimlere kolayca geçebildiğine dair beni temin etti. "Tek zorluk yeniden insan suretine kavuşmak," diyordu.

Gregory benim için bir senaryo hazırlamıştı. Arkadaşım kartaldan ceylana, yunustan midilliye, sonra da yeniden Gregory'ye dönüşürken ben bir tür sunucu rolü üstlenecektim. Oldukça garip bir girişin yanı sıra, kırk yıllık klişeler kullanarak bu yaratıklarla onun genç hanıma karşı duyguları arasında ilişkiler kuran bir dizi ara konuşmalar planlamıştı. "Ne zaman seni görsem," diye yazmıştı, "kalbim bir kartal gibi gökte süzülür." Üniversitede edebiyat okuyan biri olarak bu ifadeleri değiştirmeyi önerdim ama Gregory bunu reddetti. Aşkının gerçekten ne olduğunu göreceği konusunda Esperanza'ya güveni tamdı.

Kuşkusuz ona söylemedim ama Esperanza'nın, eğer bu küçük gösteriye gelmeyi kabul ederse, dostum için hep hazır bulundurduğu o küçümseyici kahkahası ile göstereceği tepkiden -böyle olacağından emindim- Greg'in hem gururunun hem kalbinin kırılacağından korkuyordum. Sırrını Senyorita Obliga'ya açmasının hiç de hayırlı olmayacağından emindim.

Greg gösterisine kartal olarak başlamayı seçmişti çünkü en fazla hazırlığı o gerektiriyordu; aslında bunun üç dört saat süreceğini düşünüyordu. O akşamüstü arkadaşımı, tiyatro bölümüne başvurup ayırttığım küçük salona kilitledim; bölüm sekreterinin itirazlarını, Orta Çağ tiyatrosu konusundaki bir İngilizce dersinde sunacağımız gösteri için prova yapacağımızı söy-

leyerek yatıştırmıştım. Sonra da saat yedide, Greg'in önceden ayarladığı gibi arabamla Esperanza'yı alıp üniversiteye getirdim. Arabadaki konuşmamızdan, sırf merak ettiği için gelmeye razı olduğu açıkça anlaşılıyordu. Ne göreceği konusunda Gregory ona hiçbir ipucu vermemiş, yalnız bütün hayatı boyunca görmediği, bir daha da göremeyeceği bir gösteri vaat etmişti. Bunun hiç de abartma olmadığını söyleyip kıza güvence verdim.

Esperanza'yı Greg'in onun için özel olarak seçtiği koltuğa oturtup sahneye çıktım, tozlu kadife perdenin arkasına bir göz attım. Gregory gayet güzel bir biçimde muhteşem bir kuşa dönüşmüştü. Sahnenin kenarına yürüyüp perdenin iplerine erişebilecek bir yerde durdum, cebimden senaryoyu çıkarıp yüksek sesle okumaya başladım.

Gregory'nin hazır kalıplara uyarak hazırladığı girişi bitirince elimde tuttuğum ipe asılıp perdeyi iki yana doğru açtım. Sahnenin ahşap döşemelerini pençeleriyle çizerek paytak paytak öne yürüyen kartal, Esperanza'nın oturduğu karanlık salona doğru canhıraş bir çığlık attı. Tüylerle kaplı gırtlağı, "Benim, ben, Gregory," demek istiyordu sanki. Doğruyu söylemek gerekirse bu, daha çok bir karganın gaklamasına benziyordu. Başlamadan önce açtığım spot ışıklarını kısıp Esperanza'nın tepkisini ölçmeye çalıştım. Sessiz salonda onu belli belirsiz görebildim. Gregory kanatlarını arkasında sürükleyip geri giderken ben perdeyi kapadım.

Bir sonraki bölümü biraz tedirgin biçimde hızlıca okudum. Az sonra ikinci dönüşüm için perdeyi açtığımda eğri büğrü boynuzlarıyla sahnede ge-

zinmekte olan kıllı yaratıkta, Gregory'nin metinde Esperanza'nın güzelliğine gönderme yaptığı ceylanın zarafetinin izi bile yoktu. Yaratılışının aceleye gelmiş olduğu anlaşılan hayvan, o küçük yaratığın kaba bir benzeriydi. Greg'e daha fazla zaman gerekiyordu anlaşılan; baksanıza, poposundan hâlâ birkaç tüy sarkıyordu.

Dönüşümlerin en kolayının üçüncüsü olduğunu bildiğimden ceylan müsveddesinin üstüne perdeyi hemen kapayıp, yunusun dalgaların altındaki aşk yaşamından söz eden pastoral övgüyü çığırtmaya başladım. Kabul etmeliyim ki Gregory'nin yazdıklarına kendi söz sanatı yaratıcılıklarımı da eklemiştim. Benim yaptığım değişiklikleri duyan Gregory yüksek perdeden bir dizi haykırışla sözümü kesti. Perdeyi açınca gümüşi bir burnun üstünden beni süzen bir çift zeki göz çıktı ortaya. Göğsündeki palete benzer kanatlarla vücudunu öne doğru sürükleyip geniş kuyruğunu sahneye çarpan Gregory, konuşmanın eşiğinde gibi görünüyordu ama ince dişli çeneleri arasından çıkan viyaklamalar bir şey ifade etmiyordu. Perdeyi bir kez daha kapadım.

Böylesine saçma bir hayvanlar âleminde yarım saatini boşa geçirdiğine kızıp köpüren Esperanza, bu yaratıkların, bitip tükenmez yaltaklanmalarla başının etini yiyen sakar çocuğun kendini ifade biçimi olduğuna zerre kadar anlamadığını belli etti.

Koltuklar arasından fırtına gibi çıkan Esperanza, atların aşkla ilişkisini anlatan konuşmamı yarıda kesti. Onu durdurmaya yönelik nafile çabalarımı aşıp perdeyi yırtar gibi açtı. Sıska omzunun üstünden, Gregory'nin hâlâ perdeli elleriyle çıplaklığını örtme-

ye çalıştığını gördüm. Perde arkasını aydınlatan tek ampulün haşin parlaklığında acınacak bir durumda kolunu bacağını çekiştiriyor, iki eliyle yapıştığı çenesini uzatmaya uğraşıyor, kulaklarını sallayarak sivriltmeye çabalıyordu. Gregory, afallayıp donakalan Esperanza'nın önünde işini tamamına erdirdi, sonunda uzun ince boynunu çevirip kızın açık kalmış avucunu yaladı.

Ellerini çırpıp azgınca kıkırdayan Esperanza, benekli sırtına atladığı gibi, böğrüne sivri topuklarını batırıp kemeriyle kırbaçlayarak zavallı midilliyi boş sahnede döndürmeye koyuldu. Her kırbaç darbesinde duyulan acıklı kişnemelere, eskimiş tahta döşemeye sarsan nalsız toynak sesleri karışıyordu.

Bir ay sonra genç çift, kentin tanıklık ettiği en görkemli törenle evlendi. O akşam balo salonunda düğün bütün haşmetiyle sürerken, Bay Gregory Kunstler ile eşi Bayan Esperanza Kunstler, süslemelerle bezenmiş asansörle otelin en üst katındaki, halısına kırmızı gül yaprakları serpiştirilmiş gelin dairesine çıktı.

Peki, arkadaşım Gregory'ye ne oldu? Şimdi o, boşanmayı yasaklayan kilisede dua ediyor. Orta Amerika'daki sağcı gerillalara hem silah hem para akıtmaktan utanarak kayınpederinin yanında çalışıyor. Gecenin geç saatlerinde karısı onu banyoda yere oturtarak, parmaklarını çekiştirip sırtını ovup, düğün gecesi bir deri bir kemik kollarında -Gregory'nin bir zamanlar tahmin ettiği gibi- kaybolan harika yeteneğini yeniden canlandırmaya çalışıyor.

AÇIK PERDE

Yeni satış bölgesine yaptığı üç günlük yorucu gezinin sonunda arabasını evinin önüne çektiğinde, karısının yemek odasının perdelerini henüz kapamamış olmasına Pierce'ın şaşırmaması gerekiyordu. Sonuçta daha birkaç hafta önce çocuklarıyla birlikte akşam yemeğinin bitimine yakın mevsimin son çileklerini atıştırırken, yavaşça kararan sokağa doğru eğimli çimlere bakabiliyorlardı. Aslında Caitlin ile Tack sofrayı toplayıp mutfakta birbirlerini annelerine ara vermeksizin şikâyet ederken, sonunda kararmış camlarda beliren kendi yansıması ile kalkıp perdeleri çekmiş, peşinden gecenin kalan bölümünü geçireceği yan odadaki televizyonun karşısına kurulmuştu.

Ama ekim kasıma evrilirken karanlığın daha erken çöktüğü bu akşamüstü geniş pencere, yemek masasını hazırlayan Charlotte'u çerçeveliyor, yukarıdan sarkan küçük kristal avize bütün sahneyi aydınlatıyordu. Bir bardağı elinde çevirerek ışığa tutan, sonra bir başkasıyla değiştiren karısını seyretti. Her ne kadar çarşamba akşamı arayıp cuma akşam yemeğinden bir hayli sonra evde olabileceğini söylemiş olsa da, eşinin

sofrayı dört kişi için kurmasından duygulandı.

Kadın pencere önünde gidip gelirken, adam onu gözden kaçırmamak için arabanın koltuğunun enseliğine yasladığı başını oynatıp durduğunu fark etti. Kendi kendine gülümseyerek arabadan inmeye davranmış, hatta torpido gözündeki bagaj kapağını açan kola uzanmıştı ki birden Caitlin yanaklarından yaşlar süzülerek yemek odasına daldı. Annesinin peşinden gelip onu teselli etmesini beklerken, ilk kez bu kadar süslendiğini düşündüğü üzgün kızının odada tek başına ağlayışını görmek Pierce'ı tedirgin etti. Annesi neden sonra masanın öbür ucunda görünüp kızgın bir tavırla elindeki çatalı genç kıza salladı.

Adam apaydınlık odada oynanan drama kendini kaptırıp seyretmeyi sürdürdü. Caitlin, Charlotte'a sırtını çevirip pencereye döndü, karanlık camda kızgınlıktan parlayan gözleri görülebiliyordu. Annesi arkasında hâlâ söylenerek masanın etrafını dolaştı, kızını omuzlarından tutup kendine doğru çevirdi. Aniden Caitlin'in başı iki yana sallandı. Charlotte'un kızını tokatladığını algılaması biraz vakit aldı.

Tokadı kendi yemiş gibi vücudunun Lincoln'ün deri koltuğuna yapıştığını duyumsadı. Kendi kendine içeri girmem gerek, dedi.

Ama o sırada ana kız birbirlerine sarılmış ağlaşıyordu. Charlotte bir kolunu Caitlin'in omzuna atıp onu mutfağa götürdü.

Gördüklerinden şaşkın, taş kesilmiş gibi oturdu. Charlotte'un da kendisi gibi çocuklarına hiç el kaldırmadığını sanmıştı hep. Ne tür bir anne kızını döver, diye düşündü. Sarsılmıştı, içeri giremezdi, kendini hazır hissetmiyordu, hem eşi de kızı da karanlıkta onu

görememişti. Bir sonraki perdeyi izlemek için gözlerini pencereye dikip beklemeye başladı.

Döndüklerinde Tack de onlara katılmıştı. Charlotte, Caitlin'in saçlarıyla oynayıp onları kızın kulaklarının arkasına atıyordu. Herkes birbiriyle barışık görünüyordu, birbirlerine dokunuşları yumuşaktı, bakışları sevgi doluydu. Tokat, her nasılsa, ikisini de sarsıp dengeyi bulmalarına yol açmıştı.

Tack onlara aldırmıyor, asık bir suratla, Charlotte'un tepeleme doldurduğu tabağındaki yemekle oyalanıyordu. Yüzü, Pierce'ın daha önce fark ettiğinden daha yaşlı görünüyordu. Keskin yüz hatları, uzaktan çok acımasızmış gibi bakan gözlerinin altında bir erkeğin yanaklarına dönüşmüştü. Suratsızlığını sineye çekmeye hazır gibi duran masadaki öbür ikisine karşı açıkça kayıtsızdı.

Pierce ailesini biraz daha seyretti, kendisine böyle yabancı görünmelerinden sarsılmıştı, yakından bakınca onları ne kadar az tanıyordu. Karısını, kızını, oğlunu incelemeye koyuldu.

Bahçeye bakan pencere, küçük dikdörtgen parçalara bölünmüştü. Hiç farkında olmadığı, hep kaçırdığı bir şeyi arayarak her parçaya tek tek baktı. Neredeyse hemen o anda, daha önce hatırlamadığı, nasılsa farkına varmadığı bir hareketi, havada yavaşça eğri çizen bir eli gördü. Kızının ağzına götürdüğü parmaklarını izledi. Yan taraftaki başka bir bölmede, tanıdık görünmeyen kristal bir sürahinin oyuk çizgileri ışığı hapsediyordu. Eğer iyice bakarsa, her parça, kimi görünmez bir ayrıntıyı, kimi bu evdeki yaşamın farkında olmadan sürdürülen alışkanlıklarını yansıtan başka bir sürpriz doğuracak gibiydi.

Sonunda, başkasının günlüğünü okuyan birinin, kendini defteri kapamaya zorlayan tiksindirici suçluluk duygusunu yenmeyi başardı. Ama hâlâ içeri giremeyeceğini anladı. Gizlice şahit olduğu bu resmin içine girme düşüncesi, bir seyircinin aniden sahneye çıkıp oyuna katılması gibi, gözüne saçma göründü. Bu yüzden, yemeğini bitiren küçük ailenin, sofrayı toplayıp ışığı kısınca aniden saydamlaşan camdan, evin önündeki Lincoln Continental'in derin bagajından numune kutusuyla evrak çantasını çıkararak elbise torbasını omzuna atan bir adamı görebileceği âna kadar arabanın içinde huzursuzca oturmayı sürdürdü.

§

Tack, Pierce'ı kayıtsız karşılasa da hem karısı hem kızı onun eve dönmesine sevindi, hatta Caitlin, babasına sarılmışken Charlotte kocasını öpüyordu. Ama o kendini neredeyse başka birinin yaşamına giriyormuş, başka bir adamla karıştırılıyormuş gibi duyumsadı çünkü gözetleyip durduğu evdeki insanları yabancı hissetme duygusundan bir türlü kurtulamamıştı.

Dış kapıyı açtığında sözgelimi, torbalar hâlâ ellerindeyken, bir konukmuş gibi evin ılık nemli kokusuyla çevrelenmişti. Oturma odasındaki karşılıklı rahat koltuklar, şimdi ona yıpranmış, bayağı görünüyordu; duvar kâğıdı da fazla gösterişliydi. Hatta Charlotte'un ısıttığı yemekte bile tuhaf baharatlar, tanımadığı tatlar vardı.

Bu çok özel duygularını, yollarda geçen yorucu olduğu kadar da başarısız üç güne bağladı. Müdürünün, Everfast'in doğrudan satış operasyonunun ne

kadar akılcı olduğuna ilişkin bütün açıklamalarına karşın, kendisine verilen yeni bölgenin bir tür tenzili rütbe olduğunu herkes biliyordu. Kendi başarısının kurbanı olduğu kanısındaydı. Firmada geçirdiği on beş yılda Everfast sistemleriyle doyurduğu piyasa ile bu aile şirketini iki yıl önce satın alan Georgia merkezli bir holdingin muhasebecilerince saptanmış, hiç de gerçekçi olmayan yıllık büyüme hedefleri arasında sıkışmıştı. Ama işin içinde bundan başka şeyler de vardı, biliyordu. Kendi satışlarının şirketin devrinden önce de gitgide düşmesinin sıkıntısı içindeydi. Yönetim değişikliği tek bir işe yaradıysa, o da kaçınılmaz sonu geciktirmesiydi. Ama o, işin ayrıntılarına boş vermişliği, müşterilerine hizmet vermedeki ağırkanlılığı, yeni modellerini, yeni ürün dizilerini tanıtmadaki yetersizliği, kendisine fikir soran müşterileri ikna edememesi nedeniyle bu ertelemeden yararlanmayı bilememişti. Yıllarca yan yan gitmiş ama sonunda yokuşun dibini boylamıştı. Çarşamba günü tırmanmaya başladığı yeni tepeyse beklediğinden de sarptı.

Bu uzaktan gözetleme belki de üstüne çökmüş olan bir tür bunalımın eseridir, diye düşündü. Nedeni ne olursa olsun, bütün gece boyunca ortaya serilen görüntülerden gözünü ayıramadı.

Tack televizyonun karşısına yayılınca, on altı yaşındaki çocuğunun sol kulağındaki altından boncuk küpe gözüne çarptı. Bunu ne zaman taktı, diye düşündü, peki niye önceden hiç sözünü etmemişti. Ama bir küpe için kavga edemeyecek kadar yorgun, oğlunun giydiği siyah tişörtün kol ağzının hemen altından görünen pazısını çevreleyen, siyah dikenleri ya da gözyaşlarını andıran dövmeye bakamayacak kadar şaşkındı.

Ama onu en çok tedirgin eden oğlanın çıplak ayaklarıydı. Charlotte'un, Tack'in bebeklik albümüne koyduğu, hastane sertifikasına yapıştırılmış ayak izlerini hâlâ anımsıyordu. Oturma odasının halısı üzerine çapraz uzatılmış bu ayaklarsa kocamandı, güçlüydü, genç adamın üstünde dimdik durabilmesi için hazırlanmış kas sistemi tam anlamıyla gelişmişti. Bir gerilip bir gevşeyen bu ayakları izleyen Pierce, tek oğlunun küçümseyerek gülen ağzının, aşağılayıcı bakışlarının ardındaki değişimin hayli ilerlemiş olduğunu düşündü. Caitlin, kanepede babasının kucağına, ağabeyini kollayarak kıvrılmış küçük bir kızdı hâlâ. Farkında olmadan saçlarını okşadığı kızının, paralel evrenlerde geçen bir filme dalmış televizyon izleyen yüzüne sonunda bakabildiğinde, çocukluğundan anımsayamadığı kapanmış bir yaranın izlerini, yemyeşil gözlerindeki hafif kahverengi gölgeyi, burun kemiğinde bir kalınlaşmayı, gülünce ortaya çıkan diş tellerini gördü. Diş tellerini takalı ne kadar olmuştu? Kendi kızından çok farklı bu çocuğu sokakta görse tanıyabilir miydi acaba? Onu nasıl betimleyebilirdi? Söyleyebileceği pek özel bir şey yoktu. Ama şimdi yaşını düşündüğünde, kızı on üçünde miydi yoksa on ikisinde mi?

Ayrıntılara karşı edindiği yeni algılama ile eski anıların çelişkisi, iyice yorulmuş Pierce, yatak odasında kanepeye uzanıp da parmaklarını saten kumaşın iç içe geçmiş desenli tüylerinde gezdirinceye kadar gece boyunca sürdü. Charlotte odada yalnızmış gibi onun önünde soyundu, bluzunu, sutyenini çıkarıp attı, ona aldırmadan eteğini, külotunu sıyırıp ayak bileklerine düşürdü.

Uyuşukça uzandığı yerde karısının bedeninden

irkildi, belki de bedenin kendisinden çok onun unuttuğu ama şimdi, her yanı dolu bir bahçede gözüne çarpmak için yukarılara tırmanan çiçekler gibi birden önünde beliren yüzlerce gizemden irkildi: meme uçlarını çevreleyen kahverengi iki hâle, her bir elin ucunda parmaklardan oluşan sık çalılar, yüzünün her tarafına dağılmış saçlarının sarmaşık kafesine benzer örgüsü, açık renk teninin hemen altındaki mavi damarlardan asma filizleri, bacaklarının arasında minik alevlere dönüşmüş kızıl, hayır şimdi hayretle fark ettiği gibi tarçın rengi sazları andıran bir tutam tüy.

Fısıltıyla, "Gel yanıma," dedi Pierce.

Kocasının ısrarlı bakışlarını fark eden Charlotte kızardı, birden kendine gelip çıplak vücudunu yatağın ayakucunda düzgünce katlanmış duran battaniyeyle örttü. Utangaçlığını gizlemek için şuhça gülümsedi.

Neredeyse sertçe yine, "Gel buraya," dedi.

Daha önce karısına karşı hiç kullanmadığı bir ses tonuydu bu ama kadın söz dinledi. Pierce önünde duran kadına uzanıp ellerini iki yana açtı. Battaniye yere düştü. Karısını kendine doğru çekti.

Çıplak kadın, adamın kucağına sokuldu, hâlâ bağlı kravatını gevşetti, gömleğinin düğmelerini çözdü, deri kemerini çıkardı.

Adam, kadını boynundan öpünce kokusunu tanıdı. Ne kokusuydu bu? Kahve ile bir şey daha. Belki biraz limon? Gömleğini kadının sıyırıp çıkarmasını beklerken yüzünü göbeğine gömdü, kuru tahılların hafif, tozlu kokusunu burnunda hissetti.

Karısının apandisit ameliyatından kalan büzüşmüş yarasına elini sürdü, başparmağıyla avucuna dokundu, siluetini okşadı.

Sanki karısı daha önce hiç tanımadığı bir kadındı, kendisi de hiç kadın tanımamış biri. Daha önce hiçbir erotik görüntüden -televizyon ekranından akan renkli gölgelerden ya da bir derginin sayfalarından taşan bulaşıklıktan- almadığı hazzı, karısının gevşek etinden, yaşlanmış gözlerinden aldı.

Ama kimdi bu? Kimdi altında uzanan bu çıplak kadın? Bilmiyor, tanımıyordu. Ama onun usulca söylediği ad kendinindi.

Sanki ona duyguyla ya da alışkanlıkla bağlı değilmiş gibi, altında kıvranan bedeni yavaşça incelemeye koyuldu. Diri parmaklarının ucundaki et bir yarılıp açılıyor, bir gerilip kapanıyordu. Akşamın sürprizlerinden doyup bıkıncaya, karısı yanında bitkin yatıncaya kadar, işinin ehli bir uzmanın ya da bir sahtekârın tarafsızlığıyla kendini onunla sevişirken izledi.

§

Ertesi sabah düşten uyanan biri gibi kalkacağını ummuştu. Gece yarısından sonra bile omzuna yaslanmış hafif horultularla uyuyan Charlotte'un yanında sızan Pierce, sona ermekte olan bu garip gecenin bitmesine neredeyse üzülüyordu. Bir gecelik uykunun eski yaşamını geri getireceğine, şimdiye kadar kim bilir kaç bin sabahta olduğu gibi uyuşuk elini birkaç saate kadar çalacak olan saate uzatacağına, pek de hatırlayamadığı rüyadan birazcık kafası karışmış kalkacağına inanıyordu.

Ama kuş ötüşlü saat büyüyü bozmadan, pencerenin tül perdesinden süzülen ürkütücü bir aydınlığa uyandı. Yanında uyuyan kadın, şafaktan ürkmüş gibi,

kamburunu çıkarıp çıplak sırtını cama dönmüştü. Kaygılara bulanmış halde kadına doğru eğildi, başını avuçlarının içine alıp usulca yastıktan kaldırdı. Kırpıştırılıp önce ona bakan, sonra yeniden uykuya dalan gözler, karısının göz rengi olduğunu sandığı maviden çok, griye çalıyordu. Aklı karışmış olarak başını tekrar yastığa koydu.

Pierce, ailesiyle yüz yüze gelmekten kaçınarak çabucak giyindi. Ama aynı zamanda, nasıl olduysa dışına düştüğü yaşamına el yordamıyla geri dönmek umuduyla sabah alışkanlıklarına da, aklında kaldığı kadarıyla uymaya çalıştı. Ama her seferinde bir aksilikle karşılaştı. Banyo dolabındaki tıraş bıçağına uzanan eli boş bir cam rafla karşılaştı; yolculuk dönüşü henüz çantasını boşaltmadığını anımsaması biraz zaman aldı. Ayakkabı bağcıklarına eğildiğinde, her zaman sağ bağcığı solun üstüne mi, yoksa solu sağın üstüne mi getirip bağladığına emin olamadı. Kravatına, her zaman yeğlediği üçgen düğümü atarken zorlandı, kapıdan çıkarken evin güvenlik sistemini boşa almak için şifreyi girerken duraksadı.

Park ettiği yerde motoru çalıştırıp arabasında otururken, yaşamının düğümünü çözülüyor muydu yoksa aşırı kurulmuş bir saat zembereği gibi daha da geriliyor muydu, bilemedi.

Hafta sonuydu ama ihtiyar Rittenberg'in şirket üzerindeki etkilerinin sonuncusu gereğince yarım gün işe gitmek zorundaydı. Aslında Pierce, hafta içi satış gezilerinden anılar eşliğinde gevrek simitle kahve içilen, o gün ya da gelecek hafta oynanacak maçların tartışıldığı aheste cumartesi sabahlarını iple çekerdi. Sendikanın Georgia Redtech ile yaptığı anlaşma

gereği işçiler cumartesi mesailerini hafta içi günlere bölüştürdüklerinden, Everfast satış elemanlarının oto azmanları olmasa ıssız denebilecek fabrika otoparkına bıraktı arabasını.

Çelik preslerle üretim tezgâhlarının arasından geçip büroların olduğu dördüncü kata çıkan asansöre doğru yürüyen Pierce, meymenetsiz makinelerin alışılmadık sessizliğinden sersemlemişti. Sanki geniş mekânda sessizliğin bir yankısı, boşluğun bir yansıması varmış gibiydi. Karşı duvardaki kirden kararmış buzlu camlar, parlak günışığını kırıp kapkara makinelerin üzerine alaca bulaca soluk gölgeler düşürüyordu. Baskı kalıplarının, delme makinelerinin, torna tezgâhlarının arasında sarı çizgilerle güvenlik çemberine alınmış yolu izlerken yürüyüş hızını artırdı.

Yük asansörü yukarı çıkarken demir kafesin ardından üretim katının aşağıda kalışını izledi. İkinci katta taşıyıcı bantların üstündeki yeşil tavan bağlantılarının sıralar halinde ona doğru alçalmasını seyretmeye daldı; derken bunlar çelik taşıyıcıların pırıltıları arasında, tam göz hizasında toza dönüşüp üçüncü katın ahşap döşemelerine minik tüyler gibi döküldü. Çıkmakta olduğu katta çatı kirişlerinin arasına yerleştirilmiş büroları, gıcırdayan asansörün içinden şimdiden görebiliyordu.

Satış müdürü Lou Wallace bir fincan kahveyle Pierce'ı bekliyordu. "N'aber, nasıl gitti bakalım?" Lou, candan sırta vurmaları, dostça göz kırpmalarıyla hep güler yüzlü biriydi. Bay Rittenberg'in dediği gibi, tanımayı pek de istemeyeceğin iyi bir adam.

Pierce, onun son iki yılda ne kadar yaşlandığını daha önce fark etmeyişine şaşırdı. Müdürünü, "Gezi

harikaydı," diye yatıştırıp kahvesini aldı. "Somut bir şey yok ama iyi bir başlangıç yaptık." Bunun, bir tane bile sipariş olmadığı biçiminde anlaşıldığını görebiliyordu.

Lou başını sallıyordu, "Ya, evet, daha ne isteyebilirdik ki? İyi bir başlangıç, bütün arzumuz buydu zaten." Yine başını salladı, Pierce'ın omzuna vurarak ağzını yayıp gülümsedi. "Ee, gördün mü? Reçelli çöreklerimiz var bugün, bir de pasta. Freddie'nin doğum günü."

Pierce için ihtiyarın gezi konusundaki düş kırıklığı daha açık olamazdı. "Senin böyle konuştuğunu Inez duymaz inşallah. Seni perhize soktuğunu sanıyordum."

Lou karnını sıvazlayıp yalandan savunmaya geçti. "Tek bir çörek, o kadar." Pierce'ın sırıtmasını bile beklemedi. "Peki, iki olsun. Ama başka yok" Öbür satış elemanlarına dönüp seslendi, "Eğer karım telefon ederse bu sabah iki çörek yedim, yok yok, bir tane tamam mı, Pierce?"

"Tamam, Lou, bir çörek, yanında yarım düzine peynirli pide."

Herkes gülerken Lou ona göz kırpıp Freddie'nin masasına yöneldi.

Pierce derin bir nefes alıp koltuğuna yerleşti. Bugüne kadar Lou'nun kaygısını fark etmemesine karşın, amirini düş kırıklığına uğrattığı için suçluluk duyuyordu. Yaşlı adam bir masadan öbürüne dolaşıp adamlarıyla şakalaşır, başını sallayıp gülümserken anladı ki bir sorun olduğu artık çok açıktı.

Kendi bölmesinde cam bölmenin ardında huzursuzca kahvesini tazeledi. Kahvesini karıştırırken

pencereden bakınca Freddie'nin, Tom'un, öbürlerinin kahkahayla güldüğünü gördü. Farkında değillerdi. Bu herifler göremiyor, diye düşündü, göremiyorlardı işte. Herkes gözünün önünde olduğu halde kahkahalar uzaktan geliyormuş gibiydi.

§

Saat birden az sonra eve vardığında mutfak masasının üstünde bir not buldu: Charlotte, Caitlin'i saçını kestirmeye götürmüştü. Tack herhalde hâlâ uyuyordu.

Öğle yemeğini almak için buzdolabının kapağını açtı.

Birdenbire orada ne kadar zamandır -on saniye mi, bir dakika mı- durduğunu bilemediğini ya da soğuk raflarda ne gördüğünü hatırlamadığını fark etti. Kalın kapağı kapatıp musluktan biraz su içerek kendini sakinleştirmeye çalıştı.

Boş lavabonun üstüne eğilip suyu yavaş yavaş yudumlarken gözü, beyaz fayansa düşen su damlalarının, ipi kopmuş bir kolyenin taşları gibi dağılmasına takıldı.

Mutfakta çevresine bakındı. Etraftaki her eşyanın geçmişini -ne zaman alındığını, kimin sıcak bir kap koyarak ya da bir tavayı düşürerek cilasını bozduğunu, hatta daha önce orada neyin durduğunu- bilmesine karşın her şey onun dikkatini çekmek için, bir tazelik, bir kusursuzluk, bir sezdirimle parlıyor gibiydi.

Ocağa uzanıp siyah düğmelerini çevirdi, dört mavi ateş halkası aleve dönüştü. Bu olağanüstü görünüme hayranlıkla baktı, alev çemberlerini birer birer söndürmek için kendini zorlaması gerekti.

Pierce, süs eşyalarının birini ya da öbürünü alarak, değerlerini düşünerek, kalp atışlarını dinleyerek, sonra aldığı rafa koyarak evi bir hırsız gibi dolaştı. Her parça tanıdık olduğu kadar da yabancıydı ona, kendini evinde kaybolmuş gibi ya da belki uzun bir süre uzak kalıp sonunda eve gelmiş gibi hissetti.

Evet, işte buydu. Yıllarca uzak tutulduktan sonra evine dönmüştü ama bütün o yıllar boyunca kendi evinde gözaltında tutulduğunu anlaması onu huzursuz kılıyordu.

Yatak odasını, banyoyu, Caitlin'in odasını dolaştı. Yeni kazı yapılan bir köyde bir tür arkeolog gibi, kimlerin böyle bir yerde oturabileceğini, bu aletleri kullanabileceğini, bu nesnelere şekil verebileceğini kafasında çevirip durdu.

Üst katta bir başka kapıyı açınca, küçük bir yatağın kenarından sarkan bir bedenle karşılaşınca şaşaladı. Tack'in hâlâ uyuyor olabileceğini unutmuştu.

Duvarlara asılmış, aralarına çocukluğun izleri serpiştirilmiş "Heavy Metal" müzik gruplarının posterleri, tavandan sarkan, acemice boyanmış model uçaklar, bir kitap kutusunun üstünde dengesi bozuk duran bir ilkokul fen projesi. Pierce bir defteri eline aldı, içi şiirlerle doldurulmuştu.

Yastıktaki yüz de şaşırtıcıydı, uykuda uyanıkken olduğundan daha küçük görünüyordu.

Pierce, Tack'in başucunda dikilirken oğlu gözlerini açtı. Uyku sersemi, "Ne oldu?" diye söylendi.

"Yok bir şey, sen uyumana bak."

Tack doğruldu. "Ne yapıyorsun burada?"

"Bir şey arıyordum."

Oğlan aksileşti. "Onlar özel eşyam benim." Kızın-

ca uykusu açılmıştı.

"Senin eşyanı karıştırmıyordum."

Tack'in, odadan çıkmasını beklediğini görebiliyordu. Yine de pencerenin yanındaki masaya oturdu.

"Ne bu böyle, kıçını mı dinlendiriyorsun?"

"Ne?" Çocuk boş bulunmuş anlamamıştı. Babasının evde böyle konuştuğunu hiç duymamıştı.

"Kardeşine niye hıyarlık ediyorsun?"

Oğlan kekeledi, ne diyeceğini bilemiyordu.

Pierce, "Giyin," dedi. "Dışarı çıkıyoruz?"

Tack, "Benim işim var," diye karşı çıktı.

"Başlatma işinden."

Birkaç dakika sonra çocuk, uzun bir küpe takmış, beline metal kabartmalı bir kemer dolamış, kızgın bir halde merdivenlerden iniyordu. Siyah çizmelerinin bağcıkları açıktı, yürürken pof pof ses çıkarıyordu.

Babası, oğlunun yakınmalarına aldırmadan, "Hadi gidelim," dedi.

"Nereye gidiyoruz?"

"Kahvaltıya."

"Ben kahvaltı etmem."

"Arabaya bin."

Tack homurdandı ama kendisine söyleneni de yaptı. Araba kalktıktan sonra Pierce oğluna, "Şiir yazdığını bilmiyordum," dedi.

Çocuğun keyfi kaçtı. "O benim özel hayatım."

"Hiçbirini okumadım ki."

Arabayı sessizlik kapladı.

Pierce o sırada ne söylemesi gerektiğini biliyordu. "Ama hoşuma gitti."

Tack, camdan dışarıya, birbiri ardına hızla kayıp seyrelen karaağaçlara bakıyordu. Babasına dönmeden

usulca, "Birkaçını görebilirsin," dedi.

Bir saat kadar sonra mutfak kapısından girerken baba-oğul gülüşüyordu.

Bir sandviçi bölüşerek yemekte olan Charlotte ile Caitlin birbirine baktı. Uzun zamandır Tack'in güldüğünü duymamışlardı.

Pierce, odasına çıkan oğlunun arkasından, "O şiirleri de unutma," diye seslendi.

Charlotte, "Ne şiirleri?" diye sordu.

"Tack şiir yazıyor."

"Gerçekten mi?" Caitlin tam anlayamamıştı "Abim şair mi?"

Dolaptan bir bardak alan Pierce, evet anlamında başını salladı.

Charlotte arkadan gelip ona sarıldı. "İkiniz nereye gittiniz, bakayım? Sizi merak ettim."

Kolları arasından çıkmadan dönüp karısının yanağını öptü. "Bir şeyler yedik."

Karısı ona belli belirsiz gülümseyerek baktı, şaşırmıştı. "İkiniz, baş başa?"

"Biraz konuştuk."

Kadın bir şey söylemek üzereyken durdu. Omzunun üstünden bakıp Caitlin'in postadan çıkmış bir kataloğu karıştırdığını gördü. Charlotte parmak uçlarına basıp yükseldi, kocasının kulağına, "Dün gece harikaydı. İnanılmazdı."

Adam güldü, karısını bir kez daha öptü.

Pierce, işin bu kadar kolay olup bitmesinden şaşkındı. Gerçekten da daha kolay olamazdı, diye düşündü.

§

Pazartesi sabahı Pierce, geçen hafta görüştüğü bütün müşterileri telefonla aradı. Çoğu onu atlatmaya çalıştıysa da öğleye kadar ikisi dışında hepsinden yeniden görüşme sözü almıştı. Yolculuktan söz edince Lou şaşırdı. "Daha cuma günü geldin. Niye telefonu denemiyorsun?" Ama Pierce, yeniden yola düşmesinin müdürünü rahatlattığını anlamıştı.

Ertesi sabah gideceğini duyunca Charlotte düş kırıklığına uğramıştı. "Hafta sonu ne güzeldi. Tack ile sen, yani, iyi vakit geçirdiniz." "Sonra sen ve ben," derken karısının yanaklarının kızardığını fark etti.

"Sadece üç gün. Perşembe döneceğim." Kadının dokunulmak istediğini biliyordu, yüzünü ellerinin arasına aldı. Usulca, "Hem hemen gitmiyorum ki," dedi, karısının kendisini öpmesini uysallıkla karşıladı.

Gezinin başarılı olacağından Pierce'ın hiç kuşkusu yoktu. Masanın öbür yanındaki müşteriye dikkat etmesi yeterdi –göğsündeki sıkışmayı geçiştirmek için ağırlığı öbür yana nasıl kaydırdığı, kurşunkaleminin tepesindeki silgiyle oynama alışkanlığı, ailesi sorulduğunda dikkatinin dağılması, kol düğmelerinin gösterişliliği, fabrikanın derinden gelen uğultusu. Tıpkı Charlotte gibi, Tack gibi, dikkate alınmak onun da hoşuna gider, cömertlik gösterecek kadar memnun olurdu.

Salı akşamı evinden iki yüz mil uzaktaki motelin avlusuna park ederken üç büyük sipariş almıştı bile. O öğleden sonra en son görüştüğü kadın fabrika müdürü, akşam yemeğine kalmasını teklif etmişti. Gelecek sefere, diye söz vermişti.

Uzun bir gün olmuştu. Kişiliksiz motel odasında hâlâ gri takım elbisesi üzerinde yatağa uzandı, göz-

lerini yazı masasının, televizyonun, yatak örtüsünün, duvara vidalanmış baskı-resimlerin üzerinde gezdirdi. Ama nereye dönerse dönsün bakışının yoğunluğu gölgelendi, nesnelerin yüzeyinde kaydı, çalışma yaşamı boyunca binlerce türünü gördüğü odanın aşinalığına ulaşamadı, içine giremedi. Son birkaç gündür farkında olmadığı bir yorgunluk hissi üstüne çökmüş, bu ağırlığın altında aniden başını bile kaldıramaz olmuş bir halde derin bir uykuya daldı.

On sularında otoparktan gelen korna sesiyle uyandı. Yarı uykulu nerede olduğunu kestiremedi. Uyanmak için yüzüne çarptığı suyu kurularken pamuk havludan gelen keskin çamaşır suyu kokusunu içine çekti. Tanıdık kokuyla sakinleşti. Acıktığını fark etti.

Pierce, yollarda geçirdiği yıllar boyunca hep yaptığı gibi, soğuk ayışığı altında, boş bir havuzun etrafını dolaşan yoldan motelin barına ulaştı. Fazla düşünmeden her zaman içtiği bir Manhattan ısmarladı. Barmen mutfağın hâlâ açık olduğunu söyleyince menüye bakmak istemedi, barlarda yediği tek yemek olan patates kızartmalı biftek söyledi.

Gece yarısından epey sonra odasının kapısında anahtarı kaldırıp numaranın doğruluğunu kontrol edip güçlükle deliğe soktu. Üstündekileri güçlükle çıkarıp, kafası dumanlı, derin bir uykunun kollarına düştü.

Ertesi gün bir firmayı daha gelişkin sisteme geçmeye güçlükle razı etmeyi başardı ama öbür ziyaretlerinden sonuç alamadı. Hele perşembe tam şanssız bir gündü.

O akşam evinin önüne geldiğinde perdeler ka-

palıydı. Kontağı kapatıp kafasını koltuğun başlığına yasladı. Bitkindi, ilk günkü başarı sarhoşluğu, sonraki iki gündeki bozgunla gergin bir umutsuzluğa dönmüştü. Bagajdaki eşyasını almaya bile üşenerek ön kapıyı anahtarla açıp kanepeye çöktü.

Televizyon açıktı ama odada kimse yoktu. Ailesi mutfakta ya da yukarıda olabilirdi.

Birkaç dakika sonra Caitlin merdivenlerden inerken o, çoktan kanepeye uzanmış, derin bir uykuya dalmıştı bile. Charlotte çocukları oturma odasından çıkardı, onu alnından öpüp yattığı yerde uyumaya bıraktı.

Pierce gece yarısı, buraya nasıl geldiğini, üstündeki battaniyeyi nerden bulduğunu anlamadığı için kafası karışmış, tedirgin uyandı. Tanıdık rahat kanepede doğrulup iki eliyle kafasını tutarken, o gün sabırsız yöneticilere bitmek bilmez sunuşlar yaptığını, onların sorularına beceriksiz yanıtlar verdiğini, önceki ziyaretinin üstünden bir hafta geçmeden neden yeniden geldiğini açıklamakta zorlandığını utanarak hatırladı. Her yanını uyuşturan uzun süre araba sürmesini, elbiseleriyle mal örneklerinin hâlâ bagajda olduğunu düşündü.

Ayakkabıları elinde merdivenleri çıktı. Her basamağın ağırlığı altında hafifçe bel verdiğini hissetti. Uyuyan üç kişinin fısıltı gibi nefes alıp vermelerini işitti. Tepedeki gece lambasının hafif aydınlığında duvardaki eğriliği fark etti. Ama her ışık titremesi, her ses mırıltısı, bastığı her tahtanın gıcırtısı, neredeyse tanıdığı ama uzun zamandır konuşmayı unuttuğu bir dilin heceleri gibi geldi ona.

§

Ertesi sabah çalan alarmla uyandığında gözlerini açmadan saati susturdu. Pierce'ın sıcaklığına sığınan Charlotte çıplak dizinin üst kısmını kocasının iki bacağının arasına soktu. Adam da alışkanlıkla onun kalçasını okşadı.

Karısı utangaç bir beklentiyle, "Çocuklar daha yarım saat uyanmaz," diye fısıldadı.

Daha sonra karısının, yapışkan kozalara dönen buklelerinin tanıdık kokusu adeta bir ninni gibi onu yeniden uykuya sürükledi. Ama sonunda, Caitlin ile Tack'i uyandırmak üzere bedenini onun sarmalından kurtaran kadının sesindeki sabırsızlığı fark etti.

Neyi yanlış yaptığını tam anlayamadan, "Kusura bakma," dedi.

Karısı, "Kabahat benim," diye ısrar etti. "Seni uyandırmamalıydım. Hâlâ yorgunsun."

Kahvaltı masasında karşıdan onu süzen çocukları da düş kırıklığı yaşıyordu ama ondan ne beklediklerini hayal bile edemiyordu.

Neyse ki işyerinde asansörden çıkarken Lou bakışlarıyla ışık saçıyordu. "Sah günü faksladığın siparişleri aldık. Nasıl becerdin bunu? Severn Biraderler üç yıldır bizimle beş kuruşluk bile iş yapmadılar. Ya TrimCo! Son görüşmemizde bizden katalog bile istememişti."

"İyi günümdeydim."

"İyi gününde mi?" Lou güldü, Pierce'ı masasına kadar izleyip "Güney Teçhizat'taki puşta bile bir parti satmışsın," dedi.

"Şimdi bir kadın var orada," dedi ama kadının

adını hatırlayamadı.

Lou, Pierce'ın masasının yanındaki koltuğa kuruldu. "Dün W&I ile işler nasıl gitti? Orayı yürüten herife de bir vurgun vurmuşsundur sen."

"Yo, orada tık yok. İki sezon arasındalar."

Müdürün gülümsemesi uçup gitti. "Dalga geçme. TrimCO'ya mal satıyorsun da Huey Jenkins seni geri mi çeviriyor?"

Pierce içini çekti.

"Ya ötekiler?"

"Tennecon PV-7'ye geçiyor."

"Peki, StanBob'dan, DJ Fabrication'dan, Moreland-Wilkes'teki ihtiyar Higgins'ten ne haber?"

Pierce yine omuzlarını silkti.

Lou, "Ne yapalım, Tennecon gibi ufak birinden bile olsa sipariş siparistir." Koltuktan kalkarken zorlandı, suratını ekşitip masaya doğru eğildi. "Yine de salı günü iyi iş çıkardın. Gerçekten işe yaradı."

Pierce, yaşlı adamın birkaç adım atıp sonra durup soluduğunu gördü. "Lou, iyi misin?"

Satış müdürü dönmeden elini kaldırıp salladı. Soluk soluğa, "Bir şey yok," dedi.

Pierce ahşap döner koltuğunda arkasına yaslandı. Gittikçe katılaşan bir çamura saplanmış gibi hissetti kendini. Çevresini kuşatan şeyin kendi yaşamı olduğu hissine kapıldı.

Kendisini, parlak açık havaya sıçrayıp yeniden denize düşen bir balıkmış da, sular yukarıdayken aldığı yaraya doğru yükselirken, bulanık öz dünyasına gömülüyormuş gibi hayal etti.

Çevresindeki ışık, tıpkı havanın suya dönüşmesi gibi bulutlaşıyordu. Yorgun güz güneşi, kentin batı ya-

kasında sıralanmış paslı hangarların, ıvır zıvırın doldurduğu insansız arka avluların arasına doğru alçalırken, Pierce o akşam işten erken çıkmaya karar verdi. Günün ışığı solana kadar kendi mahallesinde biraz dolaşır, tam karanlık inerken evin önünde olur, kristal taşlı avizenin altında elinde çatal-bıçakla eğilmiş karısının henüz perdeleri kapatmamış olması umuduyla yüzünü kocaman pencereye çevirirdi.

MEHTAPTA SAVAŞ ALANI

Kurumuş çamurla kabuk bağlamış bir el, ardındaki vücudunu bir ceset yığınından sürükleyip çıkardı. Birbirine girip kördüğüm olmuş kollar, bacaklar, kolsuz bacaksız gövdeler yığınından kendi bedenini, bir örümceğin kıpırdayamayan bir böceği yuvasından dışarı çekmesi gibi kurtaran elin sahibi ufak tefek adam, saatlerdir baygındı. Şimdi, gece yarısına yakın kendine gelmişti. Balçık çamura yarı gömülmüş bir atın, dal zannettiği, katılaşmış ön ayağını yakalayıp çekerek, ayak bileklerini ölülerin bilinçsiz katılaşmasından kurtardı.

Sersem halde doğrulup oturdu, çevresine bakındı. Bayraklara benzeyen açık renk bulutlar mehtabı dilim dilim kesmiş, cesetlerin, kırık araba tekerlerinin, sıra sıra sırıkların ucuna takılı kafaların üstüne sarı şeritler düşürmüştü. Yüzünü sıvazladı, alnındaki uzun kesiğe parmakları değince irkildi. Bulutlar karanlık gökte hızla kaydıkça mehtap da alanı boydan boya tarıyordu.

Birden birkaç metre ötede solunda, uçlarında kafalar olan yere saplanmış mızraklar gördü. Gözlerini

onlara dikip çamur içinde oturdu. Küçük kümenin arkalarında olan bir kafa hâlâ şapkalıydı. Adam hiçbirini tanımıyordu.

Bir mırıltı duyduğunu sanarak kulaklarını dikti. Dönerek bakındı, tepeye kurulan, yalaz yalaz ateşleriyle, uzak şarkıların kokusunu yüklenmiş havasıyla koca imparatorluk ordugâhını ilk kez gördü. Kınından çıkmış dişlerin kuru otlarda bilenme sesini belli belirsiz duyan tavşan gibi kaskatı kaldı. Ağrısı öyle bir zonkladı ki vücudunun neresinden yaralandığını çıkartamadı.

Ne acı duyacak, ne susayacak hatta ne de korkacak vakti vardı. Dizüstü çöküp alanın kıyısındaki ormana doğru emeklemeye koyuldu. Tanımadığı kafaların iki yüz metre kadar ötesinden ormanın kendisini çağırdığını görebiliyordu. Birkaç adım ilerlemişti ki mırıltı daha da yükselmiş gibi geldi. Kuyruğunu kolaçan eden köpek gibi arkasına baktı ama kimseyi görmedi. Yere saplı kargıların, mızrakların arasından kıvrılarak biraz daha ilerledi. Şimdi de mırıltılar çevresini kuşatmış gibiydi. Durdu.

Başını kaldırıp bakmadan bile sesin nereden geldiğini biliyordu. Kafalara hâlâ ay ışığı vuruyordu. Geri dönüp de kesik başlardan birinin dudaklarının titrediğini görünce az kalsın devriliyordu.

Oradan uzaklaşmalıydı, bunu biliyordu. Ama kafaların mırıltıları öyle ağlamaklı, öyle terk edilmişti ki onları bırakıp gidemedi. Şapkalı olanın önünde diz çöküp ne söylediğini anlamaya çalıştı. Tıs ya da fıs gibi sesler duydu; bir tür soru gibiydi, neredeyse emin oldu. Dinledi, ötekiler de aynı şeyi söylüyordu. Mehtapta ışıldayan savaş alanındaki bütün kafaların aynı

sözcüğü mırıldandığını düşündü. Ama neydi bu söz? Anlayamadı.

Omzunun üstünden bir göz attı, çepeçevre alanda ne bir imparatorluk birliği ne de devriye gördü. Nöbetçiler uzaktaki tepedeydi. İsyan bastırılmış olmalı, diye düşündü. Bir başka kafaya doğru emekledi, mırıldanan çatlak ağza çömelerek kulağını yaklaştırdı. Sözcük, kavrama kanallarından aşağıya doğru akınca gözleri yuvalarından fırladı. Su. Yeniden dinledi. Evet, artık emindi. Kafalar su için yalvarıyordu.

Emekleyerek içinden çıktığı ceset yığınına döndü. Delirmiş gibi cesetleri birbirinden ayırıp, ölülerden birinin boynunda hâlâ asılı bir matara buldu. Dizleri üstünde yarı koşarak, hırıltıları zeytin ağacının içinde uğuldayan rüzgâra dönüşen kafaların yanına gitti. Mataranın tıpasını açtı, şapkalı kafanın dudaklarına doğru kaldırmak üzereyken durdu, önce kendisi uzun bir yudum aldı. Sonra suyu kafaya doğru kaldırıp dudaklarına birkaç damla serpti. Bir yarıktan çıkan yılanbalığı gibi simsiyah bir dil ağızdan dışarı uzandı. Kafa, gözlerini körler gibi yuvarlayıp döndürdü. Adam derin bir soluk alıp suyu dudaklara döktü. Kesik baş, boğazından geçip, ucuna takılı olduğu mızrağın dibindeki çamurlu birikintiye dökülen suyu şapır şupur içti.

Adam matarayı geri çekti. Kafa, daha yüksek sesle değil ama daha açıkça, su için yeniden yalvarmaya başladı. Ufarak adam, çevresinde hırıldayan yüzlerce kafaya bakıp merhametinin işe yaramayacağını anladı.

Mataranın tıpasını kapatıp sık ormana doğru emeklerken, belki yağmur onlar için yağar, diye düşündü. Ama gecenin ileri saatlerinde çıkan güçlü bir

keşişleme, bulutları dağıttı. Birkaç saat sonra savaş alanının üstüne güneş vurduğunda ortalığa tam bir sessizlik hâkimdi.

HADİ YAP

Delikanlının kulağına ısrarlı, buyurgan bir sesle, "Hadi yap," diye fısıldadı. Ellerini, yatağın başucundaki parmaklıklara bağlanmış kadife ilmiklere sokmuştu, adam onun ayaklarını uzatıp yatağın ayakucundaki iki ip halkasını bulmaya çalıştığını hissetti.

Gözkapakları usulca yeşil gözlerini örttü. Yüzü beklentiyle gerilmişti.

David doğrularak Claire'in boynunu öptü. Kadın kendini geri çekti.

Kaçınmaya çalışırken, "Ne yapıyorsun?" diye çıkıştı.

Onun oynaşmak istediğini sanan David gülerek, "Seninle sevişiyorum," dedi.

Kadın ciddiyetle, "Ben öyle demek istemedim," diye fısıldadı. "Öyle değil."

Claire bir elini bileğine dolanmış yumuşak ipten kurtarmaya çalışıyordu. David uzanıp ilmiği gevşetti. Kadın onun elini avucuna aldı. Adam, kadının onu, memnun olacağı biçimde yönlendirmesine sevinip yine gülümsedi. Onunla üç hafta önce evine yakın bir kafede tanışmıştı, bütün düşündüğü kadını nasıl

memnun edeceğiydi. *Bu iyi işte*, dedi kendi kendine, *bana güveniyor*. Rahatlayarak, "Ne yapmamı istiyorsan bana göster," diye başıyla onayladı.

Claire onu bileğinden sıkıca tutup açık avucuyla yanağına bir tokat attırdı.

Sonra elini bıraktı. El aniden saldıran bir yılanın başı gibi geri çekildi, parmaklar zehirli dişler gibi içe kıvrılmıştı. Kadının kanın hücumuyla kızaran yanağını, koridordan yastığa bir çizgi gibi vuran zayıf ışıkta bile görebiliyordu.

"Deli misin sen?" Şaşkın kızgınlığı sözcükleri ısırıcı kılmıştı.

Claiere'in gözleri yumuluydu. Elini yeniden kadife ilmiğe soktu. "Hadi yeniden," diye üsteledi, dudaklarındaki gülümseme yavaşça soldu.

"Hayır." Adam kendini geriye çekti. "Senin canını yakmak istemiyorum. Seni mutlu etmek istiyorum."

Kadının sesi sözcüklerden çok hırıltılara benziyordu. "Öyleyse bir daha yap."

"Yapmam."

"Lütfen," diye yalvardı, gözleri hâlâ yumuktu. Adamın yanıtını bekleyerek kızarık yüzünü körlemesine ona doğru uzattı.

Gözlerini açıp, "Beni sevmiyor musun?" diye dudaklarını büzdü.

§

Birkaç gece önce ilk seferinde böyle olmamıştı. Adamın evinde TV'de film izliyorlardı. Claire, İngiliz dili üzerine yüksek lisans yaptığı üniversitedeki spor çalışmasından sonra ona uğramıştı. Kanepede yarı uy-

kulu uzanırken usul usul, tembelcesine ve neredeyse kayıtsızca, bir şey olacağını beklemeden birbirlerinin giysilerini çıkarmaya koyulmuşlardı. Claire, David'e sokulmuş, başını koluna koyup sırtını ona dayamıştı. Adam serbest eliyle kızın kolsuz, kısa bluzunun üstüne giydiği pembe keten gömleğin düğmelerini çözerken, "Seni hararet basmıştır," demişti. Ona dokunmadan önce elini bir süre göğsünün yanına sarkıttı. Kadın, elini arkaya uzatıp adamın kemerinin tokasını açtı.

Sonra hâlâ giysileri üstünde, birbirlerinden ayrılıp yarı uykuya dalarken, ikisi de ne olduğunu anlamadan birdenbire uykuları arzuya dönüştü, peşinden arzu uykuya doğru eridi.

Ama bir saat sonra uyandıklarında Claire, David'in öpüşlerine direndi. Çantasından anahtarlarını alırken, "Hafta sonu," diye söz verdi.

§

Claire, David'in telefonuna sesli mesaj bırakmıştı. Hafta sonu olanlar için üzgündü. Konuşmak istiyordu.

David bu mesajı yanıtlamaktan çekiniyordu. Kadın kaçıktı. Bir adamdan kendisini dövmesini istemesi başka nasıl açıklanabilirdi? Mesajı sil düğmesine bastı.

Akşam yemeği zamanı geldiğinde buzdolabında hiçbir şey olmadığını fark etti; eve dönerken markete uğramayı unutmuştu. Ama şimdi alışverişe gidemeyecek kadar acıkmıştı, bu yüzden pizzacıya gitti. Yemekten döndüğünde telefonun kırmızı mesaj lambası yine yanıp sönüyordu.

Claire aramıştı. İlk Modernler semineri çıkışın-

da dokuz sularında uğrayacaktı. Kendisine sormadan evine uğranmak istenmesine kızması gerektiğini biliyordu -suçluluk duygusuyla bunu kabul etti- ama gelmesine de sevindi. Özlemişti. Onu içeri almakla belki aptallık ediyor olacaktı ve buna rağmen onu görmek için sabırsızlanıyordu.

İkide bir saate bakarak öğrencilerinin, bağımsız cümlecikler arasına noktalı virgüller ekleme ödevlerini okuyup düzeltmeye çalışıyordu. Alıştırma için verdiği yirmi cümleden ilkini yeniden okudu: "Kulübün dört bin doları kaybolmuştu, muhasebeci de ortalıkta yoktu."

İşe yoğunlaşmak zordu; habire Claire'i düşünüyordu. Konuşmaya cesaret edinceye kadar Kafein Kafe'de onu üç dört kez görmüştü. Arkasındaki palmiyenin yaprakları ona doğru eğilmiş, serçeler ayaklarının dibindeki kurabiye kırıntılarını gagalarken, avlunun bir köşesinde kahvesini yudumlayıp kitap okurken o kadar sakin oluşundan hoşlanmıştı.

Onun okuttuğu kızlar -on dört, on beş, on altı yaşındakiler- okuldan sonra kafeye her zaman kol kola girip düğümlenmiş, birbirlerine omuz atıp itişe kakışa boğuşarak, yüksek sesli kahkahalarla ya da alaycı bağırışlarla gelirdi. Önünde minik bir fincan İtalyan kahvesi, tabağında kabuğu soyulmuş ince bir limon dilimi ile gazetesine gömülmüşken duvarın köşesinden onu gözetler, gözünü gazetesinden ayırıp, "Kızlar," diye başını sallayıncaya kadar gülüşüp birbirlerinin patlamaya ramak kalmış kahkahalarına şışt çekerlerdi. O zaman da ellerinde birer bardak buzlu kahve ya da köpürtülmüş sütlü kahve, şuursuz kıkırdamalarla avlunun dört bir yanma dağılırlardı.

Aslında Claire'i ilk kez bir iki ay önce iskemlelerini dışarıda bir masanın yanına çekip oturarak birbirlerini kızdırıp öğretmenlerine kaçamak bakışlar atan kızları izlerken görmüştü. Bir kitaba dalıp gitmiş, yanındaki masaya üşüşmüş kız sürüsünü fark etmemişti. Kadının, velveleci öğrencilerinin bile bozamadığı yoğunlaşmasından etkilenmişti.

Ödev kâğıdından bir cümleyi yeniden okudu: "Süvari, kaptan köşküne döndüğünde savaş çoktan kaybedilmişti." Bu onlara, zayıf öğrencilere, zor gelecekti. Doğru cümleler onlara en güç gelenleriydi. Kim bunda yanlış yapar, kim bu cümleye noktalı virgül ekler, tahmin etmeye çalıştı. Dempsey kesin, Garifalo. Not attığı defterin mavi kareciklerini, sol kenara alfabetik sırayla düzgünce yazılmış isimleri anımsamaya çalışarak gözlerini yumdu. Morrison'ı hatırladı. Onun hiç şansı yoktu. Rechert, elbette, zavallı kızcağız.

Bu sabahki ilk derste aptal kızı boş sayfaları sevgilisinin adıyla doldurup duruyorken yakalamıştı ama gösterişli harflerle tekrar tekrar yazdığı ismi öğretmeni gördüğünde yerin dibine geçen kıza yeşil kaplı defteri geri vermiş, ceza olarak da sadece öfkeli bir iç çekmişti.

§

Claire, Averill Binası'nın arkasındaki çakıllı park alanında bindiği külüstür Datsun'un kaloriferini çalıştırdı. Ama arabayı sürmek için dar eteğini yukarıya çekmiş olan kadın, gösterge tablosunun altındaki, bir köpeğin solumasına benzeyen nemli ılıklığı hissetti. Bacaklarını araladı.

Araba, David'in evine giden yolu izlerken motorun uğultusu kadını sakinleştirdi. Onunla arasının iyi olmasını istiyordu. Bu konuda kendini aldatmayacaktı –hayır bu sefer yapmayacaktı. Bu değişmek anlamına geliyorsa bazı şeylerin değişmekten başka çaresi yoktu.

David'in sokağına girdi ama evinin önünde durmadı. İlerlemeye devam etti. Çevrede geniş bir tur attıktan sonra bakımlı çimlerin önüne park etti, pembe, mor ateş çiçekleriyle dolu buz gibi soğuk bahçenin seyrek taşlı yaya yolunu geçip David'in kapısını çaldı.

§

"Sıcak çikolata ister misin? Hava iyice soğudu."

Claire güldü. "Lokum da var mı?"

"Lokum mu?" David pek umutsuz tekrar etti. "Bir bakayım."

Onun kendisini düş kırıklığına uğratmak istemediğini anlayan kadın, "Biliyor musun," diye arkasından seslendi. "lokum olmasa daha iyi. Geç saatte fazla şeker iyi değil."

"Emin misin?"

Kadın, odanın dışından gelen adamın sesinden rahatladığını duymuş gibi oldu. Tatlı bir çocuktu. Mutfak kapısını ardına kadar açarken kararlı bir sesle, "Lokum istemez," dedi.

David hâlâ kavanozları, kutuları sağa sola itip dolapları karıştırıyordu.

"Yardım edeyim," dedi. "Saplı tencere var mı?"

David eğilip fırından bir cezve çıkardı. Kadına uzatırken özür diledi. "Dolaplar küçük. Bu mutfağın

kusuru da bu."

Kadın cezveye süt koydu, tahta bir kaşıkla kakaonun miktarını ayarladı.

David, "Demek eski usul yapıyorsun," dedi. "Ben hep mikrodalgayı kullanıyorum."

Kadın, ocağı yaktı. "Böyle yapınca tadı farklı oluyor."

Kadın, ocağın yanında durup rengi koyulaşan sütü karıştırırken David lavaboya yaslanmıştı. Öbür konuya henüz girmek istemiyordu. "Ders nasıl geçti?"

Gözünü cezveden ayırmadan, "İlginçti," dedi. "Simgecileri inceliyoruz."

David bu akımı hayal meyal hatırlıyordu. "Her şey başka bir şeyi simgeliyor, ha?"

Kadın süte kakao katmayı sürdürdü. "Daha çok, her şey başka bir şeyi anımsatıyor."

Artık cezveden duman çıkıyordu. David, Claire'e yaklaştı. Kaynayan süt cezvenin kenarına yapışıyordu. "Olmuş gibi görünüyor."

Kadın yumuşakça, "Galiba," dedi. Birden parmağı kaynar sıvıya girdi. Adamın bir şey söylemesine fırsat vermeden parmağını onun dudaklarına uzattı. "Tadına baksana," diye fısıldadı, yüzü solmuştu.

Adam, kadının elini kavradı, içini çekerek başını salladı. Ama sonra parmağı ağzına aldı.

§

David, On Sekizinci Yüzyılda Düzyazı ve Şiir konulu bir yazı hazırlaması gereken Claire'i ertesi akşam görmeyi beklemiyordu. O gün erken saatlerde bırakıl-

mış mesaj kadının *Pamela*'nın[18] yarısını okuduğunu, bir türlü elinden bırakamadığını bildiriyordu. "Pope[19] gibi," diye övünüyordu telesekretere konuşurken, "Hepsini bir gecede okumuş, biliyor musun? Hem de mum ışığında."

David, ne onun ne de Pope'un o romana ilişkin heyecanını anlamıyordu -tâcize uğrayan Pamela'nın bir mektubunu bir derste okumuştu- ama Claire'in meşgul olmasına sevinmişti. Düşünmek için zamana ihtiyacı vardı.

Pazartesi ziyaretinde Claire onun sorularını önce oyunbazlıkla geçiştirmiş, ısrar edince de surat asmıştı. Biraz sıkıştırınca da omuzlarını kaldırıp gözlerini onun bakışlarından kaçırarak kendini tamamen kapatmıştı. Birden kadını üzdüğünü fark edip çark etti.

Şimdi ise David meseleyi sonuna kadar deşmek istiyordu, bu, karşısındakinin canını sıksa bile. Onun iyiliği için ısrar etti. Kadın bir kaçış yolu arıyordu. Ona çıkış yolunu gösterebilirdi. Kendine güveni ataklığa dönüştü, şarap bardağını üçüncü kez doldurdu.

Birkaç dakika sonra kadının kapıyı tırmalar gibi çalışını tanıyınca sevindi. Artık ne yapacağını biliyordu, iyi ki uğradı, diye düşündü.

Claire, *Pamela* ile ilgili konuşmaya doymuyordu. "Bu kadar iyi olduğuna inanamıyorum," dedi.

David, romanı "ilginç" diye küçümseyip konuyu değiştirmeye çalıştıysa da Claire hep aynı yere döndü. Ancak adam onu öpmeye başlayınca gülümseyerek duraladı.

Bluzunun düğmelerini çözmeye başlayıp, "Gel, yatak odasına gidelim," dedi.

18. *Pamela*, Samuel Richardson'ın 1740'ta yayımlanmış romanı. (ç.n.)
19. Alexander Pope. (ç.n.)

Adam daha gömleğini çıkarmadan, o soyunmuş, yatağa doğru eğilmişti. David hâlâ ayakta dikilerek, "Canını yakmak niyetinde değilim, tamam mı?" diye iç geçirdi.

"Bu konuda konuşmak istemiyorum." Sesinde neredeyse kulak tırmalayan bir kuruluk vardı. "Hadi yatağa gel."

"Hayır." David bu kadar kararlı konuştuğuna kendi de şaştı, sesini yumuşatarak tekrarladı. "Hayır, önce konuşmamız gerek." Pencerenin yanındaki koltuğa ilişip yanındaki okuma lambasını yaktı.

Işık gözüne gelince kadın çarşafı üstüne çekti. "Ne konuda?"

David neredeyse öfkelenmek üzereydi. "Neyi konuşmak istediğimi bilmiyor musun?"

Kadın bıkkın bir sesle, "Senin derdin ne?" dedi. "Yapmak istemediğin bir şeyi sana zorla yaptıramam."

"Ama bu aramıza giriyor. Benden veremeyeceğim bir şey istiyorsun."

"Vermeyeceğin," diye düzeltti.

"Hayır, bu doğru değil." Yatak odasına getirdiği şarabından bir yudum aldı, yanakları pembeleşti. "Sana vuramam."

Claire onu istem dışı davranışa sürükleyen bir şey olduğunu sezmişti. Üstüne gitti. "Bu utanılacak bir şey değil ki. Sen sadece korkuyorsun."

"Hayır, korkmuyorum. Bu yanlış."

Kadının kahkahasından, yüzünü örten çarşaf dalgalandı. Bir parçası açılınca bir göğsü ortaya çıktı. "Yanlış mı?" diye dalga geçti. "Bir kadını memnun etmenin neresi yanlış?"

Daha önce yattığı hiç kimse David'le alay etme-

mişti. Bu kızgınlıkla kalbi vurmaya başladı, başını eğdi, ellerinin ne kadar küçük olduğunu gördü. Claire hâlâ kendi kendine gülüyordu, Ona bakınca, gülüşünde bir aşağılama sezer gibi oldu.

Beni ne sanıyor bu kadın? diye düşünüp bardağında kalan şarabı kafasına dikti.

Kadın, "Oo, bir tane daha ister misin?" diye gırgır geçti, "o zaman belki kabarırsın."

Ayağa kalktı, kemerini çekip çıkardı.

"Oo, ne yapıyorsun? Dövecek misin beni?" Daha da zalimce yeniden güldü, çarşafın düşmesine aldırmadı. Çırılçıplak kalan kadın, "Hadi, döv beni," diye kışkırttı adamı. Yatağa uzanıp önünü kaldırarak küçümser gibi gözlerini yumdu. "Hadi yap," diye meydan okudu.

İlk darbe sırtına geldiğinde Claire hâlâ gülüyordu. Adama döndü, kemerin bir yılan gibi kendisine yöneldiğini gördü. Korunmak için ellerini bile kaldıramadan üçüncü vuruş geldi.

Büzülmüş çıplak kadının tepesinde ayakta duran David, onun sırtını boydan boya kesen uzun, taze üç yara izi gördü. Kemer uyuşmuş elinden düştü. Dizlerinin üstüne çöküp kadını kucakladı, gözyaşlarıyla tuzlanmış yüzünü öptü. "Özür dilerim, özür dilerim," diye tekrarladı, utancından titriyordu.

"Kadın kulağına, "Yine," diye fısıldadı, ağlamaktan nefesi ateş gibiydi, "Bir daha," dedi.

§

Öğrencilerine rastlamaktan çekinmese, David, Claire'le Kafein Kafe'de buluşurdu. Evindeki son ge-

ceden sonra neredeyse bir haftadır onu görmemişti, her ne kadar aramayı erteleyip dursa da, bu kadına olan arzusunun içinde ne kadar derin kök saldığını anlıyordu. Şehrin öteki yakasında bir lokantaya davet etmek için sonunda aradığında, kadının, sesi tanıyıp rahatlaması adamı çok sevindirmişti. Orada konuşabileceklerinden emin oldu. Bu sorunu çözebileceklerdi.

Yemek, üniversite yemekhanesinde alıştıklarından daha iyiydi. Claire neşeli bir havadaydı. David, belki şaraptandır, diye düşündü. Garson tatlılarla kahvelerin siparişini alınca, iskemlesini Claire'e yaklaştırıp açıklama istedi. "Nasıl başladı, bu yataktaki mesele yani?"

Kadın hemen somurttu, "Bu konuyu konuşmak istemiyorum,"

"Küçüklüğünde mi başladı? Başına bir şey mi geldi?"

"Ne zaman başladığı ne fark eder ki? Ben böyleyim işte."

"Konu da bu zaten. Böyle yaşamak zorunda değilsin."

Claire kızmaya başlıyordu. "Hoşuma gidiyor." David karşı çıkmaya çalıştı ama kadın kısa kesti. "Çok hoşuma gidiyor."

Adam sakin olmaya çalıştı. "Bunu çözüme kavuşturmalıyız. Yoksa bu bizi mahvedecek."

Claire bunu daha önce düşünmüş gibi söze sert başladı, "Eğer bu bizi mahvedecekse..." ama hemen yumuşadı, "Bunun olmasını istemem. Seninle olmak istiyorum."

David, kadının bunu söylemesini beklemiyordu. "Ben de seninle olmak istiyorum. Ama her sevişti-

ğimizde seni dövmeye devam edemem. Yapamam bunu."

Şimdi de Claire gerilmişti, "Niye? Geçen hafta kemer işe yaradı. Güzeldi, değil mi? Yani sonrası demek istiyorum."

"Hayır, hiç de güzel değildi, ben sarhoştum."

Kadın, sesini dizginler gibiydi. "Sarhoş filan değildin."

Onun haklı olduğunun farkındaydı. "Uyandığında senin yüzüne bile bakamıyordum." Nefesini tuttu. "Kendimden utanıyordum."

"Bunu ben istedikten sonra sen niye rahatsız oluyorsun ki?"

David başını iki yana salladı. "Başka bir yol bulmalıyız."

Claire gözlerini masaya dikti. Pembe masa örtüsünde su bardağının çevresinde bir leke oluşuyordu. "Başka bir yol yok," dedi usulca.

§

David, Claire'in kollarında yavaş yavaş onun arzularına uymayı kabul etmişti. Kendi kendine bu böyle gitmez, dediyse de öyle gitti.

Bu bir oyundu, ne zaman suçluluk duygusu kabarsa, adam karşı çıkıyordu. Kadının canını yakar gibi yapıyor, o da canı yanmışı oynuyordu. Hiçbiri gerçek değildi. Kadına kemeriyle vurduğundan beri duygularına hâkim olmuştu; dizginler kendisindeydi.

Ama ona karşı her geçen gün derinleşen duygularını dizginleyemiyordu. Nerdeyse iki aydır birlikteydiler. Gelecek hakkında konuşamaya, Claire mezun

olunca ne yapacaklarını düşünmeye başlamışlardı. Kadın, Noel'de annesiyle tanışmasını istiyordu.

David konuyu yeniden gündeme taşımanın işe yaramayacağını biliyordu. Claire ise onun anlaşmaya uymayı kabul ettiğini varsayıyordu.

Bir gece Claire elini saçlarının arasından geçirerek, "Biliyor musun, geçen gün bir şiir okurken bizi düşündüm," dedi. "Çalgı, kendi müziğine eviriliyor."

David, kadının kendinden mi, ondan mı söz ettiğini çıkaramadı.

§

Saat gece yarısını geçmiş olmasına karşın David uyuyamıyordu. "Bu böyle gitmez."

Onun ara sıra depreşen karşı çıkışlarını Claire ciddiye almıyordu. Uykulu bir sesle, "Gayet iyi gidiyor işte," diye onu temin etti. "Hiç bu kadar mutlu olmamıştım."

"Senin mutlu olmanı ben de istiyorum ama bunu sürdüremem."

Kadın, başını onun omzuna yaslamış, elini yukarıdan aşağıya gezdirerek göğsünü okşuyordu. "Bunu yarın konuşuruz," diye onu susturdu. "Şimdi artık uyuyalım. Bak geç oldu."

David uyuyamayacak derecede gergindi. "Sorun şu: Senin istediğini yapmayı gerçekten istiyorum."

"Biliyorum, tatlım. Hadi şimdi uyu." Claire adamın göğsüne sokuldu.

"Ama her gece senin canını nasıl yakarım ben? Aşk bu değil ki."

Son söz kadını uyandırdı. "Aşk mı?" Adamın kal-

binin nasıl çarptığını uzaktan bile duyabiliyordu. "Bu niye aşk olmuyormuş?"

Claire karanlıkta bir yanıt bekledi. Az sonra adamın yüzüne dokundu ama eli nereye yönelirse yönelsin, adamın bir günlük sakalı parmaklarının ona dokunmasına izin vermedi.

Ertesi sabah yatağı yaparken kadife ilmekleri şiltenin altına soktu.

§

Claire, David'in kendini istediği gibi sevmesine izin verdi. Ama kısa bir süre sonra adam, acılı bir utançla fark etti ki kadını, onun kendi kendini bağladığından daha sıkı bağlamıştı. Israr ilmiklerine gönüllü giren kadının yaralı bedeni, adamın parmaklarına pörsümüş, dudaklarına uyuşmuş gibi geliyordu. Altında kıvranmaları sahteydi, hepsi hem de.

Birkaç gece sonra kendisinden nefret ederek bu yolun işe yaramadığını kabul etti. Kadına, "Artık rol yapmak yok," dedi.

Sözünün çekiciliği kadını titretti. David üzerine doğru dizüstü eğilirken ağzı dolu dolu, "Seni seviyorum," dedi, adamın dizleri yumuşak şilteye gömüldü.

Boğazının derinliklerinden, "Hadi yap," diye fısıldadı, kadife ilmikler hem el hem ayak bileklerine sarılmışken bile başını adama doğru kaldırdı.

Adam kendini tutamadı. Onu seviyordu.

Kadın gözlerini yumdu. Onu bekliyordu.

Adam, tokadını kadının yanağına yapıştırmak üzereydi. Ama birden, ani bir kendine geliş elini havada durdurmuş gibi kalakaldı, eli titremeye başladı,

canı kalmamış gibi yana düştü.

Kadının ayak bileklerindeki halkaları çözdü, kollarındaki ilmikleri gevşetti.

Claire duvara dönerken, "Tamam," dedi, "Tamam, yok bir şey."

Arkasındaki adamın, bir şeylerle uğraştığını hissetti.

Dönüp baktığında elleriyle ayaklarını kadife ilmiklere geçirmiş olduğunu gördü. Yatağın dört köşesine bağlanmış yatıyordu.

Kısa, kesin bir sesle David, kadına emretti, "Hadi yap."

Kadın anlayamamıştı "Ne?"

Alçak ama kalın bir sesle, "Sen yap," diye fısıldadı.

Kadın onun üstüne sıçradı, kendisiyle alay edildiğini sanarak kızmıştı, adamın yüzüne vuracakmış gibi elini kaldırdığını hissetti. "Seni orospu çocuğu," diye tısladı.

Ama adamın gözleri kapalıydı, kadının kızgınlığı söndü, adamın yüzüne tokadı vururken bile kızgın değildi.

David irkilmişti ama gözlerini açmadı. Üzerinde kıpırdanan kadının ağladığını duyabiliyordu, kızgın bir gözyaşının göğsüne düştüğünü hissetti.

Yumuşak, çaresiz bir sesle yalvardı, "Bir daha," dedi, "bir daha."

İŞKENCECİNİN YAMAĞI

Bu çeviriyi, 12 Eylül döneminde işkence sırasında boğazı sıkıldığı için sonradan felç geçirip genç sayılabilecek bir yaşta aramızdan ayrılana kadar tekerlekli sandalyede yaşamak zorunda kalan Zerrin Tümay'a adıyorum.

Ümit Şenesen

Bir zamanlar iyi kalpli ama geleceği pek parlak olmayan bir çocuk vardı, babası onu bir işkenceciye çırak verdi.

Ne yazık ki mesleğin gözden düştüğü bir dönemdi. Engizisyonun hızı kesilmiş, büyük cadı avları yüzyıl geride kalmıştı. Mesleğin kıdemli üstatlarının, Toledo'da, Köln'de, Toulouse'da Cenevre'de, şurada burada yetkililerle ters düşen talihsizler üstünde becerilerini hâlâ uyguladığı doğruydu. Ama ustaların peş peşe ölümüyle boşalan mevkilere dukalıklar, baronluklar, şehir-devletleri, krallıklar yeni adam almıyordu. Böylece, ticaret ya da hac amacıyla ülkede dolaşanlar, dağ köylerinin, kırsal yerleşimlerin adalet dağıtıcılarına hizmet sunan gezici işkencecilere gitgide

daha sık rastlıyordu. İşte yeni yetme Alain Macheret böyle bir gezgine çırak olmuştu.

Güney Fransa ile Kuzey İspanya'da yirmi yıllık bir deneyim kazanmış olan Guillem Vouze, insan konuşturma sanatında oldukça iyi yetişmişti. (Barselona'da bir Dominikan'ın kendisini, "vücut dilindeki belagati" için övmesini gururla anımsıyordu.) Tek zayıflığı mesleğine olan tutkusuydu. İnsan fizyolojisi bilgisine susamışlığının dinmek bilmemesi, can yakıcı en yeni icatlara olan merakının bir türlü sönmemesi nedeniyle topladığı araç-gereç artınca, borca girmişti. İtiraf ettirdiği suçlularla sapkınların kötü niyetli, intikamcı yakınları, uzmanlığını cesetler üzerinde gizliden gizliye yaptığı deneylerden kazandığını kulaktan kulağa aktarıyordu. Böylesine ciddi suçlamalarla, git gide daha karmaşık makinelere yatırdığı paraların verdiği kaygı, bütün malzemesini, baharda dereye dönmüş yollardan, kışın donmuş dağ geçitlerinden aşırmak gibi basit bir sorunun yarattığından daha azdı.

Provans[20] köylerine yaptığı sıradan bir gezide, Alain'un, oğlunu meslek sahibi yapmayı kafasına koymuş babasıyla karşılaşınca hemen anlaşmaya vardılar. Bu iri yapılı genç epeyce yük taşıyabilirdi. İşkencecinin aklına, temel işlevlerini öğrettiği makineleri çocuğa kullandırıp, kendini, daha incelikli acı verme yöntemlerine vermek de gelmiş olabilir.

Guillem kendine itiraf etmese bile, köyler arasındaki yağmurlu mesafeleri, köy evlerindeki döküntü odalarda kalmanın rahatsızlığını bir yol arkadaşıyla paylaşma düşüncesi de çırak kabul etme kararını etki-

20. *Provence*, Fransa'nın güneyinde İtalya'ya komşu bir bölge. (ç.n.)

lemiş olabilir. Yollarda olmanın gerekleri ile işkencecilerin korkutucu ünü, Guillem'in yaşamında tomurcuklanabilmiş birkaç romantik ânı da engellemişti; aklını mesleğine taktığından, yüreğini zonklatan yalnızlığın tekdüze acısını tanıyamamıştı. Alain'un kişiliğinde kendisine bir tür oğul sunulunca, yalnızlıktan kurtulacağı bu fırsatı yakalamakta hiç duraksamadı.

Yamağın eğitimi ilerledi. Yaptıkları uzun yolculuklarda Guillem'in sabırla açıkladığı bir sürü teknik bize kadar ulaşmadı; zanaatın sırları kutsaldı, mesleğin okuma yazması olmayan uygulayıcılarına el kitapları da pek yardımcı olamadı. Dolayısıyla işkencecinin delikanlıya aktardığı bilginin hacmi ancak tahmin edilebilir. Bunlar arasında kuşkusuz, büyük ustaların efsaneleri, tuhaf deneyimlerin öyküleri, kazara bulunmuş yöntemlerin söylentileri de vardı. Ama kapsamlı bir anatomi çalışması, işkence araçlarının mekaniğinin iyice öğretilmesi, hem kilisenin hem devletin ilgili yasalarıyla yönetmeliklerinin belletilmesi eğitimin vazgeçilemez temelleri olmalı. Ustasının altına girdiği borç yükü düşünülürse, işkence araçlarının o çağdaki tam bir takımı Alain'un elinin altında olmalı. Boyunduruğun vidalarını kendi elleriyle sıkma, askının makaralarını sınama, bilek bükme kelepçesinin demirini açma, çeneyle köprücük kemiği arasına dil kilidi takma, sorgu sandalyesinin çivilerindeki kanları temizleme gibi fırsatları da olmuştu kuşkusuz.

Alain'un eğitimi, ona gittikçe daha düşkün hale gelen ustasının gözetimi altında birkaç yıl sürdü. İki işkencecinin yolu her ilkbaharda Alain'un köyüne düştüğünde geniş ailesi onu sevgiyle kucaklasa da, genç çocuk bir zamanlar babasına duyduğu saygıyı git

gide daha çok ustasına yöneltti.

Çocuğa derslik hizmeti veren isli zindanlarda yamak ile öğretmeni arasında sağlam bir bağ kuruldu. Alain bahçede kesilen koyunların acıklı melemelerini duyup, domuzların boyunlarının gaddarca vurulmasını görerek büyümüş, kadınların köydeki büyük ortak kazanda keçi kelleleriyle domuzayaklarından çorba yapmalarını seyretmiş, annesinin sosis yapmak için kaynatırken ağzına çaldığı bir parmak koyu kanı yalamıştı. Ama ayak bileğini bağlamasına izin verilen ilk zındığın haykırışı, içinde günlerce yankılandı. Önce çocuğun hassaslığına kızan Guillem yavaş yavaş yamağının nezaketini anlamaya başladı. Zalimliğin, işkencecinin düşmanı olduğunu sık sık hissetmişti. Hatta gaddarlık ona profesyonel birinin kaçınması gereken bir tür kibir gibi görünmüştü; amatörleri kendinden geçiren bir içkiydi o. Çocuğun kısa sürede, sanığın acıklı yalvarmalarına dayanacak kadar sertleşeceğini biliyordu ama delikanlının kendi el hüneriyle yarattığı çığlıklardan ürkmeyi de hiçbir zaman tamamen bırakmayacağını umuyordu.

Guillem yamağının sakince sürdürdüğü dindarlığına da hayrandı Hüküm giyen insanların topraklarına yönelik açgözlülükleriyle işkenceyi çıkarına göre uygulatan paragöz din adamları yüzünden, Guillem'in tekrar tekrar sınanan inancı gevşemişti. Elbette pazar günleriyle dini günlere uyuyor, papazlar istedikçe öşrünü ödüyor, Kutsal Bakire'ye saygıda kusur etmiyordu. Ama bunlar inançsız bir adamın boş ibadetleriydi. Kendi imanı onu terk etmişti ama Alain'un ince hayırseverliğinden duygulanıyordu. Kim bilir? Belki de çocuğu izleyip yeniden Tanrı'ya dönmeyi gizlice umut

ediyordu. Yaşamın bir gözyaşı deresi olduğunu, dinin rahatlatıcı ikliminden yoksun bir işkenceciden daha iyi kimse bilemez.

Birlikte geçen yıllar içinde Alain, yolların sert koşullarında delikanlılığa adım atmış, kırların basit kızları onun kara gözleriyle utangaç gülümsemesine iç geçirmeye başlamıştı. Yaşamlarını çamurlu tarlaların, samanla örtülmüş kulübelerin sınırladığı kızlar, verdikleri şekerli sütle ekmek karşılığında Alain'a, gördüğü büyük kentleri, pazarları anlattırıyorlardı.

Ama Alain'un kendi de basit, masum bir köy çocuğu olduğundan, son kar yağışı nedeniyle tıkılıp kaldıkları Pirene dağlarının küçük kasabası Axat'ta oturan genç bir hanımın, bir tas sütten daha tatlı bir şeytana uyma önerisine hazırlıksızdı. Kızın bu fısıltılı işvesiyle çarpılan Alain, kısmen dualar sayesinde, kısmen de kilisedeki ayinde bir an için göz göze geldiği kasabanın başka bir kızı aklını çeldiğinden masumiyetini korudu. İlk defasında onu baştan çıkaramayan genç kadın, Martine, ertesi gün eğer kendisini reddederse başına dert açacağını söyleyip gözünü korkutarak bir deneme daha yaptı. Ama ne yazık ki Alain bir aptallık edip başka bir kızı sevdiğini söyledi. Kıskançlık geçiren geç kadın beddualar etti. Korkan Alain, sorularını huzursuzlukla geçiştiren ustasına sığındı.

Aşktan doğan sonuçlar konusunda deneyimli olan Martine, yuvasını bildiği minik bir fareyi kapana kıstırmıştı. Bir taşa çarparak kalçasını bereledi, sızan kanı önlüğüne sürdü. Sonra karda yuvarlandı, sersemlemiş gibi seke sendeleye ağlayarak evine döndü. İlk başta annesinin onu muayene etmesini sinsi bir kurnazlıkla reddetmesi, bütün komşu kadınların kapıya

yığılmasına yol açtı, sonunda yaşlı kadınların önünde eteğini yukarıya sıyırmaya razı oldu. Babası, kadınları itekleyerek içeri daldı, Martine başta yine her şeyi açıklamayı reddetti. Ama ızbandut gibi olan adam, kendisini pataklamakla korkutunca, hemen işkencecinin yamağının tecavüzüne uğradığını itiraf etti.

Bölge papazının evinde kalmakta olan iki konuktan biri olan Alain, kasaba halkının kendisini linç etmesinden ancak papazın orada olması sayesinde kurtulabildi. Ama çok geçmeden, yargılanmak üzere Quillan'daki yetkililere teslim edildi.

Guillem, yargılamanın yapıldığı Quillan kasabasında yıllarca görev yapmıştı. Bölge yargıcı Bertran d'Uzes ile nazik bir ilişki bile geliştirmişti. İşkenceci her ne kadar yargıdan herhangi bir kayırma beklemese de, bilge yargıcın gerçeği ortaya çıkaracağına duyduğu güvenle yamağını avutmuştu. Alain, Tanrı'nın önünde masum olduğunu, bu yüzden de hiçbir şeyden korkmadığını yineleyip durdu.

Kasabalının papazın evini bastığı öğleden sonra gencin gösterdiği davranışla kafası karışan Guillem, onun masumiyetinden o kadar emin değildi. Her zaman neşeli, konuşmaya açık olan oğlan, Martine'in daha sonra kendisini ilişkiye zorladığı yer diye ifade vereceği karla kaplı tarlalara yaptığı yürüyüşten döndüğünde pek konuşmak istememiş, bir şeyden utanıyormuş gibi bir havaya bürünmüştü. Ama çocuğa olan bağlılığıyla, tanımadığı kıza duyduğu güvensizliği tartıya vurunca Guillem'in kuşkuları azalmıştı.

Bertran d'Uzes, Martine'in suçlaması önüne geldiğinde, tanıkların onu destekleyen ifadelerini yarıkanıt olarak değerlendirdi ama bir görgü tanığının

yokluğunda, Kanıtların Kraliçesi denen itiraf konusunda ısrar etti. Soğukkanlılıkla Alain Macheret'nin sorgulanmasını emretti. Bertran bütün ciddiyetiyle, mahkeme işkencecisi Guillem'i, yamağını bileklerinden bağlayıp bir dua okuma süresince askıya asmakla görevlendirdi. Alain bu yolla üç kez sorgulanacaktı.

Guillem yargıcın bu cezayı vermesiyle derin bir endişeye kapıldı, kadınlarla çocuklara özgü ip işkenceleri uygulanmasını bekliyordu. (Alain'u hâlâ, ilk ayrılışında annesine el sallayan ufak çocuk gibi görüyordu.) Ama suçlamanın ciddiyeti ile genç adamın kaslı yapısı bir araya gelince İşkencelerin Kraliçesi denen bu ceza ortaya çıkmıştı.

Bir papaz ile bir muhafız Alain'u, Guillem'in askısını yerleştirdiği odaya götürdü. Bu aygıtın kurulmasına defalarca yardım etmiş olan yamak, ellerini arkasındaki ilmeklere kendisi geçirdi. Guillem ipleri gererken oğlanın bükülmüş sırtından daha yükseğe çıkan ters dönmüş kollarına baktı. Alain'un, ayağı yerden kesilirken dudaklarından dökülen inleme, yukarıda sallanırken her solukla ağzından çıkan kırılgan ses, Guillem'e de eziyet veriyordu. Duasını saygıyla okuyan yargıcın hiç acelesi yoktu. Papaz, Bertran'ın son sözlerine "Amin" der demez, işkenceci ipleri gevşetip acılar içindeki yamağını yere indirdi. Soğuk döşemeye buruşuk bir kâğıt gibi yığılan Alain, başını kaldırıp itirafını isteyen yargıcın kulağına masumiyetini fısıldadı.

Sorusunu tekdüze bir sesle ikinci kez soran mahkeme başkanı başıyla, işkenceciye sanığı bir kez daha asmasını işaret etti. Bertran duasına yeniden başladı. Yargıcın başının üstünde asılı duran vücudunun her kımıldanışında Alain'un başka bir kası dayanılmaz

acılara gark oluyor, inlemeler korkunç çığlıklara dönüşüyordu. Bunu anlayan Guillem'in yüzü beyaza kesti.

Papazın *Amin*'iyle oğlanı hemen yere indiren Guillem, vücudun tavan arasından düşen bir çuval turp gibi taş zemine çarptığını duydu. Yargıç dehşete düşmüştü ama suçunu itiraf edip daha fazla eziyetten kurtulmasını söylemek için eğildi.

Guillem, Alain'un itiraf edeceğini umar gibi oldu ama yargıç doğrulup soruyu son kez sordu.

İşkenceci bunu daha önce de görmüştü. İnsan, askıya iki kez alınmanın acısına dayanabilir, biraz daha sessiz kalırsa yargıcın onu suçsuz bulacağını kendi kendine söyleyebilirdi. Anında karısının kollarına dönebilir, hemen o gece kendi yatağında yatabilirdi. Üstüne atılı suça karşılık gelen cezayı vermek için bekleyen tüyler ürpertici işkenceciden kurtulabilirdi. Kendisine eziyet edenlerin başlarının üstünde usul usul sallandıkça, yorulan kasları birer birer acıyla kasıldıkça, kramplar ipin ucundaki vücudunu korkunç ağrılarla büktükçe karısını da evini de unuturdu. Hatta ölüm korkusunu bile. Ne gelecek kalırdı, ne geçmiş, yalnızca şimdiki tiksindirici an. Yargıcın duasını yarıda kesen itiraf çığlığı daha öncekilere hiç benzemezdi: Bir yargıcın bu durumda sanığa itirafını tekrar etmesini istediğini hiç duymamıştı işkenceci. Odadaki herkes bunun ne anlama geldiğini hemen anlardı. İşkenceci inleyen bedeni hemen yere indirir, yargıç hükmünü mahkeme defterine kaydetmeye başlar, papaz da mahkûm olmuş bu günahkârın karanlık suçuna gerçeğin ışığının vurmasını sağlayan göksel müdahaleyi kutlamaya koyulurdu.

İplerin her gerilişinde Guillem'in deneyimli elleri, ilk iki askının Alain'ın vücudu üzerindeki etkilerini hissedebilmişti. Başlangıçta gerilmeye direnmenin yeri, şimdi kıpırtısız ağırlığın asılı olduğu makaralarla iplerin öbür ucundaydı. Ama en korkunç hayaletin mezardan fırlaması bile, başları üstünde sallanan bedenden dökülen kan dondurucu çığlıkları çıkartamazdı. Genç Alain'un acısına ara noktalar koyan haykırış patlamalarıyla okuması sekteye uğrayan yargıç bile huzursuzlanmıştı.

Guillem bu ıstıraba daha fazla dayanamayacaktı. Yardımcısına, askının acısını azaltması için vücudunu nasıl kullanması gerektiğini gizlice fısıldadı ama delikanlı artık bir acı denizine sürüklendiğinden yüzmeyi falan unutmuştu. Yargıç duanın her hecesini dikkatle telaffuz ederek okumasını sürdürürken, Guillem belli etmeden bir ipi gevşetip öbürünü çekerek Alain'un sırtındaki yükü hafifletti. Ötekilerin dikkatini çekmeden aygıtı yönlendirmesi güçtü ama onlar tepelerinde çekilen ezadan cezbeye kapılmışlardı. Birden oğlan rüyadan uyanır gibi oldu. Tam Guillem gergin bir ipi gevşetirken, ağırlığını bir yandan öbür yana aktardı. Delip geçen bir çığlıkla beraber Guillem bağ dokularının koptuğunu, kasların kemiklerden sıyrıldığını, eklem yerlerinin yuvalarından fırladığını duydu. O sırada papaz "Amin" dedi.

Guillem, İsa'yı çarmıhtan alanlara öykünür gibi gövdeyi usulca yere indirdi. Yargıç parçalanmış vücuda doğru eğilip Aalin'a itiraf edip etmeyeceğini sordu. Delikanlı tek sözcükle, " Hayır" dedi.

Alain Macheret dinleyiciler önünde suçsuz ilan edildi. Martine'in babası, kızının yersiz suçlaması ne-

deniyle oğlana kan parası ödemeye mahkûm oldu. Martine'e gelince, ailesi tarafından Foix'teki kadınlar manastırına gönderildi, orada kısa bir süre için hayalperest diye dile düştükten sonra hummaya yakalanıp öldü.

Guillem'den başka kimse, yamağının sakat kalmasında onun oynadığı rolün farkında değildi. Yazın tozlu yollarda ayağını sürüyen oğlanın sol kolu boşlukta sallanıyor, omuzlarının düşüklüğü onu kambur gibi gösteriyordu. Hâlâ melek yüzlüydü ama önlerinden topallayarak geçtiği kızlar yüzüne bile bakmıyordu. Ana babalar yaramaz çocuklarını, bu çarpık çurpuk işkencecinin gece yarısı evlerine geleceğini söyleyerek korkutuyordu. Duruşmalarda şöyle bir görünmesi bile, suçlunun bazen hiç sorgulanmadan suçunu kabullenmesine yol açıyordu. Her nereye gitse, şefkatli, merhametli Tanrı'nın onu mahkûmiyetten nasıl kurtardığının öyküsü, müminlere doğru yolu gösteriyordu.

Guillem delikanlının inancına şaşıyordu ama bu inancı tartışmaya kalkmak, hem Engizisyon'un hem görevlilerin gözünde kendisini tehlikeli bir konuma düşürebilirdi. Alain'un sakat kalmasından suçluluk duyuyordu duymasına da, bir işkenceci için acımanın da gaddarlık kadar tehlikeli bir sapkınlık olduğunu Quillan'da fark ettiği için, yamağının ayağının yerde bıraktığı çizgileri görmezden gelmeyi öğrenmişti.

BİR DAHA GÖRÜNMEZLER

Bir öykü var mı?

Öykü her zaman vardır.

Bu seferkini yazdın mı?

Hepsini yazdım.

Bana okur musun?

Bu aslında bir öykü değildi. Ben öyle sandım. Onunla ya da en azından gemici arkadaşlarından biriyle ilgili olduğunu düşündüm. Olan bitenin onun tanıdığı bir gemide geçtiğini sandım. Sonra bir gece buna, oğluma kitap okurken bir deniz öyküleri kitabında rastladım.

Tam tamına aynısı mı?

Hayır, konu aynı. Bütün ayrıntılar farklıydı.

Öyküler dilden dile dolaşır. Belki senin baban da bir yerden duymuştur.

Olabilir. Ama bunun bir öykü olmadığına beni inandırmıştı. Gerçek olduğunu sandım.

Neden?

Öyküyü anlattıktan sonra söylediği şey yüzünden.

Okusana bana. Lütfen.

Nasıl istersen.

Panama'ya giden şilep New Orleans'tan çıkalı üç gün olmuştu ki kaptanın hem karısı hem kızı, denize açıldıkları günden beri boğuştukları hummaya birkaç saat arayla yenik düştü.

Güzel kadınla küçük kızın bedenleri cenaze töreni için yelken bezine sarılırken deniz kurtları başlarını sallayıp kadınlarla denize açılmayı yasaklayan geleneksel inanışı genç denizcilere anımsatıyordu. Üzücü haberi kaptan köşküne getiren üçüncü kaptanın kulağına dümenci, "Korkunç bir rezalet. Neyse ki ucuz kurtulduk," demişti.

Yirmi yıldır denizin kaprisleriyle haşir neşir olan kaptan, kör inançlara kayıtsız kalacak biri değildi. Aslında, kızının kendisini de sefere götürmesi yönündeki üstelemelerine bir yıl direnmişti. Ölçü tanımayacak kadar hayranlık beslediği kızına özel bir doğum günü hediyesi vermeye razı olmuştu sonunda. Yaşamında bir kez olsun iskelenin kenarından sevgili eşine el sallamayacağı umuduyla yanıp tutuşan karısı ise, verdiği sözü tutması için kaptanı sürekli kışkırtmıştı.

Böylece Eylül'ün ikisinde, liman reisinin o tarihlerde Körfez'de hortum görülmeyeceğine ilişkin güvencesiyle, kaptan, ana kızı gemisine çıkardı. Palamarları çözen şilep, ırmak kılavuz kaptanının yönetiminde Mississippi'den aşağı doğru yola koyuldu. Irmağın ağzında kılavuz gemiden indi, Pilottown'a döndüğünde tanıdıklarına bütün ailesini sefere çıkaran kaptandan söz etti. Kılavuzun babası, "Kafayı yemiş, ha?" diye söylendi.

Kadınla kızı hastalığa yakalandığında, kaptan, "Olur böyle," deyip ilk sefere çıktığında kendisini nasıl deniz tuttuğunu anlatıp onları yatıştırmaya çalıştı.

Ama o gün öğleden sonra hastalık ilerleyince telaşa kapıldı; bu, deniz tutması falan değildi.

Gemide doktor yoktu elbette ama ikinci kaptan onları rahat ettirmek için elinden geleni yaptı. Geminin ecza dolabından getirdiği aspirinleri bile yutamayacak kadar halsiz düştüklerinde hapı, bir kaşığın içinde parmağıyla ufalayıp birkaç damla su ekleyerek içmelerini sağlamıştı. Ama sağlıklarındaki bozulma o kadar belliydi ki.

Savaşta ölümlerden kendi payını almış olan kaptan sarsılmıştı ama ikinci kaptan Kingspoint[21] *el kitabından deniz ölümlerindeki cenaze duasını okurken metanetini korudu. Bu uygulamaya aşina olmayan mürettebat, cesetler güverteden denize kaydırılırken acemice davrandılar. Geminin harita subayı, denizcilik kuralları gereği, güneşe göre ölçüm yaparak geminin tören esnasındaki yerini saptayıp haritaya işaretledi, seyir defterine yazması için kaptana iletti.*

Yolculuğun geri kalanı olaysız geçti. Tayfadan biri sahil izninde başını bir parça derde soktuysa da liman yetkilileri, gemi subaylarından birinin kefaletiyle adamı serbest bıraktı.

Buradan kahve yükleyen şilep New Orleans yoluna düştü. Panama'dan ayrıldıktan iki gün sonra, üçüncü vardiya sırasında bir subay, kaptanı köprüye çağırdı.

Sancak tarafında kırk-elli metre açıkta, su belli belirsiz biçimde, biri öbüründen daha uzun iki insan biçiminde yükselmişti. Kaptan dürbününü elinden düşürdü. Seyir subayı neredeyse fısıltıyla, "O noktanın

21. *Kingspoint*, ABD'de ticari gemilere subay yetiştiren akademi. (ç.n.)

çok yakınındayız kaptan, çok yakınında," dedi.

Gemi yanlarından geçerken su kütleleri günışığında yalımlanıyordu. Tekne geçtikten sonra gözcü iki su sütununun denize gömüldüğünü gördü.

Şilep New Orleans limanına bağlanana kadar kaptan kendini odasına kilitlemişti. Aziz Simon Akıl Hastanesi'nden gelen hastabakıcılar adamı bağlayıp borda iskelesinden indirdiler.

New Orleans dünyanın sayılı limanlarından biridir. Öykü yerel basının sayfalarında kendine kolayca yer buldu. Olayla ilgilenen Item,[22] bir hafta sonra yola çıkan bir gemiyle Panama'ya bir foto muhabiri gönderdi.

İki su kütlesi yine yükseldi.

Fotoğrafın yayımlanmasından birkaç gün sonra, gemi adamları sendikasının grev tehdidi karşısında, Panama'yla ticaret yapan dört deniz nakliye şirketinin sahibi Antoine'daki[23] sakin bir akşam yemeğinde, gemilerinin güzergâhını daha doğudan geçen bir rotaya çekme konusunda anlaştı. O gece saptanan rota son yarım yüzyıldır kullanılıyor.

Bütün bu süre içinde, o hüzünlü öğleden sonra seyir subayının saptadığı konumun on mil yakınından hiçbir tekne geçmedi. Son elli yıldır deniz orada sakin midir, yoksa bir ana ile kızı her gün su kuleleri gibi yükselip durmakta mıdır, kimse bilmiyor.

Bu senin anlatımın mı?
Bu benim yazdığım biçim.
Ama o sana böyle anlatmadı.

22. *Item*, bir New Orleans gazetesi. (ç.n.)
23. *Antoine*, New Orleans'ta ünlü bir lokanta. (ç.n.)

Abartılı yazdığımı düşünüyorsun. Bundan ben de kaygılıyım.

Hayır, öyle değil. Ama senin söylediklerinden, onun bunu nasıl anlattığını bir türlü çıkaramıyorum. Bunu ne zaman yazdın sen?

Bir yıl oldu. Bir iki gün önce yeniden yazdım. Ama hayır, o böyle anlatmamıştı. Aynı olabilmesi için yüzüne o kadar yakın bir yerden fısıldanmalı ki öyküyü taşıyan nefesin kokusunu duyabilmelisin, ancak öyle karanlık olmalı ki onu dile getiren dudakları göremeyebilesin.

Yine şaireneliğe başvuruyorsun.

Hayır, hayır, öyle yapmıyorum. Öyküyü dinlediğim gece tam böyle olmuştu. Bu kesinlikle doğru.

Bu nasıl olabilir? Neredeydiniz?

Gemi yolundan uzakta o kıvrımlı kanallardan birinin dibinde, bataklığın göbeğindeydik. Bir saati aşkın bir süredir ayakta benekli alabalık tutuyorduk, artık oltaya bir şey gelmiyordu. Saat neredeyse üç olmuştu, babam motoru çalıştırmayı denedi. İpi öyle bir çekiyordu ki motoru yerinden sökeceğinden korkuyordum ama motor tık demedi.

Balık mı tutuyordunuz?

He, babamla dedemin kontrplaktan yaptığı, yanlarına fiberglas tutturulmuş beş metre uzunluğunda bir teknemiz vardı. O zaman herkes kendine bunlardan yapıyordu. Dedem bataklıkta bizimle beraber değildi. Belki de o sırada hastaneye yatmış bile olabilir.

Sen kaç yaşındaydın?

Bilmem, dokuz, belki on.

Bebek sayılırsın.

Hayır, bebek değildim. On yaşındaydım.

Elbette bebektin. On yaşında.

Peki, bebektim. Kıçtan takma koca bir motorumuz vardı. Babam onu nasıl olduysa bezikten kazanmıştı. Gazı verdin mi tekne sudan dışarı fırlardı. O yüzden adını *Kefal* koymuştuk.

Kefal mi?

Hani şu, büyük bir balık kovalayınca sudan dışarı atlayan balık. Oltayla yakalayamazsın. Ağzı çok küçük.

Peki, baban ne yaptı?

Her zaman yaptığı şeyi. Buz kutusundan bir şişe çıkardı.

Peki, ya sen? Korkmuş olmalısın, senin yaşında küçük bir çocuk.

Ben çocukken buralarda, "Benim babamı Tanrı'dan başka kimse dövemez, O da ayağını denk alsın." diye bir laf vardı. Babam şişeyi kafasına dikti mi, benim için bu balığa çıkmak demekti. Annem bizim gecikmemize falan üzülürdü... Döndüğümüzde mesele çıkarırsa neler olacağını bildiğimden ben de kaygılanırdım. Ama bataklığın içlerine gitmekten korkmaya gelince? Başımızın ne kadar derde girebileceği konusunda hiçbir fikrim yoktu.

Baban ne yaptığını biliyordu, değil mi?

Tabii. Oraya ne zaman gidersek gidelim, babamın bir kere bile haritaya baktığını görmedim, oysa o suyollarının nasıl içinden çıkılmaz bir dolambaç olduğunu kime sorsan söyler. Göz alabildiğince suyla ot, başka bir şey yok.

Senin baban denizciydi, değil mi?

He, öyleydi. Ben doğup da annem onu eve dönmeye zorlayıncaya kadar ticari gemilerde çalışmış.

Gitmediği yer kalmamış. Kuzey Atlantik'te kaç kış seferine katılmış bilmiyorum. Yılın o döneminde hava öyle soğur ki kazara güverteden düşsen yirmi saniyede donarsın. Yani, o bana öyle anlatırdı. Savaş sırasında Pasifik'te denizaltılarla dalmış, bir gemiyle Süveyş'ten geçmiş, Güney Çin Denizi'nde bir tayfun atlatmış.

Epey şeyler görmüş olmalı.

Manila Körfezi'nde balinalar o kadar çokmuş ki sırtlarına basıp kıyıya yürüyebilirmişsin. Bir arkadaşını da savaş sonunda Filipinler'de yük boşaltırlarken kaybetmiş. Aptal herif içip sarhoş olmuş, tam demirledikleri yerde yüzmeye kalkmış,

Kimse onu engelleyememiş mi?

Küçükken bunu bir kez babama sordum. Denizciler böyledir işte, diye açıkladı. Başını derde sokma diye uyarırlar ama kimse seni engellemez. Böyle bir havada tekneyle açılmak mı istiyorsun? Biri sana der ki, "Bugün biraz ıslanabilirsin?" Yani demek ister ki, "Bu havada deniz çıkacak kadar salaksan, daha ne olduğunu anlamadan denizin dibinde yengeçler etlerini kemiklerinden sıyırıverir." Ama kimse seni durdurmaz. Tekne senindir.

O kadar da irkiltici olma.

Babam öyle söylerdi. Hepsi er ya da geç bir gün boğulacağını sezerdi, o nedenle de birini daha erken boğulmaktan alıkoyma zahmetine girmekte yarar görmezlerdi.

Demek baban on yaşında bir çocuğa böyle öyküler anlatırdı.

O da bir şey mi? Daha ben okula başlamadan önce de bana öykülerini anlatırdı. Masallardan daha kötü değillerdi.

Kemik sıyıran yengeçler mi?

Babaannelerini yediği çocukları yatağına çağıran kurtlar mı?

Yüzmeye giden adama ne olmuş?

Babam dedi ki, suya girdikten sonra yarım dakika bile geçmeden köpekbalığı adamın bacağını kapmış. Ama çok sessiz oldu her şey, demişti; kimse köpekbalığını görmemiş. Adam su alan bir gemi gibi batmış -babam hep böyle konuşurdu, Pasifik konvoylarıyla iki yıl dolaşırken su alıp batan çok tekne görmüş- zavallı adam baş aşağı bir iki çırpınmış, kanlı kesik bacağı havada, suda kaybolmuş gitmiş.

O kadar ayrıntıya gerek yok...

Hint Okyanusu'ndan nefret ederdi. Orda fırtına o kadar uzun sürermiş ki üç gün art arda soğuk yiyecek yerlermiş çünkü deniz sıcak yemek pişirmeye izin vermeyecek kadar dalgalı olurmuş. Ama denizde başına gelen en tehlikeli macera neymiş, biliyor musun? Karayip'ten Doğu Kıyısı'na melas taşımaları.

Melas mı? Ne tehlikesi varmış ki?

Nasıl tehlikeli olduğunu söyleyim sana. Melas taşımak en yüksek risk primli kargodur. Babam o yüzden o işi yapmış, fazladan para için yani. Ayrıca patlayıcılar için de melas gerekli, dolayısıyla savaşta melasa talep yüksekmiş.

Ama ne tehlikesi varmış ki?

Sudan daha ağır. Eğer bir gemi yara alır da batarsa melas her şeyi dibe çeker. Yengeçlerin beklediği yere yani.

Kurtulan olmaz mı?

Hiç. Babam gerçek bir denizciydi, tamam. O nedenle de su yüzünde ne yapılacağını iyi bilirdi. Bir

gece kafası kıyakken bana, ilk çalıştığı gemide, sanırım adı *Howard Handstrom*'du, yaşlı bir denizcinin, söylediği bir sözün, denizlerde geçirdiği on iki yıl boyunca duyduğu en iyi öğüt olduğunu anlatmıştı. Bu özdeyişi belki duymuşsundur. "Asla yüzme öğrenme, boğulmayı geciktirir." Hatırlıyorum, bunu söyleyip viskisinden koca bir yudum almış, bir gözü kapalı küfür etmişti, "Ama Allah kahretsin, ben zaten biliyordum yüzmeyi."

Peki, bataklıkta başınıza ne geldi?

Gün batımına kadar oturduk. Ben biraz balık tutmaya çalıştım ama su hem çok sıcaktı hem de gelgitle çekiliyordu. Babam içip durdu. Yanımızda tuzlu bisküvilerle annemin yaptığı bir tür sürme peynirimiz vardı. Akşam yemeğimiz buydu. Babam arada bir ayağa kalkıp etrafta başka tekne var mı diye bakıyordu ama henüz kimse yoktu, üstelik Körfez'den gelen bir karides motoru bulup kendimizi çektiremeyecek kadar da geçiş yolundan uzaktaydık. Ama babamın keyfi hâlâ yerindeydi. "Ben bir işaret fişeği yollayım," dedi. Kayığın oturağına ayağa kalkıp pantolonunun fermuarını açtı, çişini yaptı. İçip durduğu biralardandı, sanırım.

Ya sen ne yaptın?

Benim Dodgers[24] beyzbol şapkam bütün gün başımdaydı, tabii ikimiz de uzun kollu gömlekler giymiştik. Ama gökyüzü doğuda morarırken güneş de bana fazla gelmeye başladı. Hava sıcaktı, eski moda bir can yeleği takmıştım, buna rağmen titremeye başladım. Sanırım ateşim çıkmıştı.

24. *Dodgers*, Los Angeles'te bir beyzbol takımı. (ç.n.)

Bir çocuğu hastalanıncaya kadar bütün gün su üstünde bir teknede tutmak da ne oluyor?

Hastaydım, doğru ama başa çıkmamız gereken daha büyük bir sorunumuz vardı. Onları görmeden önce otların üstünden havalandıklarını duyabiliyordum. Önce bir motor sandım. Başım dönüyordu ama oturakta doğruldum. Kurtulduğumuzdan emindim. Gurur da duyuyordum. Babam teknenin baş kısmında uyuyakalmıştı. Bir tekne görüp tayfaları kurtaran gözcü ben olacaktım. Ama baktığımda hiçbir tekne göremedim, sadece çamurun üstünde sekip yüzeyi sıyıran küçük kara bulutlar vardı. Duman mı, sis mi? Ne olduklarını anlamadım. Ancak ses yükselince ellerime baktım. Sivrisineklerce dağlanıyorlardı. Garipti, hiçbir şey hissetmemiştim. Belki yüksek ateş nedeniyleydi, bilmiyorum ama birbirlerinin üstüne tırmanan bu yaratıkları başka birinin elini sokuyorlarmış gibi seyrettim. Sonra birden gayet sakin iki kolumu birden suya daldırdım. Yüzüm suya yakınken başımın üstündeki minik kanatların vızıltısı inanılmazdı. Babamın ayağını dürtüp uyandırmak için elimi arkaya uzattım. Kımıldamadı. İşte o zaman korkmaya başladım. Onun yanma doğru emekledim, alacakaranlıkta onu görebilecek kadar yaklaştığımda yüzü, boynu sivrisineklerle o kadar kaplanmıştı ki siyah bir sakalı varmış gibi görünüyordu. Onu uyandırmak için bağırmaya kalktım ama daha baba diyemeden ağzım sivrisineklerle doldu. Boğuluyormuş gibi olup onları suya tükürdüm. Öksürüğümden babam uyandı. O sırada gözlerimizin içine doldular. Bütün bu ısırıklar yüzünden sanırım gözkapaklarım şişip kapanmaya başlamıştı. Birden babam beni tekneden aşağıya itip kendisi de yanıma atladı.

Aman Allahım.

Bana bağırırken ağzından sivrisinekler püskürtüyordu. Gömleğini çıkarıp başımın üzerine çadır gibi örttü. Sonra suyun altında can yeleğimi gevşetip gömleğimi çıkardığını hissettim. Tam yanıma gelip de gömlek çadırının içinde yüzüme bakıncaya kadar onu göremedim. Birkaç santim uzağımda olmasına karşın, "Vahşi piç kuruları, değil mi?" diye bağırdı. Sonra dedi ki, "Al şu gömleğini, ben sana söyleyince başının üstüne geçir." O sabah dışarısı hâlâ karanlıkken, düğmelerini annemin iliklediği sırılsıklam gömleği bana uzattı. Üstünde elleri kementli kovboylar olduğunu hatırlıyorum. Galiba ata binmişlerdi. Babam ilk yapmamız gereken şeyin, gömlek kollarını bağlamak olduğunu söyledi, böylece sivrisinekler içeriye sızamayacaktı. Gömleğin kenarlarının sudan dışarı çıkmamasına da dikkat edecektik.

Can yeleğin hâlâ üstünde miydi?

Tabii. Tekneye can yeleksiz binmeme izin yoktu. Neyse, babam karanlıkta bütün bunları yapıyordu. Gömleğin içinde göz gözü görmüyordu. Babam suya daldığında şapkamın siperi, bezi yüzümden uzakta tutuyordu. Benim gömleğimi onunkinin altına sokmama yardım etti. Artık başımdaki çok daha küçük bir çadırdı. Babamın ne kadar iri yarı olduğunun farkında değilmişim. Onun gömleği kocamandı ama benimkinin kenarları suya ucu ucuna giriyordu. Aslında ortalık o kadar karanlıktı ki suyun nerede başladığını söylemek bile zordu. Başımı sık sık suya sokarsam gömleğin hep ıslak kalacağını söyledi. Sanki bizi duyacaklarmış gibi, "Seni sıcaklığından bulurlar," diye fısıldadı. "Islak kalırsan nerede olduğunu bilemezler."

Bu beni kaygılandırdı. Ateşimin beni ele vereceğinden korkuyordum. Ama su bana iyi gelmişti.

Bu çok korkunç.

Daha kötüsü de var.

Daha kötüsü mü?

Babam usul usul kayık boyunca ilerleyip ayağını dibe sağlam basabileceği bir yer buldu. Başı suyun üstünde ayakta durabiliyordu. Can yeleğimin iplerini bağlamış, kendi gömleğini ikimizin başının üstüne koymuştu. Böylece ben iki gömleğin de altındaydım. Karanlıkta suyun üstünde öyle durmak tuhaf bir histi. Nefesini duyamadığın zaman hemen paniğe kapılıyordum, oysa aramızda birkaç santim mesafe vardı. Sonra benimle konuşup beni sakinleştirdi. Bir süre geçince duruma alıştım herhalde, ki dalıp dalıp uyanıyordum. Birkaç saat sonra ayağıma bir şey sürtündü, ben sıçradım. Dediğim gibi, babam belki bileğine kadar çamura gömülmüş ayakta duruyordu. Oradan yukarı en az bir buçuk metre su vardı. Ona bir şey hissedip etmediğini sordum. "Yo," dedi. Tam onu derken bir şey aramıza girmeye çalışır gibi aynı anda ikimize birden çarptı. Babamın ayağı kayıp bir iki sendeledi.

Köpekbalığı.

Belki. Dikine bir bıçakla suyu ikiye ayırır gibi oralarda hep görünürlerdi. İlkini izleyen ikinci bıçağı arardın gözlerinle, böylece köpekbalığı olduğunu anlardın. Aksi halde yatay kuyruğuyla sadece bir yunustu. Ama o gün öğleden sonra belki on kulaç açıkta suyu yavaşça yayarak bir ileri bir geri dolaşan ikiz kuyruğu görmüştüm. Belki çok da büyük değildi, bir, bir buçuk metre boyundaydı ama yeterince büyük olduğunu biliyordum. İşte karanlıkta ayaklarım yere değ-

meden o gün öğleden sonra gördüklerimi hatırlıyor, babamın bana anlattığı bütün köpekbalığı öykülerini aklımdan geçiriyordum. Ona seslendim; ne olduğunu anlayamıyordum. Beni kollarına almasını istediğimden ayaklarımı pedal gibi kullanıp onu bulmaya çalıştım. Ama bağırarak hareketsiz kalmamı söyleyen sesini duydum. O sırada haki pantolonuma zımpara gibi sürtünen gövdeyi yeniden hissettim. Ağladığımı, babamın yarı fısıltıyla, "Hişt, hişt, seni duyabilirler," dediğini anımsıyorum. Bu beni daha da korkuttu. Birden fazla olabileceklerini düşünmemiştim. "Ha, sakın altına kaçırma," diye babam beni uyardı, "bok kokusunu pek severler."

Sonra ne oldu?

Hiçbir şey. Bir iki dakika kımıldamadık -o gömleğin içinde, karanlıkta tek başıma, bana saatler geçmiş gibi geldi- o kadar. Gitmişti. Babam uzanıp beni yakaladı, yeniden her şeyi düzene koyduk. Ama bu kez ben onun gömleği altında, onu boğduğumu söyleyinceye kadar boynuna sarılmış kaldım. İşte orada o öyküyü anlattı.

Sen sadece on yaşındayken?

Çocukların başına daha kötü şeyler de gelir. Öykü beni hüzünlendirmişti. Kaptana mı, küçük kızına mı, hangisine daha çok üzüldüğümü bilemedim. Ama geceyi böyle geçirebildik. Bir de şarkı.

Şarkı mı?

Suyun içinde geçen onca saatten sonra, can yeleği pek işe yaramamaya başladı. Teknedeki her şey gibi yelekler de ordu artığıydı, biz onları aldığımızda kim bilir ne kadar çok kullanılmışlardı. Suya gömülmemiştim ama gitgide daha aşağıya iniyordum; bir süre

sonra ağzımı suyun üstünde tutabilmek için başımı arkaya yatırmak zorunda kaldım. Mantar çok fazla su emmişti sanırım. Daha derine batmamak için kollarımı babamın boynuna doladım. Hemen sonra can yeleği kullanılamaz hale geldi ama onu üstümde köpekbalıklarına karşı bir zırh gibi tuttum. Babam uyanık kalmakta zorlanıyordu, o yüzden şarkı söylemeye başladı. Söylediğini duyduğum tek şarkı oydu.

Nasıl bir şarkıydı?

Adını bilmiyorum ama sözleri şöyleydi:

Denizler viski olsa,
ben de minik bir ördek,
diplerde dolanırdım,
çıkmazdım yüzeye pek.

Oysa ne deniz viski,
ne ben minik ördeğim,
oturayım oyuna,
şansıma güveneyim.

Bu dizeleri tekrar tekrar söyledi durdu, şarkıdan çok şanson gibiydi. Sonra ben de söylemeye başladım. O karanlık bataklıkta suya yayılan iki ses kulağa garip gelmiş olmalı. Günün ağarmasını beklerken uzun süre böyle devam ettik.

Bütün gece suda mı kaldınız?

Bütün gece. Güneş doğunca kendimizi yukarı tekneye çektik. Birkaç başıbozuk sivrisinek vızıldayarak tepemizde dolaşıyordu. Babam yeniden motoru çalıştırmaya uğraşırken ben her birini teker teker öldürmeyi kendime iş edindim. Yapacak bir şey kalma-

yınca babam bir ipi baştaki kancalardan birine bağlayıp, göğsüne kadar gelen suda, çamurlu sığlıkta, bana saatler gibi gelen uzun bir sürenin sonunda gemi geçiş yoluna bağlanan kanalın ağzına gelinceye kadar tekneyi çekmeye başladı. Sığlığın ucuna ulaştığımızda o kadar yorulmuştu ki ilk anda kendini tekneye çekmeyi başaramadı. Küpeştenin kenarına tutunup, ayağını yukarı atabilecek gücü kazanana kadar birkaç dakika yarı yarıya suda kaldı. Tekneye çıkmasına yardım ettim, balık gibi soluyarak küpeştede yattı. Öylece yatarken uzaklardan bir motor hırıltısı duydu. Sonra açıkta kanal içinde bir karides motoru gördük, trol gecesinden sonra ağlarını kelebek gibi açmış, güneşte kurutuyordu. Oturakların üstünde ayağa kalkıp can yeleklerini başımızın üstünde sallayıp durgun havada bağırmaya başladık. Karides teknesi, hâlâ yüz, iki yüz metre ileride burnunu bize doğru çevirince duyduğum hissi başka hiçbir zaman duymadım.

Sizi limana mı çektiler?

Evet. Babam reise, harcadığı yakıtla zahmetleri için yirmi dolar vermek istedi. "Ou, mon ami," dedi -o zamanlar hâlâ yarı Fransızca yarı İngilizce konuşulurdu- "para için değil." Böylece bizi Point á la Hache'a[25] çektiler. Tekneyi bağlayıp deniz kabuklu bir yoldan yürüyerek dükkânı yeni açmakta olan bir aşçı bulduk. Babam evi aradı, annemin gelip bizi almasını söyledi. Sonra yemeğe oturduk, bir buçuk saat sonra annem geldiğinde biz hâlâ yiyorduk.

Allahım ne geceymiş.

Evet, ama daha bitmedi. Tekneyle yola çıktığımız

25. *Point á la Hache*, Mississippi Irmağı'nın ticari gemilerin geçtiği en aşağı ucunda minik bir yerleşim yeri. (ç.n.)

Delacroix'ya dönüp öbür arabamızla römorku almamız gerekiyordu. Ben oradan annemle New Orleans'a giderken babam da tekneyi getirmek için Point á la Hache'a döndü. Annem ikide bir bana bakıp ağlamaya başlıyordu. Ama tuhaftı. Ben artık onun küçük oğlu değildim.

Demek öyle oldu. Küçük sevimli çocukları büyük sert adamlara böyle dönüştürüyorlar.

Onun gibi bir şey.

Baban ne demişti? Öykü hakkında, kaptan, karısı, kızı hakkında? Seni inanmaya yönelten şey demiştin.

Öykü bitince *Item*'da çıkan fotoğrafın -gazetenin bastığı iki su sütununun resmi- Tulane Bulvarı'ndaki kütüphanenin üçüncü katındaki bir arşivde olduğunu söyledi.

Bu da dinlediği öykünün bir parçası olamaz mı?

Hayır. Her şey kendileriyle ilgiliydi. Babasıyla kendisinin o resmi bir kez gördüğünü söylemişti, O zaman öyküye inanmıştım.

Bütün söylediği bu kadar mıydı?

Hayır, başka bir şey daha söyledi. Yıllar sonra.

Neydi o?

Bütün deniz öykülerinin hep aynı sona ulaştığını söyledi. Ya çıldırma ya da ölüm.

Peki, ya bu öykü?

Bu öykü değil. Gerçek.

Ama nasıl sona erecek?

Nasıl mı sona erecek? Babamın şarkı söylemesiyle. İkimizin şarkı söylemesiyle sanırım –bir adamın derinden gelen yorgun sesi, bir oğlanın ince soprano sesi, batan bir çocuğun viskiden, iskambil kâğıtlarından, sarhoş bir ördekten söz eden sesi– karanlıkta batak-

lıkta sürüklenmekle, sivrisineklerin tepemizde ölüm gibi dolaşmasıyla, ikimizin durmadan, hiç durmadan ta güneş doğuncaya kadar şarkı söylemesiyle.

John Biguenet
İşkencecinin Yamağı

"Bir zamanlar iyi kalpli ama geleceği pek parlak olmayan bir çocuk vardı, babası onu bir işkenceciye çırak verdi."

Art arda üç yıl *En İyi Amerikan Öyküleri Seçkisi*'nde yer alan, O. Henry ödüllü John Biguenet, "memleketi" New Orleans'ın ve o ele avuca sığmayan kentle akraba mekânların çokrenkliliğini bütün klişeleri kırarak öyküleştirdiği başyapıtıyla Türkçede. Tanıdık bir tarihin, bildik yaşamların içinde saklanan dipnotları bir istiridye avcısı azmiyle bulup çıkardıktan sonra hınzır bir hayal gücünün kanatlarında beklenmedik noktalara taşıyor Biguenet.

İşkencecinin Yamağı, okurunu dönüştürücü bir yolculuğa davet eden, cilve, şaşırtı ve hüzün yüklü bir metinler yumağı.

"Unutulmaz... Heyecan verici... Büyüleyici."
The New York Times

"Başından sonuna ustaca yazılmış öyküler."
Le Figaro

"Biguenet, kendi tarzında inkâr edilemez bir usta."

17 ₺
KDV DAHİL